

İSKENDERUN TEKNİK

ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

**KAVRAMSAL BİR
DEĞERLENDİRME:
AGRO-TURİZM**

Tuğba ÇÖMELEKLİ

**SEYAHAT İŞLETMECİLİĞİ
ANABİLİM DALI**

TEMMUZ 2021

İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

KAVRAMSAL BİR DEĞERLENDİRME: AGRO-TURİZM

Tuğba ÇÖMELEKLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEYAHAT İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI

**İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ 2021

KAVRAMSAL BİR DEĞERLENDİRME: AGRO-TURİZM
(Yüksek Lisans Tezi)

Tuğba ÇÖMELEKLİ

İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Haziran 2021

ÖZET

Bu çalışma, agro-turizm kavramının tam olarak neyi karşıladığını tespit etmeyi ve kavram karmaşasını çözümlenme amacıyla gerçekleştirilmiştir. Amaca ulaşabilmek için daha önce bu tür yapılmış çalışmalarda kullanılmış olan Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) formu hazırlanmıştır. İskenderun Teknik Üniversitesi etik kurulu onayından geçen Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) inde “*kırsal turizm, tarım turizmi ve agro-turizm*” anahtar kelimeleri beşer kez alt alta yazılmıştır. Katılımcılardan 30sn içinde anahtar kelimelerin zihinlerinde çağrıştırdığı kelimeleri yazmaları ve her bir anahtar kelime ile ilgili bir cümle kurulması istenmiştir. Ayrıca katılımcıların Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) demografik özelliklerine de yer verilmiştir. Nitel bir araştırma tasarımı benimsenen çalışmada amaca yönelik olarak kasti örnekleme tekniği kullanılmıştır. Bu doğrultuda 04-14 Mayıs 2021 tarihlerinde, Gaziantep Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, İskenderun Teknik Üniversitesi, Mersin Üniversitesi ve Osmaniye Korkutata Üniversitesi turizm fakülteleri, yüksekokulları ve meslek yüksekokullarında görev alan akademisyenlere e-mail ve görüşme yoluyla Kelime İlişkilendirme Testi “KİT” formunu doldurmaları istenmiştir. 21 Katılımcı çalışmaya katılmıştır. Daha sonra katılımcıların kırsal turizm, tarım turizmi ve agro-turizm kavramlarına verdikleri yanıtlara göre frekans çizelgeleri ve kavram ağı haritası oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda agro-turizm ve tarım turizminin aynı anlamları karşıladığı ve bunların kırsal turizmin bir alt dalı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca uluslararası literatürde agro-turizm kavramının Türkçe karşılığı “tarım turizmi” kavramını karşılamaktadır.

Anahtar Kelimeler : Agro, Tarım, Kelime İlişkilendirme

Sayfa Adedi : 88

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi, Gamze ERYILMAZ

A CONCEPTUAL EVALUATION: AGRO-TOURISM

(M. Sc. Thesis)

Tuğba ÇÖMELEKLİ

ISKENDERUN TECHNICAL UNIVERSITY

GRADUATE EDUCATION INSTITUTE

July 2021

ABSTRACT

This study was carried out in order to determine what exactly the concept of agro-tourism corresponds to and to analyze the complexity of the concept. In order to reach the goal, the Word Association Test (KIT), which was used in previous studies of this type, was prepared. In the Word Association Test (KIT), which was approved by the ethics committee of İskenderun Technical University, the keywords "rural tourism, agricultural tourism and agro tourism" were written five times under each other. Participants were asked to write down the words that the keywords evoked in their minds within 30 seconds and to form a sentence about each keyword. In addition, the demographic characteristics of the participants in the Word Association Test (KIT) were also included. In the study, which adopted a qualitative research design, deliberate sampling technique was used for the purpose. In this direction, were asked to fill in between 04-14 May 2021, the Vocabulary Association Test (KIT) form was given to the academicians working at Gaziantep University, Hatay Mustafa Kemal University, İskenderun Technical University, Mersin University and Osmaniye Korkutata University tourism faculties, colleges and vocational schools by e-mail and interview. 21 participants participated in study. Then, frequency charts and concept network map were created according to the answers given by the participants to the concepts of rural tourism, agricultural tourism and agro-tourism. As a result of the research, it has been determined that agro-tourism and agricultural tourism meet the same meanings and they are a sub-branch of rural tourism. In addition, the Turkish equivalent of the concept of agro-tourism in the international literature meets the concept of "agricultural tourism".

Key Words : Agro, Agriculture, Word Association

Page Number : 88

Supervisor : Assist Prof. Gamze ERYILMAZ

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimimin başından bu yana emeğini, hoşgörüsünü ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, tez konusunun seçiminden tezin tamamlanmasına kadar, her türlü bilgi birikimini benimle paylaşan, bana her konuda yol gösteren ve beni motive eden tez danışmanım sayın Dr. Öğretim Üyesi Gamze ERYILMAZ'a en içten saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma sürecimde görüşünü benden esirgemeyen, değerli bilgilerini paylaşan, İskenderun Teknik Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Osmaniye Korkutata Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Mustafa Kemal Üniversitesi akademisyenlerine çok teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitim sürecinde bilgi ve birikimlerinden yararlandığım, bana fikirleriyle yol gösteren, kendisinden değerli bilgiler edindiğim sevgili dostum Elif DEMİR'e teşekkürü bir borç bilir, saygılarımı sunarım. Gerek bilimsel gerekse teknik olarak her daim yardımcı olan arkadaşım Kadir YÜZGÜLEÇ'e teşekkürlerimi sunarım.

Maddi ve manevi olarak her daim yanımda olup beni motive eden Hatice Nur PARILTI saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Ailem, ablam Gülhiz PARLAT ve Bilal- Melike ÖZDEMİR'e, fikirlerini paylaşan kıymetli İlker GEDİK'e çok teşekkür ederim. Benden dostluğunu hiç esirgemeyen sevgili dosttum Fatma KILIÇ, tez yazım sürecinde, öğrenme sürecime katkıda bulunan ev arkadaşlarım Rümeysa AYDIN ve Tuğba KAYNAR'a, çok teşekkür ederim. Yüksek lisans eğitimimde tanıştığım ve tecrübelerini benimle paylaşan arkadaşım Kübra PEKTAŞ'a, çok teşekkür ederim.

Yaşamımın her anında yanımda olan, beni büyütüp bugünlere getiren, desteğini ve dualarını hiçbir zaman esirgemeyen beni büyüten ailem Dürdane-Şefik ANDAÇ'a, anne-babam Naciye- Kemal ÇÖMELEKLİ'ye, ablam Lutfiye GEDİK'e teşekkürlerimi sunarım. Son olarak maddi manevi desteğini hep hissettiğim, bugüne kadar arkamda olan ve bu süreçte kaybettiğim ama her daim minnetle ve rahmetle andığım rahmetli abim HALİL GEDİK'e teşekkürlerimi sunarken bu tez çalışmasını ona armağan ediyorum.

Saygılarımla

Tuğba ÇÖMELEKLİ

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	III
ABSTRACT.....	IV
TEŞEKKÜR.....	V
İÇİNDEKİLER Sayfa	VI
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	VIII
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	IX
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	X
1. GİRİŞ	1
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	3
2.1. Kavram	3
2.1.1. Kavram yanılığı.....	4
2.2. Turizm Kavramı	7
2.3. Kırsal Turizm	9
2.4. Tarımsal Turizmi.....	14
2.5. Çiftlik Turizmi.....	16
2.6. Agro-Turizm.....	17
4. LİTERATÜR TARAMASI	25
4.1. Agro-Turizmle Alakalı Yapılmış Ulusal Çalışmalar	25
4.2. Turizm Alanında Kelime İlişkilendirme Testi Kullanılarak Yapılmış Ulusal Çalışmalar.....	30
5. YÖNTEM	33
5.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi	33
5.2. Araştırma Soruları	33
5.3. Araştırmanın Problemi	33
5.4. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları	37
5.5. Araştırmanın Yöntemi.....	38
5.6. Evren ve Örneklem.....	39
5.7. Verilerin Analizi.....	40
5.7.1. Kelime İlişkilendirme Testi	40

Sayfa

6. BULGULAR.....	42
6.1. Kırsal Turizm Kavramıyla İlgili Bulgular.....	43
.....	45
6.2. Tarımsal Turizm Kavramıyla İlgili Bulgular	46
6.3. Agro-Turizm Kavramıyla İlgili Bulgular	50
7. SONUÇ.....	55
KAYNAKLAR	63
DİZİN.....	79

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 2.1. Turizm Tanımları, Kozak, Kozak ve Kozak, 2015: 1-2	7
Çizelge 2.2. Ülkelere Göre Kırsal Turizm Aktiviteleri.....	10
Çizelge 2.3. Kırsal Turizm ve Tarım Turizmi Arasındaki Farklılıklar, Küçükaltan, 2002.	14
Çizelge 2.4. Çiftlik Turizmi İle İlgili Farklı Kaynaklarda Yapılan Tanımlar, Busby ve Rendle 2000: 636	16
Çizelge 2.5. Agro-Turizmde Turistik Ürünler, Aikaterini, Ioannis ve Thanasis 2001	19
Çizelge 6.1. Katılımcıların Demografik Tablosu.....	42
Çizelge 6.2. Kırsal Turizm Kavramının Kelime İlişkilendirme Testi Sonuçları	43
Çizelge 6.3. Katılımcıların Kırsal Turizm Kavramıyla İlişki Kurdukları Kelime ve Frekans Değerleri.....	44
Çizelge 6.4. Kırsal Turizm Anahtar Kavramına İlişkin Katılımcıların Kurdukları Cümlelerin Frekans Tablosu	46
Çizelge 6.5. Tarımsal Turizm Kavramının Kelime İlişkilendirme Testi Sonuçları.....	47
Çizelge 6.6. Katılımcıların Tarımsal Turizm Kavramıyla İlişki Kurdukları Kelime ve Frekans Değerleri	47
Çizelge 6.7. Tarımsal Turizmi Anahtar Kavramına İlişkin Katılımcıların Kurdukları Cümlelerin Frekans Tablosu	49
Çizelge 6.8. Agro-Turizm Kavramının Kelime İlişkilendirme Testi Sonuçları	50
Çizelge 6.9. Katılımcıların Agro-Turizm Kavramıyla İlişki Kurdukları Kelime ve Frekans Değerleri.....	51
Çizelge 6.10. Agro-turizm Anahtar Kavramına İlişkin Katılımcıların Kurdukları Cümlelerin Frekans Tablosu	53
Çizelge 6.11. Katılımcıların Kırsal, Tarım ve Agro Kavramları İle İlgili Cevap Kelimeler	54

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 2.1. Agro-turizm Yapılabilen Alanlar, Haberal 2015	24
Şekil 5.1. Kırsal Turizmin Hem Agro-Turizmini Hem Tarımsal Turizmi Kapsaması Durumu	34
Şekil 5.2. Kırsal Turizmin Tarımsal Turizmini, Tarımsal Turizmin de Agro-Turizmini Kapsaması Durumu.....	35
Şekil 5.3. Tarımsal ve Agro-Turizm Kavramlarının Ortak Noktaları Olduğu ve Kırsal Turizmin Her İkisini de Kapsaması Durumu.....	36
Şekil 5.4. Kırsal Turizm Kapsamında Tarımsal Turizmi ile Agro Turizmin Aynı Olması Durumu	37
Şekil 6.1., Kırsal Turizm Kavram Ağı Haritası	45
Şekil 6.2. Tarımsal Turizm Kavram Ağı Haritası.....	48
Şekil 6.3., Agro-turizm Kavram Ağı Haritası.....	52
Şekil 7.1. Kırsal, Tarımsal ve Agro-turizm Anahtar Kelimelerinin Kesiştiği ve Ayrıldığı Kavramlar	56

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler

Açıklamalar

Σ : Toplam Sembolü

Kısaltmalar

Açıklamalar

CBS : Coğrafi Bilgi Sistemi

KİT : Kelime İlişkilendirme Testi

SWOT : Strengths, Weaknesses Opportunities Threats

TGA : Tahmini Gözlem Açıklama

TDK : Türk Dil Kurumu

UNWTO : Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü

1. GİRİŞ

Son yıllarda turizm endüstrisindeki gelişmelerle beraber insanların güzel vakit geçirme isteği ve çalışma hayatının yoruculuğuna ara verme amacıyla katılım gösterdikleri turizm çeşitleri değişim göstermektedir (Sirel, 1995). Turizme katılım gösteren insanların içinde buldukları dönemin değişen şartlarına uygun olarak turistik ürün algılamaları ve istekleri farklılık göstermektedir (Civelek, Dalgın, Çeken ve Ekiztepe, 2013: 2). İnsanların düşünce ve davranış şekilleri ile turistik faaliyetlerde meydana gelen değişimler sonucu, insanlar alışla gelmiş olan deniz-kum- güneş turizmini bırakarak, macera turizmi, kültür turizmi, kış turizmi ve benzeri alternatif turizm çeşitlerine yönelmiştir (Akış Roney, 2018). Agro-turizm de alternatif turizm türlerinden birisi olarak bilinmektedir. İnsanların gün geçtikçe seyahat motivasyonlarının değişmesi ve farklı deneyim yaşamak istemelerinden dolayı agro-turizme ilginin arttığı söylenebilir (Civelek, Dalgın ve Çeken, 2014: 16).

Agro-turizm kavramının kökenine bakıldığında tarım ve turizm sözcüklerinin bir araya gelmesiyle oluştuğu görülmektedir. “Agri” ön eki Latince’de “ager” kelimesinden türetilmiş olup tarla manasına gelmektedir. Yunan dilinde ise “agro” kavramı toprak ve tarım bilimi anlamına gelmektedir. Tarım ve turizm, karşılıklı olarak kendilerine özgü nitelikleri tamamlamaktadır. İki sektörün birbiriyle bağı, doğanın sahip olduğu güzelliğe insanların duydukları özlemi ve doğal kaynakların tüketilmesi, tarım ve turizmi bütün hale getirerek agro-turizmi ortaya çıkarmıştır (Civelek ve diğ., 2014). Agro-turizm, çiftliklerde çiftlik sahipleriyle birlikte kalarak tarımsal üretim yerlerinde (bağ, bahçe, tarla, kümes, ağıl vb.) günlük işlerine katılım göstererek, ziyaret ederek, eğitim alarak ve alışveriş yaparak gerçekleştirilen turizm şekli olarak tanımlanmıştır (Türkben, Gül ve Uzar, 2012). Bir diğer ifadeyle agro-turizm, tarımsal faaliyetlerin yapıldığı çiftliklerde turistlerin doğrudan ve dolaylı şekilde deneyim kazanmasına imkân sağlayan bir turizm türü olarak tanımlanabilir. Ayrıca tarım ve turizmin iç içe girmiş halidir (Phillip, Hunter, ve Blackstock, 2010: 755).

Literatürde agro-turizm kavramıyla ilgili farklı tanımlamalar yapılmıştır. Temel olarak benzer noktalardan yola çıkılsa da, çeşitli ülkelerdeki araştırmacıların yaptığı tanımlamalarda bazı farklılıklar da dikkat çekmektedir (Karakaya, 2017: 13). Turizm literatüründe kavramdan; çiftlik turizmi, tarım turizmi, tarımsal turizm, kır ve orman turizmi, ekoturizm, agro-ekoturizm, kırsal turizm, alternatif turizm, doğa turizmi, köy turizmi gibi adlar ile bahsedilmektedir. Ancak genel itibariyle agro-turizm, çiftlik turizmi,

tarım turizmi ve kırsal turizm kavramlarının sıklıkla birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir (Phillip, Hunter, ve Blackstock, 2010: 754). Sadece agri turizm kavramı bile farklı kaynaklarda farklı kelimelerle (agritourism, agri-tourism, agro-tourism, agrotourism, farm-based tourism, tourism on the farm, farm tourism, agriteinment, agri-teinment) kullanılabilir (Topçu, 2007: 25). Bu kavramların her biri ile ilgili farklı kaynaklarda farklı tanımlar yapılmaktadır. Civelek vd. (2013) yaptığı çalışmada, doğayı koruyan agroturizminin literatürde karmaşık olduğunu belirtilmektedir. Özşahin ve Kaymaz (2014) ise agroturizm kavramı ile ilgili birden fazla çalışma yapıldığını fakat agroturizmin farklı biçimlerde tanımlandığını ifade etmiştir. Yıldırım (2018) ise yaptığı çalışmada agroturizmi *'kırsal turizm, tarım turizmi, agri turizm, agro-turizm, çiftlik turizmi, çiftliğe dayalı turizm gibi kavramlar arasında kavram karmaşası olduğu gözlemlenmektedir'* şeklinde ifade etmiştir. İlgili tespitlerden hareketle bu çalışmada bahsi geçen kavram karmaşasının çözümlenmesi ve agroturizm kavramının tam olarak neyi karşıladığının tespit edilmesi, hangi kavramlarla ilişkili olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik çalışmada kavram yanlışlarını tespit etmede kullanılan Kelime İlişkilendirme Testi (KİT)'den yararlanılmıştır.

Araştırmanın alanyazın kısmında ilk olarak Agroturizm ile alakalı yapılmış ulusal alanyazına; daha sonra ise turizm alanında Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) ile yapılmış çalışmalara yer verilmiştir. Yöntem bölümünde ise araştırmanın amacı ve önemi, araştırma problemi, araştırmanın kapsam ve sınırlılıkları, araştırma yöntemi, evren ve örneklem, araştırma soruları ve verilerin analizi olarak dokuz başlık olarak sunulmuştur. Daha sonra bulgular kısmında verilerin analizinde ulaşılan bulgular değerlendirilmiştir. Ulaşılan bilgiler ışığında çalışma sonuçlandırılarak öneriler getirilmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın bu kısmında kavram, kavram yanılgısı, turizm kavramı, kırsal turizm, tarım turizmi, çiftlik turizmi ve agro turizm kavramına yer verilmiştir.

2.1. Kavram

Türk Dil Kurumu (2021)'na göre kavram “*bir nesnenin ya da düşüncenin zihindeki soyut ve genel tasarımı, mefhum, fehva, konsept, nosyon*” şeklinde tanımlanmaktadır. Başka bir tanıma göre ise kavram ortak özellikleri bulunan nesnelere bir kategori altında toplayan grup ismi olarak ifade edilmektedir (Budak, 2003: 432). Kavram; benzer veya farklı obje ve olayların ortak özellikleri baz alınarak aynı isim altında buluşmasıdır (Çaycı, 2007: 90). Kavram çevremizde gördüğümüz olaylara, eşyalara verilen isim olarak tanımlanmıştır (Çepni, Ayas, Johnson ve Turgut, 1997). Kavramlar, somut varlıklar değildir, belirli başlıklar altında toplanması sonucu elde edilen soyut düşünce birimleridir (Hewson ve Hewson, 1984). Kavramlar, birden fazla nesneyi ve bu nesnelere arasındaki ilişkiyi belirten soyut düşüncelerdir (Pesen, 2007: 80). Diğer bir tanıma göre kavramlar; olayların, düşüncelerin, eşyaların ortak noktalarına göre sınıflandırılıp soyut olarak zihne yerleştirilen düşünce gruplarıdır. Belirli kavram geliştirme süreçleri ile zihindeki bu düşünce grupları somut hale getirilmekte ve bireylerin kavramsal sistemleri algılamaları sağlanmaktadır (Efe, 2007: 3). Sonuç olarak kavram zihnimizdeki düşünce birimleridir. Kullanılan terimler veya benzer kelimeler kavramların isimleridir. Kavramlar, insanların bazı olay ve olguları, varlıkları diğer varlıkların olay ve olgulardan ayırt ettiği gibi, aynı zamanda birbirleriyle ilişki kurmalarını sağlamaktadır (Senemoğlu, 2011: 511; Sabancılar, 2006: 17).

Kavramlar bilgilerin yapı taşıdır ve bilimsel bilgilerde bu kavramlar arası ilişkilerden oluşmaktadır. İnsanlar, çocukluktan bu yana kavramları ve onların isimlerini (sözcükleri) öğrenmeye başlamakta, onları kategorilendirmekte ve kavramlar arası ilişkileri yani bilgileri keşfetmektedirler. Gerçekte bilişsel yapıda mevcut soyut fikirlere (kavram), yenilerinin ilave edilmesi, düzenlenmesi ve/veya yeniden yapılandırılması ömür boyunca devam eden bir süreçtir. Diğer yandan kavram öğretimi ise söz konusu kavramın çoğunun zihninde oluşmasını sağlama işidir (Çaycı, 2007: 91). Bir kavram söylendiğinde zihinde bir düşüncenin oluşması için bireylerin zihninde yer almış olması gerektiğini ilk olarak zihinde

oluştugu ve kavramların bizim düşüncemizi nasıl ifade ettiğimizle alakalıdır (Çepni, Ayas, Johnson ve Turgut, 1997). Kavramların öğrenilmesi geçmiş yaşantıdan gelen beceri, bilgi, tutum ve tecrübelerin yeni tecrübeler ile bilgilerle zihinde harmanlanması sonucu geliştiğini ifade etmiştir (Keçeli, 2007: 18). Bunun sonucunda bilimsel olarak doğru olmayan doğrular gelişebilir. Bilinçli olarak veya olmayarak birey doğumundan itibaren kavramları kullanmaktadır. Kavramların anlamını öğrenmek veya onlara yeni anlamlar yüklemek, bu sürecin sağlıklı olup olmaması kişinin çevre şartları ve zihinsel yapısıyla alakalıdır. Şartlar yerini bulmadığında ise kavram yanılgısı ve hatalar ön plana çıkabilmektedir (Çırakoğlu, 2020: 10).

2.1.1. Kavram yanılgısı

Bireyler fiziksel ve sosyal dünyayı daha küçük yaşlarda kendi tecrübeleri ile keşfederler. Bu süreçte kazandıkları tecrübeleri ile bir takım düşünce sistemi geliştirirler. Bireylerin zihinlerinde geliştirdikleri bu kavramlar, bilimsellikten ve herkes tarafından kabul edilmiş kavramlardan farklılık gösterebilmektedir. Bu bilimsellikten uzak ve dogmatik kalıplar etrafında oluşan düşünceler kavram yanılgısı şeklinde ifade edilmektedir (Büyükkasap, Dügün, Ertuğrul ve Samancı, 1998). Kavram yanılgıları, bir kavramın bilimsel olarak kabul gören tanımının dışında kalan tanımlarıdır (Kuru ve Güneş, 2005). Zihinde var olan düşüncenin kavram yanılgısı olarak adlandırılması için; bireyin düşüncesinin bilimsellikten uzak olması, var olan düşüncesini destekleyici gerekçeler öne sürmesi ve gerekçelerinden emin olması gerekmektedir. Bu üç şartı barındıran ifadeler ancak kavram yanılgısı olarak adlandırılabilir (Eryılmaz ve Sürmeli, 2002). Kavram yanılgısı, kişilerin tecrübeleri sonucu oluşturduğu bilimsel gerçeklikten uzak, gerçekliği herkes tarafından kanıtlanmış olan kavramların öğretilmesine ve öğrenilmesine engel olan yanlış bilgiler olarak tanımlamıştır (Çakır ve Yürük, 1999). Kavram yanılgıları özetle bireysel tecrübeler sonucunda ortaya çıkmış bilimsel gerçeklere ters olan bilimce kabul görmüş kavramların öğretilmesini ve öğrenilmesini engelleyen bilgiler şeklinde tanımlanabilir (Keçeli, 2007: 18-19). Mevcut bilgiler ile bilimsel bilgiler çelişirse kavram yanılgısı vardır denilebilir (Karataş, Köse ve Coştu, 2003). Bireylerde fazlaca karşılaşılan yanılgılardan birisi iki kavramı aynıymış gibi algılamalarıdır. Kavram yanılgısının oluşumu incelendiğinde; bu yanılgıyı, bir bireyin bir kavramı anladığı şeklin, ortaklaşa kabul gören bilimsel anlamından önemli derece de farklı kullanılması olarak tanımlanabilir (Riche, 2000). Kavram yanılgısı sözcüğü geçen kavramın bilimsel olan tanımından farklı olmasıdır (Palabıyık, 2016). Yani kavram yanılgısı yanlış

anlama ve yanlış yorumlamadır (Önal ve Aydın, 2018). Kavram yanılması yanlış verilen bir cevap değil, zihinde adı geçen kavramın gerçek anlamını örten fakat bilimsel olarak o kavramın gerçek tanımıyla örtüşmeyen bilgidir (Eryılmaz ve Sürmeli, 2002).

Kavram Yanılması Özellikleri

Fisher (1985)'e göre kavram yanılması şu ortak özellikleri taşımaktadır:

- Aynı kavram yanılması farklı bireylerde de bulunabilir.
- Kavram yanılması alternatif inanışları içerir.
- Kişinin geçmişte yaşadığı deneyimler bazı kavram yanılmasılarına sebep olabilir.
- Kavram yanılması kişinin deneyimlerinden veya okul yaşantısından kaynaklanabilir.

Nachtigall (1990)'a göre ise kavram yanılmasılarının genel özellikleri aşağıda gibidir:

- Kişiyeye özgü olmaları,
- Bir takım olayları sınırlı derecede açıklayabilmeleri,
- Tutarsız ve uyumsuz olabilmeleri,
- Aynı konuda farklı kavram yanılmasılarının oluşabilmesi,
- Kavram yanılması dinin, teknolojinin vb. gibi çevresel etkilerle oluşabilmesi,
- Doğru olan kavramlara oldukça dirençli olmalarıdır.

Kavram yanılması giderebilmek için, kişi mevcut düşüncelerinden rahatsız olmalı, yeni kavramlar anlaşılır, akla yatkın ve mantıklı olmalı ve de yeni kavramların kullanılabilir olması yani genişletilebilir olması gerekmektedir (Posner, Hewson, William ve Gertzog, 1992).

Kavram Yanılmasılarının Tespit Edilmesi

Literatürde kavramları anlama düzeyini ve kavram yanılmasılarını tespit etmede bazı yöntemler uygulanmaktadır. Bu yöntemler aşağıda sunulmaktadır (Türkeli, 2018):

- Kavram Haritaları

- Tahmin-Gözlem-Açıklama(TGA)
- Durumlarla Alakalı Yapılan Mülakat
- Olaylarla Alakalı Yapılan Mülakat
- Kavramlarla Alakalı Yapılan Mülakat
- **Kelime İlişkilendirme**
- Çizimler

Kavram Haritaları: İnsanların nasıl öğrendikleriyle alakalı ve öğrendiği bilgileri birbirinden ayıran özellikler arasında ilişki kuran bir öğrenme, öğretme stratejisidir (Kaptan 1998: 95).

Tahmin-Gözlem-Açıklama(TGA) : TGA'da kişiler uygulama esnasında araştırmacı tarafından hazırlanmış olan etkinlik içerisindeki olayı ve bu olayın sonucunu sebepleriyle tahmin etmeleri, olayı incelemeleri ve bu tahminleriyle arasındaki çelişkileri gidermek için neler yapmaları gerektiğini açıklamalarıdır. Son dönemlerde kavram yanlışlarının belirlenmesinde kullanılan bir yöntemdir (Watson, 2001).

Durumlarla İlgili Yapılan Mülakat: Bireylerin durumları yorumlama yeteneklerini ve olayları anlama durumlarını kontrol etmek ve araştırmak için kullanılan bir yöntemdir (Gilbert, Watts ve Osborne, 1985).

Kavramlarla İlgili Yapılan Mülakat: Karşılıklı konuşmaların bulunduğu yöntem ise bireylerin bir kavramla alakalı ön bilgiler ve bu kavramlara ait fikirlerinin ortaya çıkarılması amacıyla kullanılan bir yöntem olarak tanımlanmaktadır. Bu yöntem bireylerin kavramsal anlamalarının belirlenmesinde etkilidir (Abdullah ve Scaife, 1997).

Kelime İlişkilendirme Testi (KİT): İnsanların kavram kümelerini kavramasıyla ilgilenen bir yöntemdir. Kavrama, kişinin kavramlar arasındaki ilişkileri kurabilmesine ve bilginin doğasını anlamasına bağlıdır. KİT kavramların anlaşılıp anlaşılmadığını ölçmekle beraber, olaylar, durumları ve insanları anlamaya çalışır (Ekici ve Kurt, 2014: 274). Kelime ilişkilendirme testinden amaç oluşabilen kavram yanlışlarının önüne geçmektir (Karaca, 2018: 32; Bahar ve Özatlı, 2003; Ercan, Taşdere, Ercan, 2009).

Çizimler: Kişinin gizli kalmış, açığa çıkarılmamış, fikir, bilgi ve inançlarının kelimelerle sınırlandırılmadan ortaya çıkarılması amaçlanır. Bu yöntemle kişinin cevabı çok fazla

sınırlandırılmaz. Bu sebeple kişilerin anlama seviyesi ve kavram yanlışlarının ortaya çıkarılmasında bu yöntemin kullanılması gerektiği belirtilir (Novick ve Nussbaum, 1978: 21).

2.2. Turizm Kavramı

Turizm kavramı çok yönlü özelliğe ve esnek bir yapıya sahip olmasıyla birlikte birden fazla bilimsel disiplinle ilişki içerisinde olduğundan herkes tarafından kabul gören tek bir tanımı bulunmamaktadır. Dolayısıyla literatürde turizm ile ilgili çok fazla tanım yer almaktadır. (Çakıcı, 2019: 2). İnsanlar tarih boyunca ikamet ettikleri yerlerin dışına çeşitli amaçlar doğrultusunda seyahatler organize etmiştir. Bu seyahatler ulaşım, konaklama, yeme-içme ve eğlence faaliyetlerinin artmasına neden olarak turizm olayının doğmasını sağlamıştır (Çakıcı, 2019: 9). Turizm olayı, Endüstri Devrimi ile birlikte gelişim gösteren teknolojik gelişmelerin etkisiyle kitle iletişim araçlarının gelişimi, ulaşım faaliyetlerinin hızlanması, kentleşme ve sosyal yaşam şekillerinin değişimi ile yeni bir boyut kazanarak, farklı tanımlar ile karşı karşıya kalmıştır (Akoğlan Kozak, Evren ve Çakır, 2013: 15).

Çizelge 2.1’de turizm tanımlamaları yer almaktadır.

Çizelge 2.1. Turizm Tanımları, Kozak, Kozak ve Kozak, 2015: 1-2

Yazar	Tanım
Guyer ve Feuler:	“Turizm, git gide artan hava değişimi ve dinlenme ihtiyaçlarını, doğa ve sanatla beslenen göz alıcı güzellikleri tanıma arzusuna; doğanın insanlara mutluluk sunduğu inancına dayanan ve bilhassa ticaret ve sanayinin gelişmesi ve ulaşım araçlarının kusursuz hale dönüşmelerinin bir sonucu olarak ulusların ve toplulukların birbirlerine daha çok yaklaşmasına imkân sunan ‘modern’ çağa özgü bir olaydır.”
Schullar, V.H.	“Başka bir ülkeden, şehir ya da bölgeden yabancıların gelmesi ve geçici süre kalmalarıyla oluşan hareketin ekonomik yönünü ilgilendiren aktivitelerin tamamı”
Picard, E.	“Turizmin ana fonksiyonu ülkeye yabancı döviz kaynaklarının girişini sağlamak ve turist harcamalarının ekonomiye yaptığı kazançları araştırmak.”
Meyer, M.	“Her insanın değişik derecelerde bulunan; kaçma ve uzaklaşma isteklerinden ortaya çıkan psikolojik kaynaklı yer değiştirme faaliyeti.”
Hunkizer	“Yabancıların bir yere yaptıkları yolculuklarından ve sürekli kalma, para kazanma amacı olmayan konaklamalarından oluşan ilişkilerin tümü.”
Hunkizer ve Krapf	“Sürekli kalışa dönüşmemek ve gelir sağlayıcı hiçbir uğraşta bulunmamak koşulu ile yabancıların geçici süre kalışlarından ortaya çıkan ilişkilerin tamamı.”

Dünya Turizm Örgütü turizmin güncel tanımını; “*Turizm, insanların kişisel veya ticari / mesleki amaçlarla ülkelere veya olağan ortamlarının dışındaki yerlere taşınmasını gerektiren sosyal, kültürel ve ekonomik bir olgudur. Bu kişilere ziyaretçi adı verilir (turistler ya da geziciler olabilir; bölge halkı ya da yerleşik olmayanlar) ve turizm, bazıları turizm harcamasını içeren faaliyetleriyle ilgilidir.*” şeklinde yapmıştır (UNWTO, 2021).

Bu tanımlamalardan sonra turizm kavramının aşağıdaki özellikleri içeren geniş bir anlam belirttiği söylenebilir (Korkmaz Özcan ve Aydın, 2015: 40-41) :

- Turizm insanların belli bir süre için farklı amaçlarla yaşadıkları yer dışına gerçekleştirdikleri seyahat ve konaklamaları kapsayan insanlara has bir olgudur.
- Ziyaret edilen bölgede kazanç sağlamak söz konusu değildir. Turizm tüketim olayının gerçekleştiği bir aktivitedir.
- İnsanlar seyahat edecekleri ortamları kendi iradeleriyle seçim yapmakta, turizm hareketleri serbest bir ortamda gerçekleşmektedir.
- Turizm insanların merak, iş, din, sağlık, spor, dinlenme, kültür gibi amaçlarla kongre ve seminerlere katılma dost akraba ziyareti gibi nedenlerle yapılan seyahatleri kapsamaktadır.
- Turizm insanların bireysel ya da grup halinde yaptıkları seyahatleri kapsamaktadır.
- Turizme katılan bireylerin karar vermeleri birçok etkenle gerçekleşeceğinden karar alma süresi uzun bir zaman dilimini gerektirir.
- Turizm dinamik bir olaydır.
- Toplum içinde olduğu için sosyal, oluşturduğu olayların izlenebilirliği ve gözlenebilirliği açısından nesnel ve sürekli, toplumun diğer fertlerine karşı mahcup olmayarak onları taklit etmeye zorlanması yönünden zorlayıcı bir özelliği vardır Çünkü toplum içinde “tatile gitmek” bazı bireyler için önemli olabilmektedir.
- Turizme seyahat ve konaklamayla birlikte kurum ve işletmelerdeki davranışları kapsamından dolayı bir endüstri gözüyle bakılmaktadır.

Turizm literatürü incelendiğinde kırsal turizm, çiftlik turizmi, tarım turizmi ve agro turizm kavramlarının birbirinin yerine kullanıldığı ve karıştırıldığı görülmüştür. Bunun en temel nedeni tarım, hayvancılık, ormancılık, balıkçılık gibi birçok faaliyetlerin bu turizm çeşitleri kapsamında yapıyor olmasıdır (Slavic ve Schmitz, 2013: 268; Selvi ve Demirer, 2012:

188). Bu nedenlerde takip eden kısımda Agro-turizm ile içiçe olan bu kavramlar kendi başlıkları altında detaylanmıştır.

Araştırma problemlerinde çiftlik turizmi yer almamaktadır. Ancak literatürde çiftlik turizmi ve agro turizm kavramlarının birbiri yerine kullanılmasından dolayı çiftlik turizmini detaylandırmak amacıyla kavramsal çerçevede çiftlik turizmine yer verilmiştir. Çiftlik turizmi ve agro-turizm kavramlarının en ayırt edici noktası çiftlik turizminin gerçekleştirilmesi için çiftliğe ihtiyaç duyulmasıdır. Agro-turizmin kırsal alanda tarım temelli gerçekleştirilen bir tür kırsal turizm faaliyeti olarak kabul edilirken, çiftlik turizmi ise agro-turizminin spesifik bir alt dalı olarak kabul edilmektedir (Akkuş, 2018, 70; Petroman vd., 2016, 85; Busby ve Rendle, 2000, 636).

2.3. Kırsal Turizm

Kırsal turizm çekici bir hale gelmektedir. Bunun sebebi kent merkezlerindeki yaşanan kalabalık ve gürültünün yaşattığı stres, insanları yaşam tarzını değiştirmeye sevk etmesidir (Epuran, Tescaşiu, Tecău, Ivasciuc ve Candrea, 2021). İnsanlar stresli şehir hayatından uzaklaşmak için geleneksel alışkanlıklara (piknik yapmak, yürüyüş ve kuş gözlemciliği gibi) aktif olarak katılım göstermektedir (Roberts ve Hall, 2004). Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) Kırsal turizmin tanımını "*ziyaretçinin tecrübesinin genel olarak doğa temelli faaliyetler, tarım, kırsal yaşam şekli / kültür, olta balıkçılığı ve gezi ile bağlantılı geniş bir ürün yelpazesiyile ilgili olduğu bir turizm faaliyeti türü*" olarak yapmıştır. Kırsal turizmin gerçekleştiği yerler nüfus yoğunluğunun az olduğu, peyzaj ve arazi kullanımı, tarımı ve ormancılığı kapsayan kırsal alanlar, sosyal yapısı ve yaşam tarzı geleneksel olan yerlerdir (UNWTO, 2020). Kırsal turizmin etkin olduğu alanlar, kent merkezinin dışında kalan geçiş güzergâhlarıdır (Albayrak, 2013: 140). Kırsal turizmde amaç, kırsal bölgede geçmişten günümüze kadar gelen yerel etkinlikleri (el sanatları, tarım ve ormancılık) canlandırarak turizme entegre etmektir (Ün, Tutar, Tutar ve Erkan,2012).

İnsanlar boş zamanlarında dinlenmek ve eğlenmek amacıyla kırsal alanlarda ayrılan alanları tercih etmekte ve "*tatil köyleri, otel, motel, piknik ve kamping*" yerleri kullanılmaktadır. (Ün ve diğ., 2012). Hanlar, kırsal oteller, tatil köyleri, çiftlikler konaklama alanı olarak kullanılan yerlerdir (Bhandare ve Potdar, 2014). Kırsal bölgede yaşayan yerel halk, mevcut altyapı ve

kaynaklar turistlere sunulan hizmetler içerisinde yer almaktadır (Puška, Pamucar, Stojanović ve Cavallaro, Kaklauskas, Mardani, 2021).

Genel olarak birçok ülkede kırsal kalkınma projeleri geliştirildiğinden söz etmek mümkündür (Tolunay ve Akyol, 2006). Bu kırsal kalkınma projelerinin amacı, kırsal bölgede yaşayan toplumun refah seviyesini arttırmak ve kırsaldan kente göçü önlemektir (Özdemir ve Polat, 2019).

Turizm sektörünün gelişmekte olan ülkelerde özellikle kırsal kalkınma çalışmalarında öncelikli olarak akla gelme sebebi, ülkenin sahip olunan doğal ve kültürel kaynaklardır. Kırsal turizm faaliyetinin gelişimi yerel kaynakların kullanılması ile oluşmaktadır (Kaya ve Erol, 2021). Kırsal turizm kavramı, kalabalıklaşan kent ve betonlaşma, insanların çalışma saatlerinin uzunluğu gibi sebeplerle doğaya seyahat etme isteği ve buralardaki kaynaklara olan ilgi ile gündeme gelmektedir (Ölmez ve Girgin, 2015). Kırsal alanlara duyulan bu ilgi, doğa ile iç içe olmanın insana verdiği rahatlık ve kendini iyi hissetme, insanları kırsal turizme yönelten motivasyonlardır (Albayrak, 2013). Turizm, kırsal alanlarda ekonomik bir kaynak olma niteliği taşımaktadır (Epuran ve diğ. , 2021). Kırsal turizm, kırsal kalkınma da aracı bir alternatif olmakla birlikte kırdan kente göçün önlenmesini sağlamaktadır (Ün ve diğ., 2012). Kırsal turizm çeşitlerini birbirine karıştırılmasının sebebi kırsal alanlardaki konaklama yerleri hakkında bir görüş birliği olmamasıdır (Oppermann, 1996). Sadece konaklama yerleri ile değil sahip olunan potansiyelde yapılabilecek aktivitelerin de konuma göre değişiklik gösterdiği söylenebilir.

Çizelge 2,2’de ülkelere göre kırsal turizm aktiviteleri yer almaktadır. Çizelge 2.2 incelendiğinde dinlenme, eğlenme gibi etkinliklere, doğal çevre ve sahip olunan kültürel mirasın kaynak oluşturduğu söylenebilir.

Çizelge 2.2. Ülkelere Göre Kırsal Turizm Aktiviteleri

Ülkeler	Konaklama ve aktivite çeşidi
Almanya	Küçük aile işletmeleri
	Çiftliklerde yapılan turizm aktiviteleri.
Avusturya	Yeşil köyler

Çizelge 2.2.(Devamı), Haberal, H. (2015).

Finlandiya	Köylere özgü konaklama,
	Köye özgü yeme-içme alışkanlığı,
	Yöresel aktiviteler
	Tarım
Fransa	Eko müze
	Kırsal turizm aktiviteleri
	Köy evleri
	Şarap yolu
	Yeşil tatil köyleri
Hollanda	Çiftliklerde kamp yapmak
	Bisiklete binmek
	Ata binmek
	Yürüyüş yapmak
İngiltere	Festivaller
	Doğa ve yabani hayat
	Kuşlar ve memeli hayvanları takip etmek
	Doğayı ve tarihi anlatan eğitimler
	Kale turları
İrlanda	Kendin pişir kendin ye
	Olta balıkçılığı
	Yürüyüş yapma
İspanya	Kamp yapma
	Ata binme
	Doğa yürüyüşü
İtalya	Çiftlikler
	Eski kiliselerin restoran amaçlı kullanımı
	Aile ile yetişkin turizmi
Japonya	Kırsal alanlara günöbirlük ziyaretler
	Tarım ürünlerini toplama faaliyetlerine katılım
Macaristan	Atlı gösteriler
	Folklor programı
	Eski maden ocaklarının restore edilerek turizme açılması

	Gölde su sporları
	Tarihi şatolar
Türkiye	Yeşil yol projesi
	Kırsal kalkınma
Yunanistan	Konaklama için yöresel bir şekilde döşenmiş odaları ve yemekler

Soykan (2000) yaptığı çalışmada kırsal alanda bulunan dağları, yolları, geçmişten bu güne kadar kalan mimari yapıları doğal ve kültürel miras olarak değerlendirilmekte ve Avrupa da bu şekilde kabul görüldüğünü belirtmektedir. Kırsal alan ve bu alanda yapılan aktiviteler farklılık göstermektedir. Fakat kırsal alana dayalı olduğu için kırsal turizm kapsamında değerlendirilmektedir. Rekreatif amaçlı aktiviteler “binicilik”, “dağcılık”, “avcılık”, “yürüyüş”, “balık tutma” ve “yüzme” dir. Çiftçilik faaliyetleri ise “hayvan bakımı, sağım, peynir yapımı, hasat, , meyve ve sebze yetiştiriciliği, arıcılık” şeklinde sıralanabilir (Oppermann, 1996).

Kırsal turizm sürekli gelişim göstermekle beraber gelişmiş ülkelerde yüksek gelir seviyesine sahip aileler kırsal bölgelerde çeşitli aktivitelere (göl kenarında balık tutmak ve yüzmek) katılmak amacıyla ikinci evleri veya tatil evlerini tercih etmektedir (Ün ve diğ., 2012). Kırsal turizmin tercih edilmesinin bir başka sebebi ise nostaljik yaşam tarzının huzurlu bir ortamda kültürel etkileşim ve duygusal deneyimlere bağlı olarak yaşanmak istemesidir (Puška ve diğ., 2021). Doğal ortamlarda turistlere sunulan belirli hizmet ve faaliyetleri kapsayan kırsal turizm, kırsal alanları ve burada yaşayan toplumun yaşam kalitesini iyileştirmektedir (Puška ve diğ., 2021). Bir ülkenin ekonomik büyümesine katkı sağlayan turizm etkinlikleri ve tarım ile ilgili faaliyetler ile birlikte birbirinin tamamlayıcısı niteliğindedir (Ün ve diğ., 2012). ‘Tarım’ ve ‘turizm’ kavramları aslında geçmişten günümüze yan yana bir birini tamamlayan bir kavramdır (Yıldız, 2011). Örneğin bir otel manzarası ile ön plana çıkarken manzaranın sahip olduğu alanlarda bulunan tarım alanları, turizm sağlayıcı yan ürünler kapsamına girebilmektedir. Tarımda ve turizmde hizmet sağlayıcılar misafir beklentilerini karşılayabilmek için bir işbirliği gerçekleştirmelidirler (Wöhler, 2011). Köklü bir kırsal turizm kültürüne sahip Almanya’da tatiller şehir merkezine yakın köylerde ve ucuz konaklama yerlerinde gerçekleşmektedir (Opperman, 1996). Dağlık bölgelerde, köylerde ve çiftliklerde gelişen kırsal turizm ‘yeşil köyler’ projesine dâhil edilmektedir. Göl kıyısına eski tren vagonlarından yapılan ‘çingene vagonları’ tatil ve dinlenme amaçlı kullanımı kırsal

turizm kapsamındadır (Cengiz ve Akkuş, 2012). Finlandiya'ya bakıldığında 1980'den sonra kırsalda yaşam süren kadınların gıda ve gelenekleri 'Kırsal Yayım Merkezleri Derneği' eğitimleri ile tarımsal aktiviteler gerçekleştirilmiş ve kırsal alanda çiftlikler kurularak kırsal turizme geçilmiştir (Aydemir, Kota, Uzun ve Özdemir, 2013). Fransa'da özellikle 1965 yılı sonrası tatil amaçlı kırlar ve köy evleri tercih edilmektedir. Ren Nehri kenarındaki 'Ekomüze', Alsare bölgesindeki 'Şarap Yolu', kırsal turizm kapsamında değerlendirilmektedir (Soykan, 2000). Değerlendirilen faaliyetler içerisinde belli bir rota dâhilinde çiftliklerde kamp yapma, yürüyüş yapma ve ata binme faaliyetleri de yer almaktadır (Doğan ve Özaslan, 2014). Diğer ülkeler gibi İngiltere'de de kırsal alanda gerçekleştirilen festivaller ve doğal tarihi turlar kırsal turizm dâhilindedir (Cengiz ve Akkuş, 2012). İrlanda gastronomi turlarının rotasında olup, buradaki kırsal alanda yerel pazar yerleri peynir, mantar, zeytinyağı, üzüm bağı ve şarap gezileri kırsal turizm kapsamındadır (Kesici, 2012: 3). İrlanda av turizminde özellikle gelir getirisi yüksek olan bir ülke olmakla birlikte (Duran, 2012, 50) buradaki doğa yürüyüşü, kamp ve ata binme faaliyetlerinin kırsal turizm kapsamına girdiği belirtilmektedir. İtalya'da 'agri turizm' tarım turizmi olarak geçmekte, çiftlik evlerinde atla gezi, balık avlama gibi etkinliklere katılım göstermektedir. Buradaki çiftlik evlerinin içerisinde kilise ve kasap dükkânları yer almaktadır (Çanga, Kutlu ve Çalışkan, 2018). İtalya'da kırsal turizm kavramı 'tarımsal turizm' veya 'çiftlik turizmi' ismiyle anılabilmektedir. Bunun sebebi turizm faaliyetlerinin çiftliklerle yakından ilgili olmasıdır. Kırsal turizm İtalya'da "*aile yetişkin turizmi*" olarak da açıklanmaktadır (Güngör, Karakaş ve Fındıklı, 2013). Göç sorununun yaşandığı kırsal yerlerde genelde kırsal turizm ekonomik gelir getirmesi amacıyla yoğun ilgi görmüştür. Japonya'da genellikle köy ve çiftliklerde sportif etkinlikler yapılmaktadır (Çetinkaya, 2014). Macaristan'ın kırsal turizm olarak görülen faaliyetler, tarımı kapsamaktadır. Buralardaki yerel aktivitelere katılanlar tarımsal bölgede konaklamaktadırlar (Tarun, 2013). Macaristan'ın Balentan Gölü etrafında yapılan folklor programı ve atlı gösterileri kırsal turizm faaliyetleri kapsamındadır (Turan, Dinçer ve İstanbullu Dinçer, 2017). Kırsal turizm Türkiye'de 1980'li yıllarda bir seyahat acentasının Ordu iline bağlı çeşitli köylerde yaşayan köylü ile anlaşarak, dışarıdan gelen misafirlerin üç hafta süre arasında evlerinde kalmaları ile başlamıştır (Albayrak, 2013: 141). Ün vd., (2012) kırsal turizm ile ilgili akademik alanyazın ve ulusal seviyede bilimsel amaçlı bir araya gelme konusunda eksiklik olduğunu özellikle Anadolu'da birçok kişi tarafından bilinmediğini belirtmektedir. Kırsal turizm, küçük aile işletmeleri tarafından konaklama ve diğer hizmetlerin sunulduğu bir faaliyet olduğu için sadece tarım etkinliği ile

uğraşan ailelere değil uğraşmayan ailelere de gelir sağlamaktadır (Ün ve diğ. 2012). Kırsal turizm ve tarım turizm arasında belirgin farklılıklardan bahsetmek mümkündür.

Çizelge 2,3’de kırsal turizm ve tarım turizmi arasındaki farklılıklar yer almaktadır. Her iki turizm türü içinde seyahat etme sebebi, talep edilen varış yeri ve konaklama yeri farklılık göstermektedir.

Çizelge 2.3. Kırsal Turizm ve Tarım Turizmi Arasındaki Belirgin Farklılıklar, Küçükaltan, 2002

<i>Değişkenler</i>	<i>Kırsal Turizm</i>	<i>Tarım Turizmi</i>
<i>Seyahat etme sebebi</i>	Dinlenmek, doğa ile iç içe olma isteği, yerel kültürü yakından tanıma isteği	Tarım ile ilgili ürünleri yakından görme, deneyimleme çevreyle ilgili, sağlık vb. sebeplerle tarım ürünlerini tercih etme
<i>Talep edilen varış yeri</i>	Kırsal alanlar	Tarım alanları
<i>Konaklama yeri</i>	Otantik köy evleri	Amaç tarım ürünü olduğu için konaklama ön planda değildir.

2.4. Tarımsal Turizmi

Agri tourism (tarımsal turizm), İtalya’da 1960-1980 yılları arasında tarım işleri ile ilgilenen kişilerin topraklarını bırakıp göç ettikleri belirlenmiş ve buralarda tarımın yanında evlerinin odalarını kiraya verip tarım ürünlerini ticarileştirmesiyle ortaya çıkan bir kavramdır (Güngör, Karakaş ve Fındıklı, 2013).

Turizmin, ülke ekonomisine gelir getirisi yüksek olan bir faaliyet olduğu bilinmektedir. Turizm faaliyeti çok yönlü bir olgudur. Bunun sebebinin seyahate katılan bireylerin katılma şekilleri ve amaçlarının, taleplerinin farklı olmasıdır. Gelişmekte olan ülkeler turizm sektöründen kazandıkları payı arttırmak, insanların farklı talep ve gereksinimlerini karşılamak için turizm ürünlerini çeşitlendirmeye çalışmaktadır (Şekerli, 2018: 5). Tüm dünyada turizm aktivitelerini ülke geneline yayabilmek, turizmin bölgesel olarak sosyo-ekonomik gelişmeye katkılarını artırabilmek ve çevre bilinci gelişmiş turistlerin doğaya yönelme isteğini dikkate almak amacıyla turizmin çeşitlendirilmesi hedeflenmiştir (Akova, 1995: 398). Bu hedef doğrultusunda golf turizmi, medikal turizm, macera turizmi, sağlık ve

termal turizmi, eko turizm, kırsal turizm, av turizmi, çiftlik turizmi ve tarım turizmi gibi turizm çeşitleri ortaya çıkmıştır (Çelik, 2018; Öztürk ve Yazıcıoğlu, 2002). Tarım turizmi, tarımsal üretim yapan ve hayvancılık işleri yapan işletmelere ya da bölgelere konuk olmak, buralarda gerçekleştirilen günlük işleri izlemek, üretilen yiyecek ve içeceklerin tadının nasıl olduğunu anlamak, yatacak yer karşılığında buralarda çalışmak, bölgede düzenlenen eğlenceler ve festivalleri izlemek, gastronomi ya da el sanatları kurslarına katılmak gibi birçok faaliyeti kapsayan bir turizm çeşididir (Çavuşoğlu, 2012: 50).

Tarım turizmi aktivitesi, konukların tarıma dair bilgi ve tecrübelerini geliştirerek zevkli vakit geçirmelerini sağlamakta aynı zamanda çiftçilik yapan ailenin ve onlarla işbirliği yapan bireylerin gelirlerine de katkı sağlamaktadır. Bu turizm faaliyetini gerçekleştiren çiftçi tarımsal üretim ve ürünlerle ilgili bağ-bahçe tecrübelerini gelen konuklara sunmayı ve öğretmeyi kendisine amaç edinir. Tarım turizmi aracılığıyla katılımcılara çiftçilik, balıkçılık, ormancılık ve hayvancılık işlerinin ne şekilde yapıldığı ve süreçleri öğretilerek, ziyaretçilere yeni ya da farklı tecrübeler kazandırmak ve özel ilgi alanları yaratılmak istenmektedir (Dinçer, İstanbullu Dinçer ve Avunduk, 2011: 180). Tarım turizmi bölgede istihdam yaratmak, mal üretmek ve hizmete sunmak, yeme-içme, alışveriş hizmetleri aracılığıyla ekonomik kalkınmaya kaynak oluşturabilir. Buna bağlı olarak kırsal kesimden gelen vergi miktarında da artış olası bir durumdur. Tarım turizminin en önemli avantajıysa, diğer bölgelere taşeronluk etmesi yani gelirin aynı bölgede kalmasını sağlamaktadır. Tarım turizminin öne çıkan nitelikleri aşağıdaki gibidir (Dorobantu ve Fieldsend, 2011: 49):

- Kirlenmemiş ve sessiz- sakin bir bölgeye seyahat etme olanağı sunar,
- Konaklama, rekreasyon, yiyecek-içecek ve ulaşım maliyetleri oldukça düşüktür,
- Ziyaretçiler kentte ulaşamadıkları organik besinleri kullanır ve satın alma olanağı bulurlar,
- Kırsal kesimin el sanatları, giyim-kuşamı, gelenek-görenekleri ve yaşam şartlarını öğrenir,
- Turistlere aile üyeleri ile aynı ortamda yaşama imkânı verir,
- Konuklar faaliyetleri sadece izlemez aynı zamanda her tarımsal aktiviteye bizzat katılarak farklı tecrübeler kazanırlar,
- Kuş gözlemciliği, doğal çevrede gezme, su kaynaklarını keşfetme, hayvanların beslenmesi, süt sağılması vb. birçok faaliyete katılma fırsatı sunar,

- Çiftçiler paralel bir şekilde tarımsal faaliyetlerini (bitki üretim, hayvancılık, seracılık) sürdürürler,
- İşbirliği içinde olan tarım ile turizm gerçekleştirildikleri sezondaki tüm faaliyetler sürdürülebilir,
- Yerel ekonomiyle bağlantılı olarak yürütüldüğünden tarım sektörüyle bağlantılı olan diğer işkollarını geliştirir.

2.5. Çiftlik Turizmi

Çiftlik turizminin temelinde kırsal turizmin en eski formlarından birisi olduğu ve 2. Dünya savaşından sonra ortaya çıktığı belirtilmektedir (Nilsson, 2002: 7). Çiftlik turizmi çiftçiler ya da çiftlik sahipleri tarafından tarımsal veya bahçe gibi alanlarda yürütülen, hayvan ve bitki üretebilen, geleneksel metotların kullanıldığı bir turizm çeşididir (George ve Rilla, 2005: 3).

Çizelge 2.4'de çiftlik turizmi ile alakalı literatürde yer alan farklı tanımlamalar belirtmektedir.

Çizelge 2.4. Çiftlik Turizmi İle İlgili Farklı Kaynaklarda Yapılan Tanımlar, Busby ve Rendle 2000: 636

Dart (1974): Çiftlikle ilgilenen turizm veya rekreasyon kuruluşudur.

Hoyland (1982): Çiftlikte geçici konaklama veya dolaylı olarak rekreasyon faaliyetleri sağlamaktadır.

Frater (1983) : Büyük miktarda var olan çiftlik faaliyetlerine tamamlayıcı aktiviteler sunan çiftlik kuruluşlarıdır.

Murphy (1985): Öncelikli görevi turizm işletmeciliği olan çiftliklerdir.

Galler Turist Bürosu (Wales Tourist Board) (1986): tipine ve ölçüsüne bakmadan öncelikli faaliyetin tarım, turizmin tamamlayıcı aktivite olduğu çiftliklerdir.

Denman ve Denman (1990): Çiftlikte turistler için etkin faaliyetler sağlamaktadır.

Davies ve Gilbert (1992): Çiftlikte diğer misafirlerle veya gününbirlik ziyaretçilerle çiftlik hayatını paylaşmayı sağlayan bir kırsal turizm çeşididir.

Pearce (1990): Çiftlik turizmi çiftçiler tarafından aktif katılımın sunulduğu küçük ölçekli turizm kuruluşlarıdır.

Roberts (1992): Çiftlik turizmi çiftlikte insanların yaşadığı çiftlik faaliyetlerine katıldığı ve çalıştığı günlük ya da uzun süreli konakladığı tatillerdir.

Denman (1994): Çiftlikte turistler için oluşturulan faaliyetleri içeren üründür.

Clarke (1996): Tüketicilerin en düşük seviyede çiftlik çevresinin farkında olduğu turizm türüdür.

Weaver ve Fennel (1997): Çiftlik faaliyetlerinin ve turizm faaliyetlerinin birleştirdiği kırsal kuruluşlardır.

Ilbery (1998): Çiftlik turizmi, çiftlik işletmeciliğini geliştiren alternatif çiftlik kuruluşudur.

Çiftlik turizmi tanımlardan hareketle turistlerin çiftliklere gelerek tarımsal yaşam tarzı ile ilgili faaliyetlere katıldığı bir kırsal turizm çeşidi olduğu görülmektedir.

Kırsal kesimde yaşayan insanların eğitim faaliyetindeki gelişim, çiftlik işletmelerinde modern tarım tekniklerinin kullanılması ve çiftliklere sağlanacağı ilave gelir için yeni yöntemler ve arayışlara girme sürecini hızlandırmıştır. Çiftlik turizminin oluşma sebepleri arasında bu arayışların olduğu söylenebilir (Sharpley ve Vass, 2006: 105). Genel olarak çiftlik turizmi boş vakit geçirme, rekreasyon ve çok az iş amaçlı, aynı ülke ya da farklı ülkelerin şehir de yaşayan insanların çiftlik alanlarını kullanımını kapsamaktadır. 1960'lı yıllardan sonra başlayan kırsal alanlara dönüş isteği, rekreasyon amaçlı olması sebebiyle, çiftlik turizmine tercih edilir bir boyut kazandırmıştır (Williams, Paridaen, Dossa ve Dumais, 2001). Çiftlik turizmi konaklamanın, yiyeceğin ve içeceğin satın alınabildiği, çiftlik ziyaretçi merkezlerinin, galeri ve müzelerin, çiftlik ürünlerinin satışının yapıldığı mağazaların yer aldığı, rehberli yürüyüşlerin, çiftlik ve eğitim gezilerinin yapılabildiği, meyve toplama, ata binme ve balık tutma gibi etkinliklerin yapıldığı bir turizm türüdür (Uğurlu, 2014: 719). Çiftlik turizmi avlanma, balık tutma, meyve ve sebze toplama gibi aktiviteleri kapsamaktadır (Schilling, Marxen ve Heinrich, 2008: 8).

Çiftlik turizmi; kırsal bölgeden kente merkezlerine yapılan göçün önlenmesi, kırsal bölgedeki işsizliğin çözümlenmesi, sürdürülebilirlik ve çevre ile iç içe olan değerlerin korunması gibi unsurlara katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda kırsal alanlara ekonomik getiri sağlamaktadır. Bu kapsamda yerel toplum planlamaya dâhil edilerek yerel ekonomi desteklenebilmektedir. Bununla birlikte kırsal alanlarda yaşayan ve geçimini tarım ile sağlayan ailelere ek gelir sağlamaktadır. Yerli çiftçilerin gelirlerini artırırken, çeşitli faaliyetlerin çeşitlenerek canlanması için fırsatlar oluşturur (Lobo vd., 1999). Çiftlik turizmi kırsal yörelerde yerel halka ekonomik getiri sağlamakla beraber, yörede mevcut olan kültürel özelliklerin de devamlılığına katkı sağlamaktadır.

2.6. Agro-Turizm

Agro-turizmin tam olarak anlaşılabilmesi için agro-turizm kavramına açıklık getirilmelidir. Yunan dilinde "daagro" ve Latin dilinden "deager" kavramlarından türeyen "agro" sözcüğü tarla, toprak ve tarım bilimi anlamına gelmektedir (Sznajder vd., 2009, Civelek, 2013, Karakaya, 2017). Kavramın literatür de çeşitli bakış açısıyla ele alınması bu kavram

karmaşıklığına sebep olmaktadır. Türk Dil Kurumu'nda agro sözcüğünün bir anlamı bulunmamaktadır. Oxford sözlüğünde ise “agro” kelimesi “Agro/agri” olarak geçmektedir (Oxfordlearnersdictionary, 2020). Oxford sözlüğünde “Agro/agri” kelimesi çiftliklere bağlantılı tarımsal endüstri tasarımı olarak belirtilmektedir. Türk Dil Kurumu (2020) tarımı *“Bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretilmesi, kalite ve verimlerinin yükseltilmesi, uygun koşullarda korunması, işlenip değerlendirilmesi ve pazarlanması, ziraat, kültür”* şeklinde tanımlamıştır. Bu durumdan hareketle Türkçede “tarım” kelimesine karşılık olarak İngilizcede “agro/agri” kelimesi kullanılmaktadır. Agro-turizm, tarım yapılan alanlarda üretim yapmayı bırakmak yerine turizm faaliyetlerinin bu mekanlarda yapılarak tarımı ve turizmi birleştirmeyi ve turistlere bu birleştirilmiş yapıya doğrudan katılma imkânı vermeyi hedeflemektedir (Ataberk,2017: 157). Tarım ve turizm kavramından oluşan Agro-turizm (Karakaya, 2017), tarımı ve turizmi birlikte kapsadığını söylemek mümkündür. Diğer taraftan İngilizce “agro-tourism” Türkçe “tarım turizmi” olarak anılan bu kavram literatürde de sıkça karıştırılmaktadır. En temel haliyle agro-turizm kırsal hayatında yaşamlarına devam eden insanların, buralara ziyaret amaçlı gelen insanlara sunduğu turizm hizmetleri olarak tanımlanabilir (Shafeei, 2012). Agro-turizm, yerel halkın katılımını sağlayarak kırsal alanlardaki ekonomik ve sosyal geri kalmışlığı tersine çevirmek için kırsal kalkınma ile bütünleşen bir turizm türüdür (Papanis ve Kitrinou, 2011). Kırsal bir alanda yapılan agro turizm kırsal turizm çeşidi olarak *“doğal turistik cazibe merkezlerinden ve kültürel ve tarihi değerlerden, kırsal çevredeki gelenek ve göreneklerden yararlanan konaklama ve yemek için turist pansiyonlarına kadar hane halkının tüm imkânları kullanımına sunulabilmektedir”* tanımlanabilir (Bhandare ve Potdar, 2014).

Sürekli gelişim gösteren dünya ekonomisinin hızlı büyüyen iki faktörü tarım ve turizmdir (Bhandare ve Potdar, 2014). Dolayısıyla bu iki faktör bir sektör olarak ekonomik yönden geri kalmış alanları geliştirebilmekte ve birçok sektörün gelişim göstermesine yardım edebilmektedir (Spong, 2016). Bu anlamda agro-turizmin sağladığı faydalar; tarım ve tarım ile ilgili konularda bilgi ve deneyim ile birlikte güzel vakit geçirmek, tarım faaliyeti yapan insanlara ekonomik gelir sağlamak şeklinde sıralanabilir. (Dalgın, Oruç, Karadağ ve Ekiztepe, 2015). Yerel nüfusa agro-turizm yeni fırsatlar ve altyapı düzenlemesi sunarak fayda sağlamakla birlikte kent ile kırsal arasındaki kültürel iletişimi kurarak dengeyi sağlar (Aikaterini, Ioannis ve Thanasis, 2001). Büyük şirket çiftlikleri ile rekabet gösteremeyen küçük aile çiftliklerinin tarım turizmi içerisinde yer alma sebebi, turizmin vasıflı- vasıfsız herkese istihdam yaratması ve ek gelir kaynağı sunmasıdır (Spong, 2016).

Agro-turizm tarım ile ilgili üretim yapılan bölgelerde ek gelir getiricisi olarak turizm ile tarımın birleştirilmesi sonucu ortaya çıkan bir turizm türüdür (Dalgın, Oruç, Karadağ ve Ekiztepe, 2015). Tarım ürününün yetiştirildiği tarım alanlarının turistleri çekebilmesi için turistlerin zorunlu ihtiyacı olan kişisel öz bakımını, yeme içme ihtiyacını ve barınmasını sağlayacak konaklama ihtiyacının karşılayabileceği imkanların sunulması gerekir (Dalgın, vd, 2015).

Çizelge 2.5’de Agro-turizmdeki turistik ürünler yer almaktadır. Çizelgeye göre küçük aile otelleri, genç turistler için ucuz oteller, çiftlik evlerinde kullanılmayan boş odalar, bağımsız apartman daireleri, çiftlikteki açık alanlar konaklama; kır evleri, küçük aile restoranları veya barlar, hafif yiyecek ve içecek odaları ve çiftlik veya yöresel ürünlerle açık alanlarda yeme-içme; çiftlik yerlerini ziyaret ve çiftliğe gönüllü katılım, yerel şaraplar, yerel peynir mandıraları, el sanatı birimleri gibi geleneksel ürünlerin üretim birimlerini, yerel tarih ve gelenekleri öğrenmek için yerel dinsel ve tarihi anıtları, yerel, kültürel olaylara katılım, rahatlama yerlerinin belirlenmesi ve doğal güzelliği yüksek alanları ziyaret ise yapılan faaliyetler agro-turizmde turistik ürünler olarak belirtilmektedir.

Çizelge 2.5. Agro-Turizmde Turistik Ürünler, Aikaterini, Ioannis ve Thanasis 2001

Konaklama	Yeme-içme	Yapılan faaliyetler
Küçük aile otelleri	Kır evlerinde	Çiftlik yerlerini ziyaret ve çiftliğe gönüllü katılım
Genç turistler için ucuz oteller	Küçük aile restoranları veya barda	Yerel şaraplar, yerel peynir mandıraları, el sanatı birimleri gibi geleneksel ürünlerin üretim birimlerini ziyaret,
Çiftlik evlerinde kullanılmayan boş odalar	Hafif yiyecek ve içecek odalarında	Yerel tarih ve gelenekleri öğrenmek için yerel dinsel ve tarihi anıtları ziyaret,
Bağımsız apartman daireleri	Çiftlik veya yöresel ürünlerle açık alanlarda	Yerel, kültürel olaylara katılım,
Çiftlikte açık alanlar		Rahatlama yerlerinin belirlenmesi ve doğal güzelliği yüksek alanları ziyaret,

“Agro-turizm, çiftliklerde gerçekleşmekte bir çiftlikte yapıldığı için turistler tarımsal faaliyetlerde yer almakta ve turizm sektörüne bir bonus olan bu ürünlerden yararlanmaktadır” (Tabone, 2017). Tarım turizmüne katılan ziyaretçilerin kalabalıktan

kaçmak istemeleri ve normal otellerin tersi olarak ziyaretçiler arası arkadaşlık ilişkisinin gelişmesine olanak sağlamaktadır (Iakovıdou, Emmanouııdou, Stavrakas, Sımeonıdou, ve Chrisostomıdı, 2001). Tarım turizmine katılan bireylerin dinlenmenin yanında doğal yerleri görmek-gezmek bunun yanı sıra iyi yemekleri yemek, ormanlık alanda yürümek ve ata binmek, şarap yapımını izlemek ve tadımını yapmak istedikleri belirtilmiştir (Iakovıdou vd. 2001).

“Agro-turizm, tarımsal üretim ve ürünler hakkında arazi ve çiftçi deneyimlerini, konuklarına sunmayı sağlayan bir turizm faaliyetidir” (Dalgın, vd, 2015). İlban vd. (2018) yaptığı çalışmada kırsal turizm ile agro-turizmin “tarım, agro, agri” olarak adlandırıldığını belirtmiştir. Ataberk (2017) yaptığı çalışmada agro-turizmin tarım turizmini ifade ettiğini belirtep kırsal turizm ile alakalı olduğunu ifade etmiştir. Ağırlıklı olarak tarımsal üretim yapılan bölgelerde yapılan tarım turizmi “*Agri-turizm*” ya da “*agro-turizm*” olarak isimlendirilmektedir (Civelek, Dalgın, Çeken ve Ekiztepe, 2013: 3). Çıkın, Çeken ve Uçar (2009) çalışmada agro-turizm, kırsal turizmin kapsamında olan ve tarımsal turizm ile aynı anlama geldiği belirtilen kavramdır. Tanımını ise, tarım turizmi turistlere, tarımsal alanlarda, tarımsal mesleklerde ve yörenin kendine ait ürünleri ve mutfağı hakkında bilgi edinmesini ve katılmasını sağlayan turizm türü olarak yapmıştır (Çıkın, Çeken ve Uçar, 2009: 5). Agro-turizminin, tarım turizmi olduğunu belirten Türkben, Gül ve Uzar (2012), agro-turizmin çevreyle ilgili yaşama uygun olduğunu belirtmektedir.

Kırsal turizmin bir alt dalı olarak kabul edilen agro-turizm, kırsal çevrenin kullanılması sonucunda zararlı durumların önlenmesini sağlamaktadır (Gökalp ve Yazgan, 2013: 26). Doğa ile bağlantılı olan agro-turizm faaliyetlerini bütün bir yıl içine yayabilmektedir (Tatar ve Olay, 2015: 19). Turizmin doğal (kaplıca, şelaleler, dağlar vs.) ve beşeri (oteller, dağdaki kayak merkezleri vs.) kaynakları bulunmaktadır (E-ödev, 2020).Turizm kaynakların değerlerinin korunup, geliştirilmesi turizmde sürdürülebilirliği ifade etmektedir (Kuter ve Ünal, 2009). Sürdürülebilir turizm, turizm kaynaklarının en az seviyede olumsuz etki ile uzun süre kullanımını sağlamaktadır (Çakıcı,2019: 111). Kırsal turizmin alt kolu olan agro-turizmi sürdürülebilirlik konusu içerisinde yer almaktadır (Civelek, Dalgın ve Çeken, 2013). Agro-turizm bu açıdan çevreye duyarlı bir turizm türü olarak da değerlendirilmektedir (Tatar ve Olay, 2015: 29). Kırsal alanda yapılan agro-turizm, tarım ve turizmin karşılıklı olarak birbirini tamamladığı bir faaliyet olarak da kendini göstermektedir (Ataberk,2017: 154).

Bireylerin kırsal turizme katılma sebebi kent yaşamındaki yoruculuk, boş zamanları değerlendirme isteği kırsal alanların çekiciliği ve akraba ziyaretidir (Civelek, 2013: 40). Agro-turizm ise kırsal turizmin ayağını oluşturur ve tarımsal üretimin çok olduğu yerlerde kırsal kesimde yapılan faaliyetleri kapsayarak üreticilere ek gelir sağlar (Şimşek, 2016: 73).

Literatür incelendiğinde agro-turizm; çiftlik turizmi, ve kırsal turizm sıklıkla birbirinin yerine kullanılabilir. (Phillip, Hunter ve Blackstock, 2010: 754). Yıldırım (2018) yaptığı çalışmada agro-turizmi '*kırsal turizm, tarım turizmi, agri turizm, agro-turizm, çiftlik turizmi, çiftliğe dayalı turizm gibi kavramlar arasında kavram karmaşası olduğu gözlemlenmektedir*' şeklinde ifade edip, kırsal turizmin bir alt kolu olduğunu belirtmiştir. Agro-turizmde, çiftliklerde çiftlik sahipleriyle birlikte kalınabilmekte, tarımsal üretim yerlerinin (bağ, bahçe, tarla, kümes, ağıl vb.) günlük işlerine katılım gösterilebilmekte, eğitimler alınabilmekte ve alışverişler yapılabilmektedir (Türkben, Gül ve Uzar, 2012). Aynı zamanda tarım arazilerinin çoğunlukta olduğu yerlerde organik tarım yapılarak tarım ve turizm birlikte gelişebilmektedir (Shafeei, 2012: 148). Bu doğrultuda agro-turizm, tarımsal faaliyetlerin yapıldığı çiftliklerde turistlerin doğrudan ve dolaylı şekilde deneyim kazandığı tarım ve turizmin iç içe olmuş hali olarak da ifade edilebilir (Phillip, Hunter, ve Blackstock, 2010: 755).

Türkiye'de önemli olan tarım ve turizm sektörü ekonomik kalkınmada önemli paya sahip olmakla birlikte, bu kavramlar sürdürülebilirliği amaçlamaktadır (Akyürek ve Karabulut, 2017: 1742). Tarımsal alanların geliştirilmesi ve sürdürülebilir hale getirilmesi ile turist ziyaretleri artmakta ve buna bağlı olarak yöre halkının ve çevresinin yaşam kalitesi artmaktadır (Nastiti, 2020: 36). Agro-turizm, yapıldığı bölgeye kazanç sağlamanın yanı sıra bölge halkının üretime aktif katılması sebebiyle, dışa olan göçün de azalmasını sağlamaktadır. (Gökalp ve Yazgan, 2013). Ekonomik kalkınmaya katkıda bulunan agro-turizm, ziyaretçiler ve yerel halk arasında bir etkileşim oluşturmaktadır (Kizos ve Losifidies, 2007). Agro-turizmin yerel halka katkıları sosyo-ekonomik durumun iyileşmesi, gelenek ve kültürün sürdürülmesi, buna bağlı olarak da doğal değerlerin korunmasını sağlamaktadır (Türkben, Gül ve Uzar, 2012). Gelişimi geniş bir yelpazeden oluşan tarım turizmi yerel halkın geçim kaynağıdır ve başarılı bir tarım turizmi için yerel paydaşların iş birliği şarttır (Kubickova ve Campbell, 2020: 588).

Agro-turizmin literatürde tarım turizmi, çiftlik turizmi gibi kavramlarla aynı anlamda kullanıldığı bilgisine daha önce değinilmiştir. İlgili çalışmalar takip eden kısımda detaylandırılarak sunulmuştur.

Küçükaltan (2002), çalışmasında tarım turizmi kavramının “Agri-turizm” olarak isimlendirildiğini belirtmektedir. Tarım turizmini “insanların sürekli ikamet ettikleri yerler dışındaki tarımsal bölgelere ziyaretleri, buralardaki tarım üreticilerinin ekolojik standartlarda ürettikleri mal ve hizmetleri talep ederek ve bölgede para arttırma arzularını minimum hale getirerek geçici konaklamalarından ortaya çıkan olaylar ve ilişkilerin tamamı” olarak tanımlamıştır.

Çavuşoğlu (2012), çalışmasında tarım turizmi kavramına “tarım (agro) turizm” olarak metin içerisinde yer vermiştir. Tarım turizmi Çavuşoğlu’na göre bir özel ilgi turizmidir. Ayrıca tarımsal faaliyetin yapıldığı alanları ziyaret etme ve oralarda kalarak tarımsa üretimi yerinde izleme ve yerinde tatma gibi aktiviteleri içinde barındıran bir turizm türü olduğunu belirtmektedir.

Ukav ve Çetinöz (2015), çalışmalarında tarım turizmini, kırsal bölgelerdeki turizm amaçlı çalışmaları betimlemek için kullanılan bir kavram olduğunu belirtmektedir. Tarım turizminin tanımını temelde küçük çiftliklerde dâhil, çiftçilerin ilave gelir edinmesi amacıyla bağ, bahçe, tarla, ahır, ağıl, kümes vb. tarımsal üretim alanlarıyla küçük ölçekli ve geleneksel gıda tesisleri gibi faaliyet alanlarını ziyaret etmek, günlük işlerine katılmak, çiftlik evinde geceleme, alışveriş yapmak, eğlenmek, gezinmek ve bazen de eğitim almak gibi aktivitelerin bir ya da birkaçını içeren bir turizm çeşidi şeklinde yapmıştır.

Kurt ve Haybat (2016), çalışmalarında tarım turizm kavramını “tarım (agro) turizm” şeklinde ifade etmiştir. Tarım turizminin tarım ve turizm sözcüklerinin bir araya gelmesiyle oluştuğunu ve kırsal turizmin bir alt dalı olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte tarım alanlarına zarar vermemeye özen gösteren aktiviteler içerdiğini (konaklama, kamp, festivaller, çiftlik ziyaretleri, genç ve yetişkin eğitimi) ifade etmektedir.

Özkan ve Erçoşkun (2019), çalışmalarında tarım turizminin sürdürülebilir bir turizm türü olduğunu ve kaynaklarının “*koru kullan*” görüşüne dayandığını belirtmektedir. Ekolojik çiftlikler içinde tarım turizmi faaliyetlerinin gerçekleştiği tatil çiftlikleri olduğundan bahsetmektedir. Tarım turizminin kırsal bölgede hayatını devam ettiren halkın ekonomik gelişimine katkıda bulunarak gelir kaynağı oluşturduğunu belirtmektedir.

Tuna, Kargiglioğlu ve Ağaoğlu (2020), çalışmalarında tarım turizmini “agri turizm” veya “agro-turizm” olarak adlandırıldığını ve bu turizm çeşidinin genellikle tarım üretiminin yaygın olduğu alanlarda gerçekleştirildiğini ifade etmektedir. Ayrıca tarım turizminin daha çok “Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi ve Gönüllü Bilgi, Tecrübe Takası” ile geliştiğini belirtmektedir.

Savgın ve Zengin (2016), çalışmalarında çiftlik turizmini “Tatil Çiftlikleri”, “Çiftlik Turizmi”, “Tarım Turizmi”, “Çiftliğe Dayalı Turizm” kavramları genellikle aynı anlamda kullanıldığını belirtmektedir. Çiftlik turizmi ve kırsal turizmin iç içe olduğunu, çiftlik turizmin kırsal alanlardaki çiftliklerde gerçekleştiğini bu faaliyetlerin çoğunluğunun içeriğinin Gönüllü Bilgi ve Tecrübe Takası, ekolojik tarım ile geçinen çiftçi ve işletmeleri, bu konuda bilgili, tecrübeli ve ilgi sahibi bireylerle arazide bir araya getirerek bilgi ve tecrübe takasını sağlayan “TaTuTa” da gerçekleştiğini belirtmektedir.

Savgın ve Zengin (2018) çalışmalarında tarım turizminden bahsetmek için bir köydeki evlerin dışarıdan gelen turistlere konaklama imkânı sağlaması, turistlere köylülerin yaptığı tarıma katılma, izleme imkânı sağlandığını belirtmektedir. Ayrıca çiftlik turizmi daha spesifik olduğunu, faaliyetlerin bir çiftlikte yaşandığını ifade etmektedir.

Savgın ve Zengin (2019), çalışmalarında çiftlik turizmi kavramının kullanımının arttığını belirtmekte ve zaman zaman tarım turizmi ile aynı anlamda kullanıldığını bazen de karışıldığını belirtmektedir. Tarım turizminin gerçekleştirilmesi için turizm faaliyetinin sadece çiftlik ile sınırlı kalmayıp tarım arazilerini kapsadığı, çiftlik turizminin temelinden deki aktivitelerin çiftliklerde gerçekleştiğini belirtmektedir.

Akkuş ve Dönmez (2019), çalışmalarında kırsal turizm, agro-turizm, ekoturizm, çiftlik turizmi ve tarımsal turizm kavramlarının birbiri yerine kullanıldığı ve bunun sebebinin araştırmacıların kırsal turizm hakkında fikir birliğinin olmadığını belirtmektedir. Çiftlik

turizminin ve agro-turizmin birbirine benzerliğinin fazla olduğunu fakat agro-turizm kavramı kırsal alanda kırsal turizmin bir alt dalı çiftlik turizminin ise agro-turizmin özel bir alt dalı olduğunu belirtmektedir.

Şekil 2.1. Agro-turizm Yapılabilen Alanlar, Haberal 2015

Şekil 2.1’de agro-turizm yapılabilen alanlar ifade edilmektedir. Şekil 2.1’de incelendiğinde göre dağlık ve ormanlık alanlar, geleneksel popüler destinasyonlar, geleneksel konaklama ve alt yapı imkânı verebilen alanlar, milli parklar veya doğal rezervler, küçük tarihi kentler köy yerleşmeleri ve zengin, tarihi, mimari yerler agro turizm yapılabilen alanlar olarak bilinmektedir.

4. LİTERATÜR TARAMASI

Çalışmanın bu kısmında agro-turizm ile alakalı yapılmış ulusal çalışmalar ve turizm alanında KİT kullanılarak yapılmış çalışmalar yer almaktadır.

4.1. Agro-Turizmle Alakalı Yapılmış Ulusal Çalışmalar

Çıkın, Çeker ve Uçar (2009), çalışmalarında, turizm endüstrisinin Türkiye ekonomisindeki yeri, önemi ve turizmin sektörler üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Çalışmada ikincil verilerden yararlanılmışlardır. Çalışmada turizm ve tarım sektörünün iş birliği yaparak turistik alanlardaki tarımsal faaliyetlere önem verilmesi ile agro-turizm gelişiminin turizm sektörüne etkileri belirtilmiştir. Ayrıca Turizm sektörü ve tarım sektörünün birbirinin tamamlayıcısı olduğu belirtilmiştir.

Türkben, Gül ve Uzar (2012), çalışmalarında Türkiye’de bağıcılığın agro (tarım) turizm içerisindeki yerini, Türkiye’de bağıcılık turizmi ve bağ turizmi açısından potansiyel yöreler incelenmiştir. Araştırmada ikincil verilerden yararlanılmışlardır. Araştırma neticesinde agro-turizmin biyolojik çeşitlilik ve ekosistemi korumaya katkıda bulunacağı belirtilmiştir. Agro-turizm içerisinde bulunan bağ turizminin de çevresel ve ekolojik anlamda sürdürülebilir, ekonomik anlamda uygulanabilir ve sosyal anlamda da kabul edilebilir özelliklere sahip olduğunu ve bu yüzden de büyük öneme sahip olduğu belirtilmiştir.

Civelek, Dalgın, Çeken ve Ekiztepe (2013), çalışmalarını agro-turizm bakımından uygun bir uygulama alanı olduğu düşünülen Menemen bölgesinin agro-turizmle alakalı arz öğeleri ve potansiyelini inceleme amacıyla gerçekleştirmişlerdir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden mülakat tekniği kullanılmıştır. Menemen yöresinin yerel halkı, bölgede agro-turizmi faaliyeti gösteren İmece Evi sorumluları ve ziyaretçileriyle mülakat yapılmıştır. Araştırmada agro-turizmine yerel halkın ilgisinin olmadığı, agro-turizm faaliyetlerinin yerel halktan soyutlanmış, ama onların yaşam şekillerine ve standartlarına saygılı bir turizm anlayışı içinde gerçekleştiği saptanmıştır. Ayrıca yerel halkta henüz agro-turizm bilincinin oluşmadığı saptanmıştır.

Gökalp ve Yazgan (2013), çalışmalarını kırsal peyzaj planlamada agro/agri turizm nedir, uygulama koşulları, genel özellikleri, birbirinden farkı, ülkemiz bakımından turizm

potansiyeline yararı ve önemini incelemek için gerçekleştirmişlerdir. Araştırmada ikincil verilerden yararlanmışlardır. Araştırma neticesinde agro-turizmin gerçekleştiği kırsal ve tarımsal alanların sürdürülebilirliğinin doğru peyzaj planlamasıyla mümkün olacağı belirtilmiştir. Agro ve agri turizmde kırsal ve tarımsal alanların değerlendirilmesi ve turizme kazandırılması, aile ve ülke ekonomisine katkı sağlamakla beraber doğal peyzaj güzelliklerinin de ortaya çıkarılması gerektiği saptanmıştır.

Civelek, Dalgın ve Çeken (2014), çalışmalarında alternatif turizm çeşitlerinden biri olan agro-turizmin kırsal kalkınmayla ilişkisi incelenmiştir. Mülakat tekniği kullanılarak verilerin toplandığı araştırmada, mülakatlar Muğla yöresinde TaTuTa kapsamında faaliyet gösteren çiftliklerin yer aldığı ilçelerdeki yerel halk ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda agro-turizmin yerel halka iş fırsatları oluşturduğu, onların gelir düzeyini arttırdığı ve onların sosyo-kültürel hayatlarına katkı sağladığı belirtilmiştir. Agro-turizmin kadın iş gücünün ekonomik hayata katılmasına ve kadının toplumdaki rolünün güçlenmesi noktasında önemli kazançlar sağladığına ulaşılmıştır. Agro-turizm faaliyetlerine katılan ziyaretçilerin çevresel duyarlılığa sahip olmasına bağlı olarak yerel halkın hayat şekline, gelenek ve göreneklerine saygı gösterdiği belirtilmiştir.

Özşahin ve Kaymaz (2014), çalışmalarında Amik Ovası'nın tarım turizmi potansiyeli coğrafi yönden incelenmiştir. Çalışmada tematik haritalar, ilgili literatür ve ikincil veriler kullanılarak Çok Kriterli Karar Verme Yöntemi 'ne göre Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) teknikleriyle işlenerek oluşturulmuştur. Erişilen veriler arazi çalışmalarıyla kontrol edilmiş ve SWOT analiziyle ilgili tutarlılıkları ölçülmüştür. Araştırma sonucunda Amik Ovası'nın sahip olduğu doğal ortam özelliklerinin çok yüksek bir tarım turizmi potansiyelinin olduğu ancak bölgede tarım turizmiyle ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanılmadığı belirtilmiştir.

Tatar ve Olay (2015), çalışmalarında agro-turizm ve permakültür kavramlarını incelemişlerdir. Araştırmada nitel yöntem tercih edilmiş olup, mülakat tekniği kullanılmıştır. Bu doğrultuda Bursa'nın Osmangazi ilçesinde bulunan Belentepe Permakültür Çiftliği sorumlusu ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada permakültür kavramının küresel ısınma, çölleşme gibi sorunların giderilmesi için getirdiği çözümler bakımından önümüzdeki yıllarda daha çok karşımıza çıkacak bir kavram olabileceği saptanmıştır. Agro-turizm ve permakültürün birbirinden beslenebileceği belirtilmiştir.

Korkmaz, Türker, Türker ve Işık (2016), çalışmalarında narı Agro-turizm kapsamında turistik bir ürün olarak inceleme, nar yetiştiriciliği ve narın tarihçesini anlatma amaçlanmıştır. Ayrıca Ortanca ilçesinin turizm potansiyeli incelenmiştir. Araştırmada nitel yöntemini tercih edilmiştir ve ikincil verilerden yararlanılmıştır. Elde edilen verileri SWOT analizine tabi tutulmuştur. Araştırmada ilçenin turizm potansiyeline elverişli olduğu saptanmıştır. Örgütlenme ve alt yapı eksikliklerinin olduğu belirtilmiştir. İlçede turizm ve tarım alanında giderilmesi gereken ciddi bir örgütlülük probleminin olduğu saptanmıştır.

Dinçer ve Emiroğlu (2017), çalışmalarında Çanakkale'nin Kazdağı bölgesinde yürütülen agro-turizm faaliyetlerinin genel hali ve işleyiş şekli, gerçekleştirdiği bölgeye olan olumlu-olumsuz ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri, gelişim seviyesi, gelişimi etkileyen olumsuz faktörler ve gelişim için nelere öncelik verilmesiyle alakalı düşüncelerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Bu doğrultuda bölgenin yerel paydaşlarıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve elde edilen veriler betimsel ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmada yerli halkta agro-turizm konusunda kayda değer bir bilinç eksikliği ve bölgede ekolojik tesisler (çiftlik) açısından eksiklik olduğu belirtilmiştir. Ayrıca agro-turizmin bölgeye olan en olumlu ekonomik etkilerinin gelirlerde artışa neden olduğu, istihdam ve iş imkânlarını çoğalttığı belirtilmiştir. Bölgede agro-turizme yönelik yatırımların çok az olduğu ve tarım turizm potansiyelinin var olduğu ancak geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Akyürek ve Karabulut (2017), çalışmalarında agro-turizm kavramı ve önemi, Gümüşhane ilinin tarım turizm potansiyeli incelenmiştir. Araştırmada ikincil verilerden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda ilin tarım turizmi açısından güçlü yönlerinin ağırlıkta olduğu ve agro-turizmin geliştirilebilmesi amacıyla alakalı birey ve kurumlarca plan ve projelerin oluşturulması, altyapı çalışmalarının yapılması ve özellikle yerel girişimcilerin bilgilendirilerek, yatırımlarının desteklenmesi gerektiği saptanmıştır.

Ataberk (2017), çalışmasında Tire (İzmir)'de kültür turizmi, kırsal turizm, agroturizm ve gastronomi turizm türlerini bütünleştirme ve birbirlerini tamamlayabilme olanakları incelenmiştir. Araştırmada gözlem, görüşme ve alan araştırması kullanılmıştır. Araştırma sonucunda Tire'nin kentsel ve kırsal cazibelerinin, tarım ve mutfak özelliklerinin, bir tüm olarak turizme kazandırılabilceği belirlenmiştir. Tire'de turizmle alakalı bir örgütlenmeye gidilmesi, plan-proje, tanıtım ve pazarlama çalışmaları yapılması gerektiği; kültürel yapılar,

pazar, mutfak ve el sanatları Tire'nin marka değerleri olarak öne çıkarılması ve muhakkak konaklamalı paket turlar yaratılması gerektiği saptanmıştır.

Turhan, Köprülü, Helvacı ve Son (2017), çalışmalarında agro-turizm kavramı ve Silifke ilçesinin agro-turizm potansiyeli incelenmiştir. Araştırmada bölgenin yerel temsilcileri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma neticesinde agro-turizm potansiyelinin yüksek olduğu fakat bu konuda farkındalık düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır. Bu çerçevede Silifke bölgesi kamu kuruluşlarının bilgilendirilerek agro-turizm algısının oluşturulması ve gerekli planlamaların yapılarak çiftçilerin ve turizmcilerin bu konuda eğitilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Kaymaz ve Birinci (2018), çalışmalarında Erzurum ili Uzundere- Tortum ilçelerinde yer alan 3 tane Ta-Tu-Ta çiftliğini çalışma konusu olarak belirlemiş ve kırsal kalkınma üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bu doğrultuda arazi gözlemleri yapmış ve işletme sahipleriyle görüşmeler yapılmıştır. Araştırma neticesinde kırsal alanların sosyo-ekonomik gelişiminde Ta-Tu-Ta projesinin etkisinin oldukça fazla olduğunu tespit etmiş olup, kırsal kalkınmada bu projenin daha geniş alanlara yayılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

Deniz, Özden, Akgün ve Yıldırım (2018), çalışmalarında Çanakkale ilinde bulunan 'Tatuta'ya bağlı olarak faaliyette bulunan agro-turizm tesisleri gastronomik yönden incelenmiştir. Bu doğrultuda, Çanakkale'de faaliyette bulunan tesislerin işletmecileriyle, görüşmeler yapılmıştır. Ulaşılan verileri içerik ve betimsel analiz ile değerlendirilmiştir. Ayrıca bulguları desteklemek amacıyla işletme faaliyetlerine yönelik gözlemler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada agro-turizm çiftliklerinde gastronomik öğeler içeren bir süreçte; ziyaretçilerin toplama, hazırlama, pişirme, servis ve üretim aşamalarına katıldıkları belirtilmiştir. İlgili süreçlere katılım sonucunda agro-turizmin kültürel etkileşim ve değişim yaratan bir sürecin ortaya çıkmasını sağladığı saptanmıştır.

İlban, Liceli ve Gülemlal (2018), çalışmalarında agro-turizmin önemi ve ekonomik etkileri kırsal kalkınma bakımından incelenmiştir. Bu doğrultuda, Adana'da Tatuta kapsamında faaliyet gösteren çiftliklerin bulunduğu bölgenin yerel temsilcileriyle görüşmeler yapılmıştır. Ulaşılan bulgular neticesinde Adana ve Osmaniye illerinin agro-turizm potansiyelinin var olduğu, fakat halkın bilgisiz olması, örnek uygulama ve tesis eksikliği, pazarlama ve tanıtımın yetersizliği gibi sebeplerden dolayı gelişme sağlayamadığı ve son

dönemlerde bu turizm türüne yönelmelerin olduğu belirtilmiştir. Ayrıca ekonomik yönden olumsuz bir etkisinin olmadığı ve olumlu ekonomik etkilerinin gelir artışı ve iş imkânı olduğu belirtilmiştir.

Kılıç ve Başkaya (2018), çalışmalarında Bilecik ilinin agro-turizm potansiyeli incelenmiştir. Araştırmada Bilecik'te agro-turizmle alakalı faaliyet gösteren tek çiftlik olan; Zeytinliboğaz Çiftliği işletmecisiyle görüşme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca araştırmada ikincil verilerden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda Bilecik'in, agro-turizm faaliyetleri bakımından; tarım festivalleri, hıdrellez, Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt şenlikleri, mevcut tarihi yerler ve kültürel miras, Harmankaya Kanyonu, kendin topla ve çiftlik aktiviteleri bakımından önemli bir potansiyelinin var olduğu belirtilmiştir. Ayrıca yerel halkın agro-turizm faaliyetlerinden habersiz oldukları belirtilmiştir. Agro-turizm aktivitelerinin geliştirilmesinin; kırsal alanlarda ekonomiyi çeşitli hale getirerek canlandıracağını, verimliliği düşük olan tarım alanlarının, turizm ve rekreasyon aktivitelerine açılmasıyla beraber; bölge halkına iş imkanı sağlayarak, kentlere olan göçü önleyeceği, gelir düzeyini artıracığı ve bunlara ilaveten; çevre bilincinin çoğalması, yerel kültürün korunması, sağlıklı tarım ürünlerinin üretimi, bölgeye gelecek olan ziyaretçilerle beraber yeni kültürlerin tanınması ve kültürel kaynaşmanın olabileceği saptanmıştır.

Serinikli (2019), çalışmasında kırsal alanda yaşayan mikro girişimci kadınların girişimcilik faaliyetlerini saptama ve kadınların kooperatifleşmeye karşı tavırlarını ortaya koyma amaçlanmıştır. Araştırmada nicel yöntem tercih edilmiş olup veriler anket aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırma neticesinde kırsal alanda yaşayan kadın girişimcilerin en büyük problemlerinden biri mevsimsel olarak girişimcilik faaliyeti yapmaları, yaz aylarında satışların olduğu ancak kış aylarında ürettikleri ürünleri satamadıkları ise diğer problem olarak saptanmıştır. Bu nedenle ürün satışının sürekliliğinin sağlanması için kooperatifleşmeye gidilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Ayrıca kırsal alandaki kadın girişimcilerin büyük bir oranının kooperatif hakkında bilgisi olduğu ve kooperatifleşmeye karşı olumlu tavır içinde oldukları saptanmıştır.

Eryılmaz ve Çömelekli (2020), çalışmalarında tarımsal alanda yapılan faaliyetler içeren Silifke ilçesini Agro-turizm kapsamında değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla Silifke ilçesiyle alakalı dokümanları (dergiler, broşürler, kitaplar, raporlar, bilimsel makaleler, internet siteleri, haberleri) incelemiş olup elde edilen veriler ışığında SWOT

analizi yapmışlardır. SWOT analizi neticesinde ilçenin turistik destinasyonlar, iklim, coğrafi konum gibi birçok avantajı olduğu tanıtım, alt yapı, yatırım gibi dezavantajlı bir durumda olduğunu tespit etmişlerdir. İlçede ilk çilek hasadının gerçekleşmesi, çileğin tescil alması, ilçe ekonomisi ve pazarlaması için avantaj oluşturduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çeşitli limon türlerinin yetişmesi ve limon ticaretinin yapılmasının da bir avantaj olduğu saptanmıştır.

4.2. Turizm Alanında Kelime İlişkilendirme Testi Kullanılarak Yapılmış Ulusal Çalışmalar

Keskin ve Örgün (2015), çalışmalarında Ürgüp ilçesinde faaliyette bulunan dört ve beş yıldızlı otellerde çalışan personellerin sürdürülebilir turizmle alakalı kavramların bilişsel yapılarını ortaya çıkarmayı ve kavram yanılgılarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışmada 130 iş görene kelime ilişkilendirme testi (KİT) uygulamışlardır. Sürdürülebilir turizmle alakalı en sık tekrar edilen kelimelerin doğa, kültür, deniz ve değişim olduğunu belirtmişlerdir.

Keskin, Örgün ve Akbulut (2017) çalışmalarında, Türkiye’de gastronomi kavramının aşçılık ve gastronomi / mutfak sanatları bölümü öğrencilerince nasıl algılandığını belirtmeyi amaçlamışlardır. Gastronomi alanında eğitim alan öğrencilerden 69’una ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda katılımcılardan 481 cevap alınmış ve en çok “sanat”, “mutfak”, “yemek”, “kültür”, “lezzet” kelimeleriyle ilişkilendirme yapıldığını saptamışlardır. Ayrıca gastronomi tanımlarında “mide bilimi”, “yeme içme kültürü” “mutfak sanatı”na dikkat çekildiğini belirtmişlerdir.

Yücel Güngör, Doğan ve Güngör (2017), çalışmalarında kelime ilişkilendirme testi (KİT) kullanarak aşçılık programında öğrenim gören ön lisans öğrencilerinin sosyal medya kavramıyla alakalı kavramlar hakkında bilişsel yapılarını ortaya koymayı amaçlamışlardır. Adnan Menderes Üniversitesi Davutlar Meslek Yüksekokulu Aşçılık Programı 1. ve 2. Sınıflarında öğrenim gören 86 katılımcıya KİT uygulanmıştır. Öğrencilere sosyal medya anahtar kavramı sunulmuş ve belirli bir sürede bu anahtar kavramın çağrıştırdığı kelimeleri yazmaları istenmiştir. Ulaşılan verilerin frekansları ışığında kavram haritası çizilmiştir. Bununla birlikte anahtar kelimelere yönelik kurdukları cümleler, içerdikleri anlam ve sahip oldukları özelliklere göre kategorilendirilerek analiz edilmiştir. Analiz sonucunda aşçıların sosyal medya kavramıyla en çok Instagram, Facebook, Twitter gibi sosyal medya

platformlarına yönelik; Whatsapp, Facebook Messenger gibi iletişim platformlarına yönelik; bilgi kazanımı, fotoğraf paylaşma, haberleşme gibi kullanım sebeplerine yönelik; video, yemek tarifleri gibi işlemlere yönelik; arkadaşlık, mutluluk, özgürlük gibi duygu ve düşüncelere yönelik ve Nusr-Et gibi birey ve gruplara yönelik olarak 6 kategoriye toplamışlardır. Ayrıca sosyal medyayla alakalı kavram yanılgılarına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Özdemir (2018), turizm alanında eğitim gören öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon kavramlarına yönelik bilişsel yapılarını ve kavram yanılgılarını saptamak amacıyla çalışmayı gerçekleştirmiştir. Çalışmada nitel yöntem tercih edilmiş olup kasti örneklem kullanılmıştır. Arel Üniversitesi'nin Meslek Yüksekokulunun Aşçılık ve Turist Rehberliği Programlarındaki 63 katılımcıya kelime ilişkilendirme testi (KİT) uygulanmıştır. Katılımcılara boş zaman ve rekreasyon anahtar kavramları verilmiş ve belirli bir sürede anahtar kavramlarının çağrıştırdığı kelimeleri yazmaları talep edilmiştir. Öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon anahtar kavramlarına verdikleri cevaplara (523) göre, Nvivo programı aracılığıyla frekans tabloları ve kavram haritaları oluşturulmuştur. Araştırma neticesinde boş zaman kavramının en çok dinlenmek ve kitap okumak sözcükleriyle ilişkilendirildiği; rekreasyon kavramının en çok seyahat etmek ve kitap okumak, müzik dinlemek ve yürüyüş yapmak sözcükleriyle ilişkilendirildiği belirtilmiştir. Ayrıca boş zaman kavramının rekreasyon kavramına göre daha kapsamlı bir bilişsel algıyı belirttiği ifade edilmiştir.

Doğan, Yücel Güngör ve Güngör (2018), çalışmalarında kelime ilişkilendirme testi (KİT) kullanarak turizm dalında 3 farklı programda eğitim veren Adnan Menderes Üniversitesi Davutlar Meslek Yüksekokulu'ndaki ön lisans öğrencilerinin sosyal medya kavramıyla ilişkili kavramlar hakkında bilişsel yapılarını ortaya koymayı amaçlamışlardır. Bu amaçla 257 katılımcıya KİT uygulanmıştır. Katılımcılara sosyal medya anahtar kavramı verilmiş ve belirli bir sürede bu anahtar kavramın çağrıştırdığı kelimeleri yazmaları istenmiştir. Ulaşılan verilerin frekansları ışığında kavram haritası çizilmiştir. Ayrıca anahtar kelimelere yönelik kurdukları cümleler, içerdikleri anlam ve sahip oldukları özelliklere göre kategorilendirilerek analiz edilmiştir. Analizler neticesinde sosyal medya kavramıyla en çok Instagram ve Facebook gibi iletişim platformlarına yönelik; Whatsapp gibi iletişim platformlarına yönelik; fotoğraf paylaşma ve haberleşme vb. kullanım sebeplerine yönelik; video ve hızlı iletişim vb. işlevselliğe yönelik; merak ve bağımlılık vb. duygu ve düşüncelere yönelik ve son olarak Kerimcan Durmaz ve Beşiktaş vb. kişi, firma ve gruplara göre 6 gruba

ayırmışlardır. Ayrıca sosyal medyayla alakalı kavram yanılgılarına sahip olduklarını tespit etmişlerdir.

Bucak ve Yiğit (2020), çalışmalarında İzmir merkezde bulunan beş yıldızlı otellerin mutfak personellerinin, mutfak teknolojileri nasıl algıladıklarını kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla belirleme amaçlanmıştır. Bu amaçla 90 mutfak çalışanıyla yüz yüze görüşerek kelime ilişkilendirme testi uygulanmıştır. Analiz neticesinde, katılımcıların mutfak teknolojileri hakkında belirttiği kelimeler 39 grup olarak ayrılmıştır. En çok yinelenen kelimeler baz alınarak katılımcıların mutfak teknolojilerini; işlerini kolaylaştıran robot ve bilgisayarlar olarak algıladıkları belirlenmiştir.

Yayla ve Ergün (2020), çalışmalarında otel yöneticilerinin rekreasyon kavramına yönelik bilişsel yapılarının belirlenmesini amaçlamışlardır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanmışlardır. Bu kapsamda Manavgat/Side destinasyonunda dört ve beş yıldızlı toplamda 43 otel müdürüyle görüşmüşlerdir. Rekreasyon kavramına yönelik bilişsel yapıların belirlenmesi amacıyla katılımcılara kelime ilişkilendirme testi (KİT) uygulanmıştır. Çalışma verileri MAXQUDA paket programı aracılığıyla analiz edilmiş, yöneticilerin vermiş oldukları yanıtlara ilişkin kelime bulutu ve kavram haritası oluşturulmuştur. Analiz neticesinde, rekreasyon kelimesinin en çok zaman, aktivite, fiziksel, animasyon, spor, eğlence, kamp, dinlenme, huzur ve gezi kelimeleriyle ilişkilendirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca yöneticilerinin çoğunluğunun rekreasyon kavramına yönelik yüzeysel düzeyde bilimsel bilgi içeren cümleler oluşturdukları tespit edilmiştir.

Paslı ve Zere (2020), çalışmada turizm eğitimi alan öğrencilerin kış turizmi kavramına yönelik bilişsel yapılarının incelenmesini amaçlamışlardır. Çalışmada nitel araştırma yöntemini kullanmışlardır. Araştırmada kelime ilişkilendirme testini (KİT) 2019 senesinde Giresun Üniversitesi Bulancak Kadir Karabaş Uygulamalı Bilimler Yüksekokulunda Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik bölümünde eğitim gören katılımcılara uygulamışlardır. Çalışma neticesinde öğrencilerin bilişsel yapıları dikkate alındığında Uludağ, Palandöken ve Erciyes destinasyonlarını diğerlerinden önce sıraladıklarını belirtmişlerdir.

5. YÖNTEM

5.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın temel amacı; Argo-turizm kavramının tam olarak neyi karşıladığını tespit etmek, hangi kavramlarla ilişkili olduğunu belirlemektir. Araştırmada agro-turizm kavramında ortaya çıkan kavram kargaşasını netleştirmek ve zihni karıştıran unsurları tespit etme hedeflenmektedir.

İncelenen literatür neticesinde, agro-turizm kavramına yönelik bir kavram kargaşası varlığı söz konusudur. Bu nedenle agro-turizm tanımının zihinlerde sentezlenmesini sağlamak, literatürde mevcut olan kavram kargaşasını netleştirmek açısından önemlidir. Agro-turizm kavramının literatürde tam olarak tanımının yapılmamış olması ve kavramın diğer turizm çeşitleriyle karıştırılması gibi problemlerin önüne geçecek olması sebebiyle araştırmanın katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu noktada literatürde agro-turizmi kavramsal açıdan inceleyen ve değerlendiren herhangi bir çalışmaya rastlanılmamış olması çalışmayı özgün kılmaktadır.

5.2. Araştırma Soruları

İncelenen turizm literatüründen hareketle agro-turizm kavramıyla ilgili kavram yanlışlığı tespit edilmiştir. Agro-turizm kavramının zihinlerde netleşmesi için iki temel araştırma sorusu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

1. Agro-turizm kavramı hangi turizm kavramlarıyla karıştırılmaktadır?
2. Agro-turizm kavramı hangi turizm türünün kapsamına girmektedir?

5.3. Araştırmanın Problemi

Agro-turizm kavramı turizm literatürün de; çiftlik turizmi, tarım turizmi, tarımsal turizm, kır ve orman turizmi, ekoturizm, agro-ekoturizm, kırsal turizm, alternatif turizm, doğa turizmi, köy turizmi gibi isimler ile bahsedilmektedir. Sadece agri-turizm kavramının bile farklı kaynaklarda farklı kelimelerle (agritourism, agri-tourism, agro-tourism, agrotourism, farm-based tourism, tourism on the farm, farm tourism, agriteinment, agri-teinment) kullanımı söz konusudur (Topçu, 2007: 25). Topçu (2007)'ye göre bu karmaşıklığın nedeni

tarım ve turizm ilkelerini içine alan konseptin karmaşık yapısıdır. Bu noktada söz konusu kavramın tam olarak neyi karşıladığını, hangi kavramlarla ilişkili olduğunu belirlemek araştırmanın ana problemini ortaya koymaktadır.

Literatürden hareketle oluşturulan iki temel araştırma sorusuna paralel olarak aşağıdaki araştırma problemleri oluşturulmuştur:

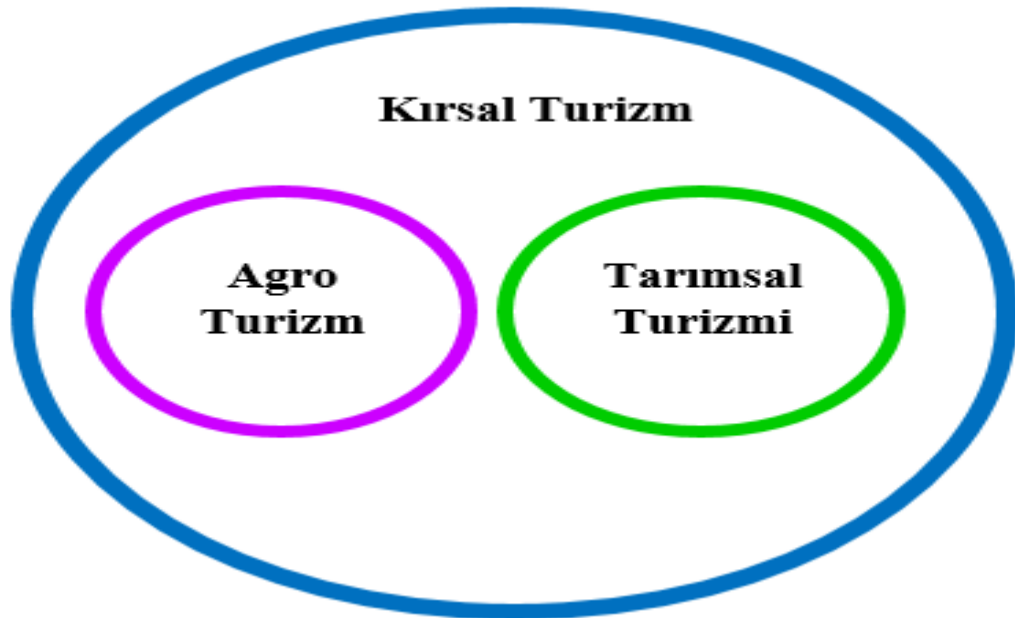
Araştırma problemi 1: “Agro-turizm ve tarım turizmi kavramları farklı olup her ikisi de kırsal turizm kavramının alt dalı mıdır?”

Araştırma problemi 2: “Agro-turizm, tarım turizmi kavramının alt dalı mıdır?” ve “Kırsal turizm kavramı iki kavramı da kapsamakta mıdır?”

Araştırma problemi 3: “Agro-turizm ve tarım turizminin ortak noktaları var mıdır?” ve “Kırsal turizm kavramı iki kavramı da kapsamakta mıdır?”

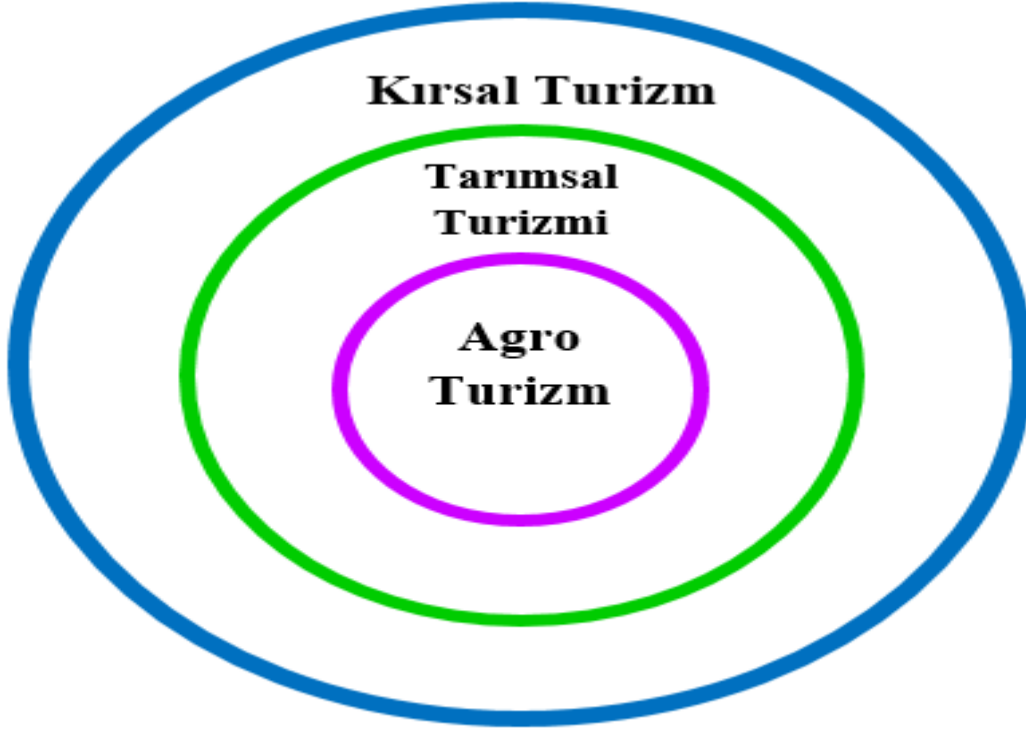
Araştırma problemi 4: “Agro-turizm ve tarım turizm kavramı aynı mıdır?” ve “Kırsal turizm kavramının alt dalı mıdır?”

Aşağıdaki şekillerden 5.1 araştırma problemi 1’e, 5.2 araştırma problemi 2’ye, 5.3 araştırma problemi 3’e ve 5.4 araştırma problemi 4’e karşılık gelmektedir.

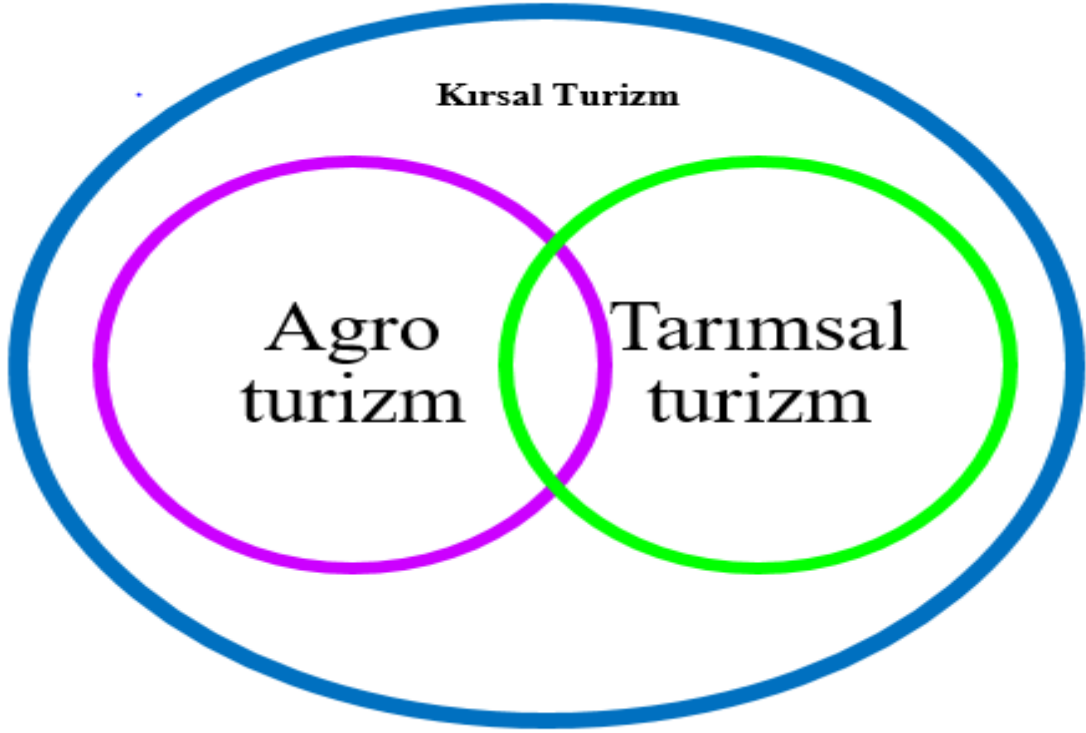
Şekil 5.1. Kırsal Turizmin Hem Agro-Turizmini Hem Tarımsal Turizmi Kapsaması Durumu

Şekil 5.1’de görüldüğü üzere hem agro hem de tarımsal turizmi kırsal turizm kavramının alt dalı olarak görülmektedir. Yani kırsal turizm, tarımsal turizm ve agro-turizmin bir birinden ayrı olduğu ve ikisini de ayrı olarak kapsadığını ifade etmektedir.

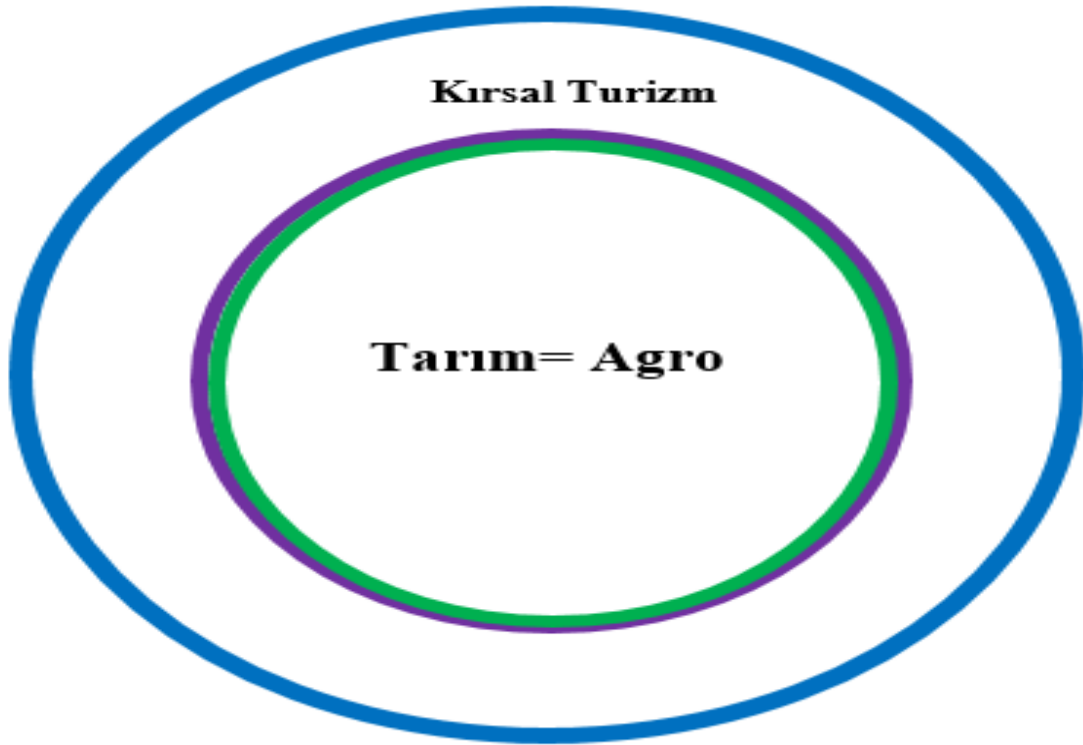
Şekil 5.2. Kırsal Turizmin Tarımsal Turizmini, Tarımsal Turizmin de Agro-Turizmini Kapsaması Durumu

Şekil 5.2 kırsal turizmin tarımsal turizmi, tarımsal turizmin ise agro-turizmi kapsadığını gösterilmektedir. Yani agro-turizm ve tarımsal turizmi birbirinden farklıdır ve tarımsal turizm agro-turizmini kapsamaktadır. Kırsal turizm ise her ikisini de kapsamaktadır.

Şekil 5.3. Tarımsal ve Agro-Turizm Kavramlarının Ortak Noktaları Olduğu ve Kırsal Turizmin Her İkisini de Kapsaması Durumu

Şekil 5.3 Agro-Turizm ve tarımsal turizminin birbirinden farklı kavramlar olduğu, iki turizm kavramının ortak noktaları vardır ve kırsal turizmin bu iki turizmi kapsadığını ifade etmektedir.

Şekil 5.4. Kırsal Turizm Kapsamında Tarımsal Turizmi ile Agro Turizmin Aynı Olması Durumu

Şekil 5.4 tarımsal turizm ve agro-turizminin aynı olduğu ve kırsal turizm kavramının bu kavramları kapsadığını göstermektedir. Yani agro turizm kavramı ile tarımsal turizm kavramı ayrı kavramlar değildir.

5.4. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

Genelde her araştırmada olduğu gibi bu araştırmada da bazı sınırlılıkları mevcuttur. Tez çalışmasının araştırma alanını Gaziantep Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, İskenderun Teknik Üniversitesi, Mersin Üniversitesi ve Osmaniye Korkutata Üniversitesi turizm fakülteleri, yüksekokulları ve meslek yüksekokullarında görev alan akademisyenler oluşturmaktadır.

Araştırma yukarıda bahsi geçen üniversiteler ile sınırlıdır. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak Kelime İlişkilendirme Testi ile sınırlıdır. Aynı zamanda araştırmanın kavramsal

çerçevesi ilgili ulaşılabilen ulusal ve uluslararası yapılmış olan tüm bilimsel çalışmalar (kitap, tez, makale, bildiri ile sınırlıdır.

Araştırma kullanılan soru formunun uygulanabilirliği için İskenderun Teknik Üniversitesi'nden 30.03.2021 tarihli 03 numaralı toplantıda etik kurul kararı alınmıştır. 4-14 Mayıs 2021 tarihleri arasında söz konusu üniversite de görev alan akademisyenlere mail yoluyla araştırma formu gönderilmiştir. 21 katılımcı e-mail olumlu yanıt vererek araştırmaya katılmıştır.

Katılımcılara araştırma amacına yönelik olarak kelime ilişkilendirme testi uygulanmıştır. Çünkü Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) literatür de birçok çalışma da bireylerin muhtemel kavram yanılgılarını saptamak için tercih edilmiştir (Bahar, Johnstone ve Sutcliffe 1999; Ercan, Taşdere ve Ercan, 2010). 30 saniye de anahtar kavramların çağrıştırdığı kavramları yazmaları talep edilmiştir. Otuz saniyelik süre; daha önceki akademik çalışmalarda (Bahar, Johnstone ve Sutcliffe 1999; Bahar ve Özatlı; 2003; Bahar, 2006) yapılan ön testlerde, optimum (en uygun) süre olarak belirlendiğinden uygun süre olarak alınmıştır. Anahtar kavramın alt alta 5 kez yazılma sebebi, zincirleme cevap riskini önlemektir. Çünkü katılımcı her kavram yazımında anahtar kavram tekrar dönmezse anahtar kavram yerine cevap olarak yazdığı kavramın aklına getirdiği kelimeleri yazabilir, bu da testin amacına ulaşmasına engel olabilir (Polat, 2013).

5.5. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgu bilim) yaklaşımı benimsenmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2018)' göre nitel araştırma *“gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma”* şeklinde tanımlanmıştır. Fenomenoloji (olgu bilim) nitel yöntem ile hazırlanmış araştırmalarda incelenen konu ile ilgili derin bir kavrayışa erişme gayreti vardır (Karataş, 2015: 63). Fenomonolojik (olgu bilim) desende yürütülen çalışmalarda araştırmacının odaklandığı temel nokta, fenomen/olay/kavramla ilgili araştırmaya katılan bireylerin ortak deneyimlerinin ne ifade ettiğidir. Fenomonolojik araştırmada süreç araştırma probleminin belirlenmesiyle başlar (Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın, 2015: 234-237). Bu tez araştırmasında yapılan doküman taraması neticesinde *“agro-turizm”* kavramı fenomen olarak belirlenmiştir.

Doküman taramasında ikincil verilerden yararlanılmaktadır. İkincil veriler, daha önce başkaları tarafından hazırlanmış, derlenmiş ve yayımlanmış (kitaplar, makaleler, anketler vb.) verilerdir (Gürak, 2004: 17). Veriler ister ham olsun, ister belli bir sınıflanmaya tabi tutularak yayımlansın, araştırmacılar için zengin içerikli ve uzun dönemli bir çalışma yapmaya imkân sağlamaktadır (Coşkun, Altunışık ve Yıldırım, 2017: 80). Araştırmada doküman taraması neticesinde “agro-turizm” kavramının farklı bakış açıları ile ele alınarak literatürde net bir tanımın olmaması ve literatürde bu konuda bir boşluk olması problemi ile fenomenolojik süreç başlamıştır.

5.6. Evren ve Örneklem

Araştırmada “agro-turizm” kavramı ile ilgili boşluğun doldurulması ve kavrama bir öneri getirilmesi amaçlandığı için tez araştırmasının uygulama evreni olarak alanında uzman ve turizm araştırması yapan akademisyenler tercih edilmiştir. Araştırmalarda genellikle zaman ve maddi sınırlılıklardan dolayı tüm evreni incelemek neredeyse imkânsızdır (Şavran, 2012: 145). Bu nedenle evrenin tamamında çalışmak yerine evreni temsil yeteneğine sahip olan ve evren hakkında genelleme yapılabilecek bir örneklem kümesi seçilmelidir (Ural ve Kılıç, 2018: 30). Örneklem, belli sayıda deneklerden oluşan ve evreni kapsayan bir grup olarak belirtilmektedir (Coşkun vd., 2015: 133). Akademik çalışmalarda fenomenoloji (olgu bilim) ile araştırma yapılırken örneklem seçiminde minimum 10 kişi olması ve araştırılan olgu ile ilgili tecrübe etmiş olması gerekmektedir (Baltacı, 2018). Araştırma da kasti (kararsal) örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Kasti örneklem yönteminde, örneği oluşturan elemanlar, araştırmacının, araştırma problemine yanıt alabileceğine inandığı kişilerden oluşur (Coşkun vd., 2015: 142). Buradan hareketle araştırma örneklemini olarak Gaziantep Üniversitesi (1), Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi (1), İskenderun Teknik Üniversitesi (11), Mersin Üniversitesi (6) ve Osmaniye Korkutata Üniversitesi (2) turizm fakülteleri, yüksekokulları ve meslek yüksekokullarında görev alan akademisyenleri seçilmiştir. Kırsal turizmin alt dalı olan agro-turizm, turizm literatüründe yer almasına rağmen örneklem olarak sadece doğu Akdeniz bölgesindeki üniversiteler ve bu üniversitelerin hocaları seçilmiştir. Kasti örnekleme yönteminde yararlanılan çalışmada 21 akademisyenden veri toplanmıştır. Araştırma COVID-19 sürecinde gerçekleştiği için yakın olan iller tercih edilmiştir. Veriler e-mail yoluyla ve yüzyüze toplanmıştır.

5.7. Verilerin Analizi

Veri toplama aracı olarak Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) testi kullanılmıştır. Kelime ilişkilendirme testi formu uzman görüşü onayı alınarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. “Agro-turizm” kavramı ile ilgili boşluğun doldurulması ve kavrama bir öneri getirilmesi amaçlanması amacıyla turizm alanında uzman akademisyenler ile yürütmenin daha uygun olacağı düşünülmüştür. Hazırlanan formda beş tane kırsal turizm, tarım turizmi ve agro-turizm kavramları anahtar kelime olarak verilmiş ve her bir anahtar kelime kendilerine çağrışım yapan 5’er kelime yazmaları istenmiştir. Neticede elde edilen veriler sonucu her bir anahtar kelimeye verilen cevapların yer aldığı bir frekans tablosu ve kavram ağı haritası oluşturulmuştur.

5.7.1. Kelime İlişkilendirme Testi

Kavramsal anlamayı, kavram yanılgısı ve kavramsal değişimi sağlayan ve ölçen bazı teknikler geliştirilmiştir (Bahar vd., 2006). Bahar (2003) bu teknikleri; kelime ilişkilendirme, yapılandırılmış grid, dallanmış ağaç, kavramsal değişim metinleri, kavram haritaları, tahmin gözlem ve açıklama, analogi, olarak sıralamıştır. Bu araştırmada kullanılacak olan teknik ise Kelime İlişkilendirme Testi (KİT)’dir. Bahar vd., (2010) KİT’i kişilerin bilişsel yapısını ve bu yapıdaki kavramlar arasındaki ilişkilerin yeterli ve anlamlı olup olmadığını saptamaya yarayan bir teknik olarak tanımlamıştır. Detaylı bir şekilde kavramları ele alan kelime ilişkilendirme testi, bir araştırmaya veri toplamak amacıyla sıklıkla tercih edilmektedir (Yayla ve Ergün, 2020). Kelime ilişkilendirme testi uygulanan bireylere belirlenen süre zarfında (bu süre yaş gruba göre 30-60 sn. değişiklik göstermektedir) bir konu ile ilgili verilen anahtar kelime ile ilgili zihinde çağrışım yapan kelimeler istenir (Avan ve Kalenderoğlu, 2018). Kelimeleri ilişkilendirmek, bir kişinin kavramları anlamasıyla doğrudan ilgili bir tekniktir. Bir bireyin zihnindeki kelimelerin birbiri ile ilgisini, bağını kavramak amacıyla yapılır (Yayla ve Ergün, 2020).

KİT’in değerlendirilmesi iki şekilde yapılmaktadır; ilk değerlendirmede puanlama dikkate alınabilir. Katılımcının anahtar kavramı ile ilgili verdiği kelime doğru cevabı kapsıyorsa, her bir cevaba puan verilerek test puanı hesaplanabilir. Araştırmacı, verilen cevabın anlamlı olup olmadığını kontrol etmek amacıyla katılımcıdan cümle yazmasını talep edebilir. Katılımcının yazmış olduğu cümle için de ayrı bir puan verilebilir. İkinci değerlendirme de

anahtar kavram için verilen yanıt kavramları kaç defa yinelenmişse frekans tablosu oluşturulabilir. Oluşturulan frekans tablosu ile bilişsel yapıyı ve kavramsal bağlantıları görmek için kavram ağı haritası oluşturulabilir (Tokcan, 2015: 145). KİT'in analiz sürecinde, katılımcıların ürettikleri cevap ve kelime sayıları verilerin değerlendirilmesinde kullanılan yöntemlerdendir. Bir kavramla ilişkilendirilen kelimelerin sayısı ve niteliği o kavramın anlaşılıp anlaşılmadığını saptamakta kullanılabilir. Çünkü bir kavramın iyi anlaşılması, kavramla ilişkilendirilen diğer kelimelere bağlıdır ve herhangi bir kelimeyle ilişkilendirilmeyen bir kavramın anlamsız olduğu ve anlamın, kelime ilişkilendirildikçe arttığı iddia edilebilir (Bahar vd., 2010). Bu araştırmada ikinci değerlendirme şekli tercih edilmiş, cevaplar öncelikle frekans tablosuna dökülmüş daha sonra ise kavram ağı haritaları oluşturulmuştur.

6. BULGULAR

Çizelge 6.1’de katılımcıların demografik özellikleri yer almaktadır.

Çizelge 6.1 incelendiğinde katılımcıların %61,90’ ı (13) erkek, % 38,09’u (8) kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların % 38,09’u (8) yaşını belirtmemiştir. Katılımcıların % 52,38’ i (11) İskenderun Teknik Üniversitesinde görev yapmaktadır. Diğer katılımcılar ise Mersin Üniversitesi, Osmaniye Korkutata Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi ve Mustafa Kemal Üniversitesi’ ne mensupturlar. Katılımcıların % 19,04’ü (4) Turizm Rehberliği ve Gastronomi ve Mutfak Sanatları, %14,28’i (3) Turizm İşletmeciliği bölümü % 9,52’ si (2) Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri, Rekreasyon Yönetimi, Turizm ve Otel İşletmeciliği ve Seyahat İşletmeciliği bölümünde bulunmaktadır. Katılımcıların % 38,09’u (8) Doktor Öğretim Üyesi ve Öğretim Görevlisi, % 9,52’si Profesör Doktor, % 4,76’ sı (1) Araştırma Görevlisi, Öğretim Görevlisi Doktor unvanına sahiptirler. Ayrıca (1) katılımcı unvanını belirtmemiştir.

Çizelge 6.1. Katılımcıların Demografik Tablosu

Özellikler	N	%
Cinsiyet		
Erkek	13	61,90
Kadın	8	38,09
Toplam	21	100
Yaş		
Belirtmemiş	8	38,09
40	2	9,52
26	1	4,76
30	1	4,76
31	1	4,76
34	1	4,76
35	1	4,76
36	1	4,76
38	1	4,76
44	1	4,76
49	1	4,76
54	1	4,76
55	1	4,76
Toplam	21	100
Üniversite		
İskenderun Teknik Üniversitesi	11	52,38
Mersin Üniversitesi	6	28,57
Osmaniye Korkutata Üniversitesi	2	9,52
Gaziantep Üniversitesi	1	4,76
Mustafa Kemal Üniversitesi	1	4,76

Çizelge 6.1'in devamı

Toplam	21	100
Bölüm		
Turizm Rehberliği	4	19,04
Gastronomi ve Mutfak Sanatları	4	19,04
Turizm İşletmeciliği	3	14,28
Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri	2	9,52
Rekreasyon Yönetimi	2	9,52
Turizm ve Otel İşletmeciliği	2	9,52
Seyahat İşletmeciliği	2	9,52
Seyahat-Turizm ve Eğlence Hizmetleri	1	4,76
Belirtilmemiş	1	4,76
Toplam	21	100
Unvan		
Doktor Öğretim Üyesi	8	38,09
Öğretim Görevlisi	8	38,09
Profesör Doktor	2	9,52
Araştırma Görevlisi	1	4,76
Öğretim Görevlisi Doktor	1	4,76
Belirtmemiş	1	4,76
Toplam	21	100

6.1. Kırsal Turizm Kavramıyla İlgili Bulgular

Bu bölümde katılımcılardan elde edilen verilere uygulanmış olan kelime ilişkilendirme testi sonuçları sunulmuştur.

Çizelge 6.2'de, kırsal turizm kavramına ilişkin kelime ilişkilendirme testi sonuçları belirtilmektedir. Sonuçlara göre, katılımcılardan toplam 102 yanıt alınmıştır. Katılımcılar ilk ve 4.kelimeyi boş bırakmamış olup 2. 3. ve 5. kelimeleri ise 1'er katılımcı cevaplamamıştır.

Çizelge 6.2. Kırsal Turizm Kavramının Kelime İlişkilendirme Testi Sonuçları

	Kelime 1	Kelime 2	Kelime 3	Kelime 4	Kelime 5
Toplam Katılımcı	21	21	21	21	21
Cevaplama Durumu	21	20	20	21	20
Boş bırakma Durumu	0	1	1	0	1
Kelime sayısı	102				

Çizelge 6.3'de kırsal turizm kavramıyla kelime ilişkilendirme testi ve frekansları yer almaktadır. Çizelgede “doğa” kelimesi % 8, 57 (9) ile en fazla tekrar edilen kelimedir. “köy” kelimesi de % 6, 66 (7) ile fazla tekrar edilen kelimelerdendir. Ayrıca “yayla”, “çiftlik”, “sürdürülebilirlik” ve “doğallık” kelimeleri de % 3,80 (4) ile sık tekrar edilen kelimelerdir.

“Kırsal alan” ile 2,85 ile (3) ve % 1,90 ile “kırsal kalkınma”, “yeşil alan”, “yerel kültür”, “alternatif turizm”, “ekoturizm”, “tarım”, “kırsal kültür”, “kırsal yaşam”, “otantik yaşam”, “temiz hava”, “yerel halk”, “yöresel ürün”, “el emeği”, “tarla”, “dağda yaşam”, “ekonomik gelir”, “doğa yürüyüşü” (2) frekansa sahiptir. Çizelge 6.1.2’de görüldüğü üzere diğer kelimelerse ise sadece 1 kez ifade edilmiştir.

Çizelge 6.3. Katılımcıların Kırsal Turizm Kavramıyla İlişki Kurdukları Kelime ve Frekans Değerleri

Kelime	Frekans	%	Kelime	Frekans	%
Doğa	9	8,57	Şehir insanının ihtiyacı	1	0,95
Köy	7	6,66	Samimiyet	1	0,95
Yayla	4	3,80	İnsana dokunma	1	0,95
Çiftlik	4	3,80	Betondan uzaklaşma	1	0,95
Sürdürülebilirlik	4	3,80	Mesire alanları	1	0,95
Doğallık	4	3,80	Bungolov	1	0,95
Kırsal Alan	3	2,85	Tatlı su balıkçılığı	1	0,95
Kırsal Kalkınma	2	1,90	Doğal yaşam	1	0,95
Yeşil Alan	2	1,90	Yavaş yaşam	1	0,95
Yerel Kültür	2	1,90	Dağ	1	0,95
Alternatif Turizm	2	1,90	Göl	1	0,95
Eko turizm	2	1,90	Mağara	1	0,95
Tarım	2	1,90	Özgünlük	1	0,95
Kırsal kültür	2	1,90	Kırsal yaşam deneyimi	1	0,95
Kırsal yaşam	2	1,90	Ev	1	0,95
Otantik yaşam	2	1,90	Toprak	1	0,95
Temiz Hava	2	1,90	Şehir Merkezi	1	0,95
Yerel Halk	2	1,90	Tenhalık	1	0,95
Yöresel ürün	2	1,90	Yavaş Turizm	1	0,95
El Emeği	2	1,90	Organik Gıda	1	0,95
Tarla	2	1,90	Hayvansal üretim	1	0,95
Dağda yaşam	2	1,90	Şehir insanının ihtiyacı	1	0,95
Ekonomik gelir	2	1,90	Samimiyet	1	0,95
Doğa yürüyüşü	2	1,90	İnsana dokunma	1	0,95
Dinlenme	1	0,95	Betondan uzaklaşma	1	0,95
Huzur	1	0,95	Mesire alanları	1	0,95
Dinginlik	1	0,95	Bungolov	1	0,95
Ormanlık	1	0,95	Tatlı su balıkçılığı	1	0,95
İtalya	1	0,95	Doğal yaşam	1	0,95
Çanakale	1	0,95	Yavaş yaşam	1	0,95
Küresel ısınma	1	0,95	Dağ	1	0,95
Ferahlık	1	0,95	Göl	1	0,95
Yenilenme	1	0,95	Mağara	1	0,95
Slow food	1	0,95	Özgünlük	1	0,95
Bitki keşfi	1	0,95	Kırsal yaşam deneyimi	1	0,95
Kırsal kimlik	1	0,95	Ev	1	0,95
Geleneksel Üretim	1	0,95	Toprak	1	0,95

Çizelge 6.3'ün Devamı

Kamp	1	0,95	Şehir Merkezi	1	0,95
Karavan	1	0,95	Tenhalık	1	0,95
Cevap Vermedi (-)	4 (kişi)	-	Yavaş Turizm	1	0,95
Kırsal kimlik	1	0,95	Organik Gıda	1	0,95
Geleneksel Üretim	1	0,95	Hayvansal üretim	1	0,95
Şehir insanının ihtiyacı	1	0,95			
Toplam	105	100			

Şekil 6.1., Kırsal Turizm Kavram Ağı Haritası

Şekil 6.1'de kırsal turizm ile ilgili kavram ağı haritası sunulmaktadır. Kavram ağı haritasında kalın oklar kuvvetli ilişkiyi, ince oklar ise zayıf ilişkiyi göstermektedir (Bahar, Johnstone ve Sutcliffe, 2010). Katılımcıların kırsal turizm kavramıyla ilişkilendirdikleri başlıca kelimelerin

“Doğa”. “Köy”, “Yayla”, “Çiftlik”, “Sürdürülebilirlik” ve “Doğallık” kelimeleri olduğu belirtilmiştir. Frekansı 1 olan kelimelere kavram ağı haritasında yer verilmemiştir.

Çizelge 6.4’de kırsal turizmle alakalı cümle sayıları incelendiğinde katılımcıların % 42,85’nin bilimsel ve bilimsel olmayan/ yüzeysel bilgi içeren cümleler kurduğu, % 9,52’sinin boş bıraktığı ve % 4,76’sının kavram yanılgısı içeren cümleler kurduğu belirlenmiştir

Çizelge 6.4. Kırsal Turizm Anahtar Kavramına İlişkin Katılımcıların Kurdukları Cümlelerin Frekans Tablosu

Anahtar Kavram	Bilimsel Bilgi İçeren Cümle	Bilimsel Olmayan veya Yüzeysel Bilgi İçeren Cümle	Kavram Yanılgısı Cümlesi	Boş
Kırsal Turizm	9 (%42,85)	9,9 (%42,85)	1 (%4,76)	2 (%9,52)

Çizelge 6.4’de sayıları verilen cümlelerle alakalı birkaç örnek aşağıda gösterilmiştir.

Kırsal Turizm Anahtar Kavramına İlişkin Bilimsel Bilgi İçeren Bazı Cümle Örnekleri

- Kırsal turizm, kırsal kültür, doğal çevre ve tarımla bütün hale gelen ve eko turizm gibi diğer turizm çeşitleriyle de entegre olabilen bir turizm çeşididir(K2).
- Kırsal alanlarda üretilen her türlü ürünün (tarım-hayvancılık-el sanatları) olduğu gibi turistlerin yaşamasını sağlayacak ve yapılan bölgeyi kalkındıracak bir modeldir (K19).

Kırsal Turizm Anahtar Kavramına İlişkin Bilimsel Olmayan ya da Yüzeysel Bilgi İçeren Bazı Cümle Örnekleri

- Işığın her tonunun doğadan yansımasını izlerken huzurla nefes almak (K2).
- İnsanların şehir merkezinden uzak doğayla iç içe yeşilliklerle dolu evlerde tatil yapabilmesi (K11).
- Kır yaşantısına katılmak (K16).

Kırsal Turizm Anahtar Kavramına İlişkin Kavram Yanılgısı İçeren Bazı Cümle Örnekleri

- Salgın sürecinde ve sonrasında en çok tercih edilecek turizm türüdür (K13).

6.2. Tarımsal Turizm Kavramıyla İlgili Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde tarım turizm kavramıyla alakalı bulgular sunulmuştur.

Çizelge 6.5’de tarım turizmiyle alakalı kelime ilişkilendirme testi sonuçları sunulmaktadır. Sonuçlara göre, katılımcılardan toplam 96 yanıt alınmıştır. Katılımcılar 1. kelimenin hepsini cevaplamış ancak 2. ve 3. kelimeyi 1’er katılımcı 4.kelimeyi 3, 5. kelimeyi ise 4 katılımcı boş bırakmıştır.

	Kelime 1	Kelime 2	Kelime 3	Kelime 4	Kelime 5
Toplam Katılımcı	21	21	21	21	21
Cevaplama Durumu	21	20	20	18	17
Boş bırakma Durumu	0	1	1	3	4
Kelime sayısı	96				

Çizelge 6.6’da tarımsal turizm kavramıyla alakalı kelime ilişkilendirme testi ve frekansları yer almaktadır. Çizelgede görüldüğü üzere “tatuta” kelimesi % 5,10 (5) ile en fazla tekrar edilen kelimedir. “Yerel halk”, “çiftlik” kelimesi de % 4,08 (4) ile fazla tekrar edilen kelimelerdendir. Ayrıca “toprak”, “sürdürülebilirlik”, “sebze meyve”, “çiftçi” ve “tarıma dayalı faaliyet” kelimeleri de % 3,06 (3) frekansa sahip kelimelerdir. “Tarla”, “hasat”, “yöresel ürünler”, “merak”, “etkinlik” ve “organik tarım” % 2,04 (2) frekansa sahiptirler. Çizelge 6.6’da görüldüğü üzere diğer kelimelerse ise sadece 1 kez ifade edilmiştir.

Çizelge 6.6. Katılımcıların Tarımsal Turizm Kavramıyla İlişki Kurdukları Kelime ve Frekans Değerleri

Kelime	Frekans	%	Kelime	Frekans	%
Tatuta	5	5,10	Tarım	1	1,02
Yerel halk	4	4,08	Tahıl	1	1,02
Çiftlik	4	4,08	Meyve	1	1,02
Toprak	3	3,06	Sebze	1	1,02
Sürdürülebilirlik	3	3,06	Üretim deneyimi	1	1,02
Sebze meyve	3	3,06	Köy	1	1,02
Çiftçi	3	3,06	Kırsal	1	1,02
Tarıma dayalı faaliyet	3	3,06	Ürün	1	1,02
Tarla	2	2,04	Lezzet	1	1,02
Hasat	2	2,04	Yemek	1	1,02
Yöresel ürünler	2	2,04	Mutfak kültürü	1	1,02
Merak	2	2,04	Üreten tüketiciler (Prosumer)	1	1,02
Etkinlik	2	2,04	Çiftlik turizmi	1	1,02
Organik tarım	2	2,04	Organik gıda	1	1,02
Taze gıda	1	1,02	Gönüllü hayvan yetiştiriciliği	1	1,02
İyi tarım	1	1,02	Gönüllü ürün toplayıcılığı	1	1,02

Çizelge 6.6'nın Devamı

Sofra	1	1,02	Yeşil	1	1,02
Hayvancılık	1	1,02	Doğal sebze meyve	1	1,02
Proaktif tatil	1	1,02	Tarım faaliyeti	1	1,02
Üretim	1	1,02	Tarla, bağ, bahçe	1	1,02
Kültürel etkinlik	1	1,02	Zeytin	1	1,02
Eğlence	1	1,02	Mantar	1	1,02
Bahçe	1	1,02	Şarap	1	1,02
Organik pazar	1	1,02	Citta Slow	1	1,02
Sertifikalı üretim	1	1,02	Anti lüks	1	1,02
Güvenli gıda	1	1,02	Yorgunluk	1	1,02
Silvi kültür	1	1,02	Uzun süre	1	1,02
Geleneksel üretim	1	1,02	Çaba	1	1,02
Geleneksel gıda	1	1,02	Emek	1	1,02
Sorumlu turizm	1	1,02	Lavanta	1	1,02
Kırsal turizm	1	1,02	Lale lavanta bahçeleri	1	1,02
Gastronomi	1	1,02	Bağ bozumu	1	1,02
Organik ürünler	1	1,02	Doğaya ve doğada organığe dönüş	1	1,02
Çevre	1	1,02	İlgi	1	1,02
Güvenilir tarım turizmi	1	1,02	Yeni bir akım / Turizmde Farklılaşma	1	1,02
Canlıların dostu üretim	1	1,02	Doğal ürünler	1	1,02
Toplam	98	100			

Şekil 6.2. Tarımsal Turizm Kavram Ağı Haritası

Şekil 6.2’de tarımsal turizm ile ilgili kavram ağı haritası sunulmaktadır. Tarım turizm ile ilgili kuvvetli ilişki içinde olan kelimeler kalın oklarla gösterilmiştir. Daha zayıf ilişkilerde olan oklar ince oklarla gösterilmiştir. Katılımcıların tarım turizm kavramıyla ilişkilendirdikleri başlıca kelimelerin “tatuta”. “yerel halk”, “çiftlik”, “toprak”, “sürdürülebilirlik”, “sebze meyve”, “çiftçi”, “tarıma dayalı faaliyet”, “tarla”, “hasat”, “yöresel ürünler”, “merak”, “etkinlik” ve “organik tarım” olduğu belirtilmiştir.

Çizelge 6.7’de tarımsal turizm ile alakalı cümle sayıları incelendiğinde katılımcıların % 42,85’nin bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren cümlelerle ifade ettiği, % 38,09’unun bilimsel cümleler kurduğu, % 9,52’sinin kavram yanılgısı içeren cümleler kurduğu ve boş bıraktığı belirlenmiştir.

Çizelge 6.7. Tarımsal Turizmi Anahtar Kavramına İlişkin Katılımcıların Kurdukları Cümlelerin Frekans Tablosu

Anahtar Kavram	Bilimsel Bilgi İçeren Cümle	Bilimsel Olmayan veya Yüzeysel Bilgi İçeren Cümle	Kavram Yanılgısı Cümlesi	Boş
Tarım Turizm	8 (%38,09)	9 (%42,85)	2 (% 9,52)	2 (% 9,52)

Çizelge 6.7’de sayıları verilen cümlelerle alakalı birkaç örnek aşağıda gösterilmiştir.

Tarımsal Turizmi Anahtar Kavramına İlişkin Bilimsel Bilgi İçeren Bazı Cümle Örnekleri

- Doğanın ve doğanın güzelliklerini keşfedebilmek amacı taşıyan katılımcılara uygun seçeneklerin sunulduğu bir turizm türüdür (K1).
- Turistlerin kırsal yerlerdeki tarım alanlarını ziyaret etmek, toprakta yetişen tarım ürünlerini toplamak ve bu ürünleri satın almak gibi bu tür faaliyetleri gerçekleştirmek için geçici köy tipi evlerde konaklamalarıdır (K9).

Tarımsal Turizmi Anahtar Kavramına İlişkin Bilimsel Olmayan ya da Yüzeysel Bilgi İçeren Bazı Cümle Örnekleri

- Sabahın köründe kalkıp, yeşerdiğini göremeyeceğim ekinle, meyve verişini izleyemeyeceğim ağaçlarla uğraşıp yorulmak (K2).
- Gönüllü tarım ve/veya haycancılık yapmaktır (K6).

Tarımsal Turizmi Anahtar Kavramına İlişkin Kavram Yanılgısı İçeren Bazı Cümle Örnekleri

- Gıda üretirken diğer canlıları yok etmeden görmezden gelmeden üretmek ve bunu sunabilmek (K21).

6.3. Agro-Turizm Kavramıyla İlgili Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde tarım turizm kavramıyla alakalı bulgular sunulmuştur.

Çizelge 6.8’de agro-turizmiyle alakalı kelime ilişkilendirme testi sonuçları yer almaktadır. Sonuçlara göre, katılımcılardan toplam 98 yanıt alınmıştır. Katılımcılar 1. 2. 3. ve 4. kelimeyi 1’er katılımcı 5.kelimeyi ise 3 katılımcı boş bırakmıştır

Çizelge 6.8. Agro-Turizm Kavramının Kelime İlişkilendirme Testi Sonuçları

	Kelime 1	Kelime 2	Kelime 3	Kelime 4	Kelime 5
Toplam Katılımcı	21	21	21	21	21
Cevaplama Durumu	20	20	20	20	18
Boş bırakma Durumu	1	1	1	1	3
Kelime sayısı	98				

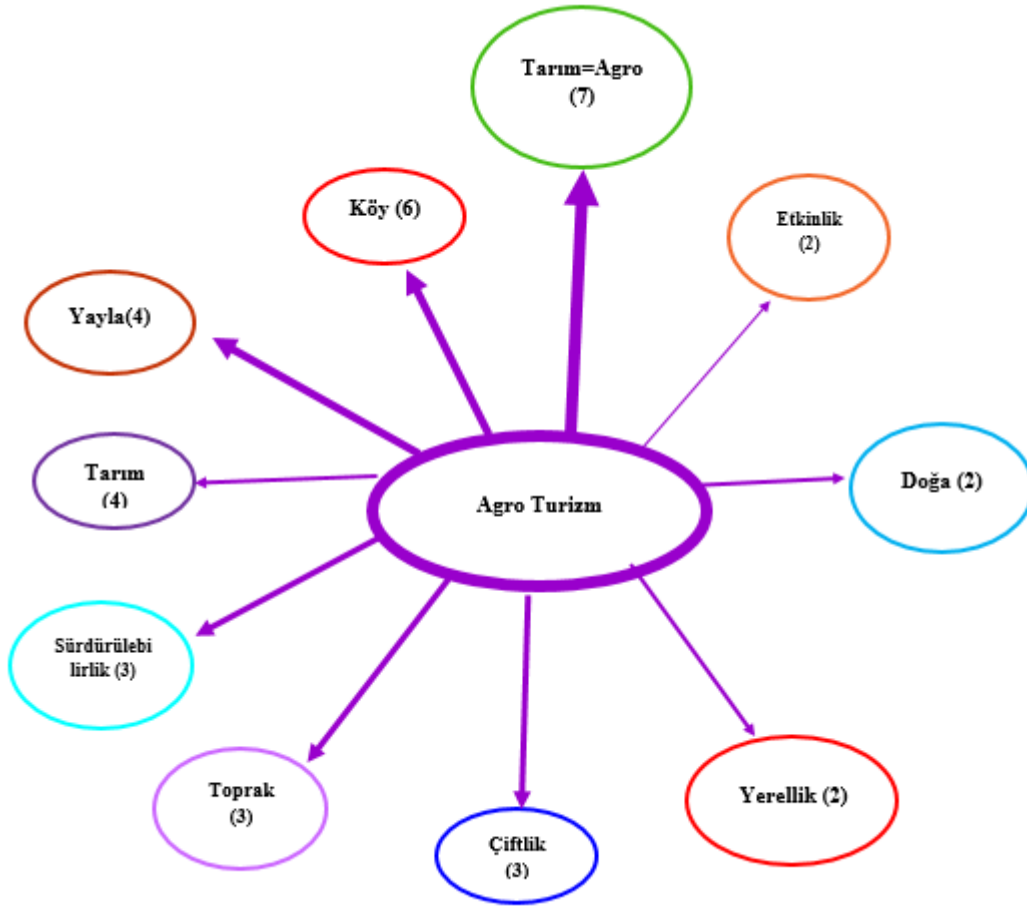
Çizelge 6.9’da agro-turizm kavramıyla alakalı kelime ilişkilendirme testi ve frekansları yer almaktadır. Çizelge 6.9’da görüldüğü üzere agro-turizm kavramına 7 katılımcı herhangi bir cevap vermemiştir. “Tarım=agro” % 9,33 (7) ile en fazla tekrar edilen ifadedir. “Köy” % 8 (6) ile en fazla tekrar edilen kelimedir. “Yayla” ve “tarım” kelimesi de % 5,33 (4) ile fazla tekrar edilen kelimelerdendir. Ayrıca “sürdürülebilirlik”, “toprak” ve “çiftlik” kelimeleri de % 4 ile (3) frekansa sahip kelimelerdir. “yerellik” ve “doğa” 2,66 (2) frekansa sahiptirler. Çizelge 6.3.2’de görüldüğü üzere diğer kelimelerse ise sadece 1 kez ifade edilmiştir.

Tarım=Agro ifadesinde katılımcılar “Tarım ve agro-turizminin aynı olduğunu düşünüyorum.” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Ancak tabloda görselleştirmek amacıyla “tarım=agro” olarak ifade edilmiştir.

Agro-turizme verilen cevap kelimelerden frekansı yüksek olan kelime sayısının az olduğu fakat çok çeşitli cevap kelimeler olduğu belirlenmiştir. Ve bu cevap kelimelerin tarım turizm cevap kelimeleriyle eş değer olduğu söylenebilmektedir.

Çizelge 6.9. Katılımcıların Agro-Turizm Kavramıyla İlişki Kurdukları Kelime ve Frekans Değerleri

Kelime	Frekans	%	Kelime	Frekans	%
-	7	-	Meyve	1	1,33
Tarım = Agro	7	9,33	Sebze	1	1,33
Köy	6	8	Perma kültür	1	1,33
Yayla	4	5,33	Turistik ürün	1	1,33
Tarım	4	5,33	Destinasyon çekiciliği	1	1,33
Sürdürülebilirlik	3	4	Organizasyon	1	1,33
Toprak	3	4	Aktiviteler	1	1,33
Çiftlik	3	4	Tarım etkinlikleri	1	1,33
Yerellik	2	2,66	Hasada katılma	1	1,33
Doğa	2	2,66	Geleneksel tarım etkinlikleri	1	1,33
Kırsal çevre	1	1,33	Çiftçi	1	1,33
Konaklama	1	1,33	Kırsal turizm	1	1,33
Yeme-içme- el sanatı	1	1,33	Üretim	1	1,33
Lavanta	1	1,33	Kültür	1	1,33
Yaşayan mutfak	1	1,33	Köy mimarisi	1	1,33
Citta slow	1	1,33	Yöresel zanaat	1	1,33
Fransa	1	1,33	Bağcılık	1	1,33
İtalya	1	1,33	Ekolojik	1	1,33
Entegrasyon	1	1,33	Farkındalık	1	1,33
Paylaşım ekonomisi	1	1,33	Traktör	1	1,33
Alternatif deneyim	1	1,33	Tarım turizmi	1	1,33
Kırsal kalkınma	1	1,33	Köyde yaşam	1	1,33
Tatuta	1	1,33	Bağ evinde yaşam	1	1,33
Doğallık	1	1,33	Kendini ürününü üretme ve sunma	1	1,33
Doğal Yaşam	1	1,33	Diğer canlıları görme	1	1,33
Tarımla ilişkili turizmdir	1	1,33			
Toplam	75	100			

Şekil 6.3., Agro-turizm Kavram Ağı Haritası

Şekil 6.2’de agro-turizm ile ilgili kavram ağı haritası sunulmaktadır. Agro-turizm ile ilgili kuvvetli ilişki içinde olan kelimeler kalın oklarla gösterilmiştir. Daha zayıf ilişkilerde olan oklar ince oklarla gösterilmiştir. Katılımcıların agro-turizm kavramıyla ilişkilendirdikleri başlıca kelimelerin “tarım=agro”, “köy” “yayla” ve “tarım” “sürdürülebilirlik”, “toprak” ve “çiftlik” “yerellik” ve “doğa” olduğu belirtilmiştir.

Çizelge 6.10’da agro-turizmiyle alakalı cümle sayıları incelendiğinde katılımcıların % 52,38’nin bilimsel cümleler kurduğu %33,3’ünün bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren cümleler kurduğu, % 14,2’sinin kavram yanılgısı içeren cümleler kurduğu belirlenmiştir.

Çizelge 6.10. Agro-turizm Anahtar Kavramına İlişkin Katılımcıların Kurdukları Cümlelerin Frekans Tablosu

Anahtar Kavram	Bilimsel Bilgi İçeren Cümle	Bilimsel Olmayan veya Yüzeysel Bilgi İçeren Cümle	Kavram Yanılgısı Cümlesi	Boş
Agro-turizm	11 (%52,38)	7(%33,3)	0	3(%14,2)

Çizelge 6.10'da sayıları verilen cümlelerle alakalı birkaç örnek aşağıda gösterilmiştir

Agro-turizmi Anahtar Kavramına İlişkin Bilimsel Bilgi İçeren Bazı Cümle Örnekleri

- Kırsal çevreyle, ürünle ve konaklamayla bağlantısı olan bir pansiyonda konaklama, gezi, yeme-içme, rasyonel faaliyetler ve çiftlikte ürün ve el sanatlarının satılmasıyla alakalı bir turizm çeşididir (K5).
- Çiftliklerin, köylerin, çiftçilerin ve köy halkının yaşam faaliyetlerinin turistlerle paylaşılması ve gelen turistlerin bu yaşamın bir parçası olarak sürdürülebilirliğe katkı sağladığı turizm çeşididir (K19).

Agro-turizmi Anahtar Kavramına İlişkin Bilimsel Olmayan ya da Yüzeysel Bilgi İçeren Bazı Cümle Örnekleri

- Tarım turizminin İngilizcesidir (K7).

Agro-turizmi Anahtar Kavramına İlişkin Kavram Yanılgısı İçeren Bazı Cümle Örnekleri

Gıda üretirken diğer canlıları yok etmeden görmezden gelmeden üretmek ve bunu sunabilmek (K21)

Çizelge 6.11'de katılımcıların anahtar kelimelere verdikleri cevap kelimelerden frekansı yüksek olan ilk 10 kelimeye yer verilmiştir. Çizelgede her üç anahtar kelime için ortak tekrar eden cevap kelimeler belirtilmiştir. Tarım turizm ve agro-turizmi anahtar kelimelerine verilen cevap kelimelere bakıldığında tarım ve agro-turizm kavramının aynı çıktılara işaret ettiği görülmektedir. Bu bağlamda iki anahtar kelime içinde çiftlik, sürdürülebilirlik ve toprak kelimeleri ortak kelimeler olarak tespit edilmiştir. Agro-turizmle kırsal turizm anahtar kelimelerine verilen cevap kelimelere bakıldığında ise köy, yayla, sürdürülebilirlik, çiftlik ve doğa kelimeleri ortak kelimeler olarak saptanmıştır. Son olarak tarım turizmi ve

kırsal turizm anahtar kelimelerine verilen cevap kelimelere bakıldığında çiftlik ve sürdürülebilirlik ortak kelimeler olarak tespit edilmiştir. Üç anahtar kelimelerine verilen cevap kelimelere bakıldığında ise çiftlik ve sürdürülebilirlik üçünde de ortak kelimeler olarak saptanmıştır.

Çizelge 6.11’de görüldüğü üzere tarım turizmi ve agro turizm aynı ifadeleri içermektedir. Yerel halk, yerellikle; tarıma dayalı faaliyet, tarımla; çiftçi, çiftlikle; sebze ve meyve üretimi toprak ve tarımla ilgilidir. Verilen cevap kelimeler karşılaştırıldığında sebze meyve, toprak, doğa, tarım, çiftlik, yerellik kavramlarını birbirinden ayırmanın mümkün olmadığı söylenebilir. Tarım turizmi ve agro-turizm anahtar kelimelerine verilen cevap kelimeler birbirinden ayıramıyacağı için her iki anahtar kelimenin aynı kavramı karşıladığı çıkarımı yapılabilir. Agro-turizmin temel unsurlarının çiftlik, sürdürülebilirlik, toprak, tarım, doğa, köy, yerellik, hasat olduğu ve bu unsurların kavram yanlışlarının yaşanmaması adına agro turizm tanımında yer alması gerektiği ön görülmektedir.

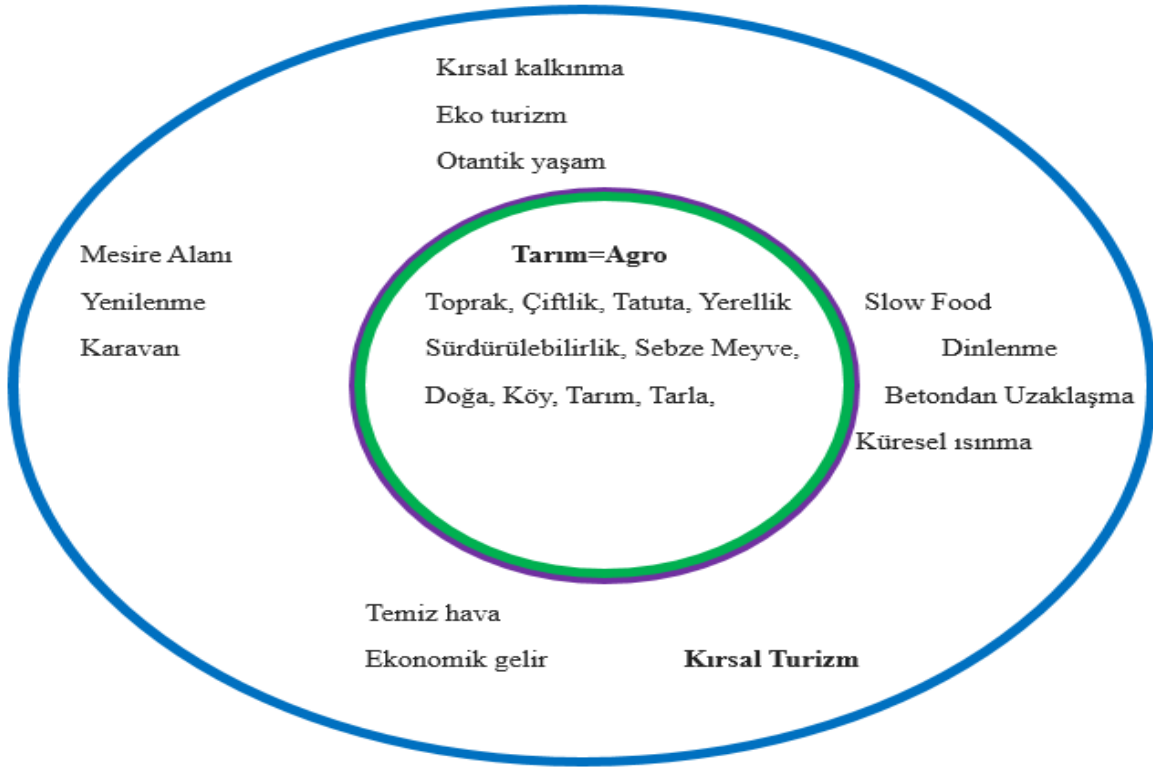
Çizelge 6.11. Katılımcıların Kırsal, Tarım ve Agro Kavramları İle İlgili Cevap Kelimeler

Kırsal Turizm	Tarımsal Turizm	Agro- Turizm
Doğa (9)	Tatuta (5)	Tarım=Agro(7)
Köy(7)	Yerel Halk (4)	Köy (6)
Yayla (4)	Çiftlik(4)	Yayla (4)
Çiftlik (4)	Sürdürülebilirlik (3)	Tarım(4)
Sürdürülebilirlik (4)	Toprak (3)	Sürdürülebilirlik (3)
Doğallık (4)	Sebze meyve (3)	Toprak (3)
Kırsal Alan (3)	Çiftçi (3)	Çiftlik(3)
Kırsal Kalkınma (2)	Tarıma Dayalı Faaliyet (3)	Yerellik (2)
Yeşil Alan (2)	Tarla- Hasat (2)	Doğa (2)
Yerel Kültür (2)	Köy-Doğa (2)	Tatuta (1)

7. SONUÇ

Kelime ilişkilendirme testi (KİT) kullanılarak akademisyenlerin “kırsal turizm, tarım turizmi ve agro-turizm” anahtar kelimelerine bakış açısını ele alan bu çalışma da “agro-turizm” kavramına yönelik zihinde çağrışım yapan kelimeler belirlenmeye çalışılmıştır. KİT formunda katılımcılara “kırsal turizm, tarım turizmi ve agro-turizm” kelimeleri beşer kez alt alta verilerek zihinde çağrışım yapan kelimelerin yazılması ve her anahtar kelimeye ait bir adet cümle kurulması istenmiştir. Elde edilen veriler analiz edilerek verilen anahtar kelimeler ile ilgili 21 katılımcıdan kırsal turizm anahtar kelimesi için 102, tarım turizmi için 96 ve agro-turizm için 98 cevap kelime elde edilmiştir. Katılımcılardan toplamda 296 adet cevap kelime alınmıştır. Katılımcılardan K1, K4, K5, K12, K13 ve K15 den alınan cevap kelimeler ile “tarım turizmi ve agro-turizm kavramının aynı olduğu düşünülmekte ve tarım turizmi için verilen cevap kelimelerin agro-turizme dâhil olduğu” belirtilmektedir.

Elde edilen bulgulardan hareketle araştırma problemi 1’de agro turizminin ve tarım turizminin farklı olduğu, problem 2’de tarım turizminin agro-turizmini kapsadığını, problem üçte agro-turizm ile tarım turizminin farklı olup sadece ortak noktalarının olduğunu ifade eden problemlerin kavram yanılığısından oluştuğu saptanmıştır. Ancak kırsal turizm kavramının agro-turizm kavramını kapsadığı kabul görmektedir. Literatürde Gökalp ve Yazgan, 2012; Civelek, Dalgın ve Çeken, 2013; Kurt ve Haybat, 2016; Yıldırım, 2018; İlban vd., 2018; Akkuş ve Dönmez, 2019 çalışmalarında agro-turizmin kırsal turizmin bir alt dalı olduğunu belirtmektedirler. Bu kapsamda ilgili literatürün tespit edilen bu bulguyu desteklediği söylenebilir.

Şekil 7.1. Kırsal, Tarımsal ve Agro-turizm Anahtar Kelimelerinin Kesiştiği ve Ayrıldığı Kavramlar

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayanarak araştırmanın problemini gösteren Şekil 5.4'te olduğu gibi tarım turizminin agro-turizm ile aynı, ancak literatürde kavram yanlışlığının olduğu ve her iki kavrama verilen cevap kelimelerin her biri ile ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. Bu turizm faaliyetine katılım amacıyla ve yapılan aktivitelere standart bir sınırlama getirilemeyeceği gibi alanyazında da bilimsel çalışma yapan araştırmacıların "agri/agro/tarım-turizm" ifadelerinin aynı olduğu detayına dikkat çekmeleri önerilmektedir. Ayrıca kırsal turizm kavramının agro-turizm kavramını kapsadığına yönelik vurgu yapılmasının olası kavram kargaşasını önleyeceği düşünülmektedir.

Agro-turizm kavramının kırsal turizm ve tarım turizmi kavramlarıyla karıştırıldığı tespit edilmesi, araştırma sorularından "Agro-turizm kavramı hangi turizm kavramlarıyla karıştırılmaktadır?" sorusuna cevap vermektedir. Bu sonuç Akyürek ve Karabulut, (2017)'nin çalışmasıyla örtüşmektedir. Çünkü Akyürek ve Karabulut, (2017)'ye göre agro-turizm kavramı literatürde; tarım turizmi, tarımsal turizm, kır turizmi ve kırsal turizm kavramlarıyla karışmaktadır.

Ayrıca Agro-turizmin kırsal turizm kavramını kapsadığının saptanması “Agro-turizm kavramı hangi turizm kavramını kapsamına girmektedir?” sorusuna cevap vermektedir. Akkuş (2018) çalışmasında Agro-turizmin, kırsal alanda tarım temelli gerçekleştirilen bir tür kırsal turizm faaliyeti olduğundan bahsetmiştir. Bu durumda ulaşılan sonucu desteklemektedir.

İlgili alanyazın incelendiğinde kırsal turizmin turistlerin kırsal alanları deneyimlemek istemesi olduğu ifade edilmiştir (Albayrak ve Tuzunkan, 2020). Kırsal turizm kırsal kalkınma (Kaypak, 2012) ve sürdürülebilirlik (Mikaeili Ve Memlük, 2013) gibi konularla ele alınmıştır. Karafakı ve Yazgan (2012) yaptığı çalışmada kırsal turizm anahtar kelimesini kavramsal olarak değerlendirmiş ve uzmanların kırsal turizm alanlarının, faaliyetlerinin farklı bakış açıları ile değerlendirdiklerini ifade etmektedir. Ayrıca yerleşim yerlerinin köyde, yaylada, çiftlikte yani doğal çevrede yapılan bütün faaliyetlerin kırsal turizm olarak genellendiğini belirtmiştir. Bu çalışma da kırsal turizm anahtar kelimesine cevap olarak verilen en fazla kelime “doğa” kelimesidir. Türk Dil Kurumu (2021) doğa kelimesini “*İnsan eliyle büyük değişikliğe uğramamış, doğal yapısını koruyan çevreye tabiat*” olarak tanımlamıştır. Kırsal turizm kavramı, kitle turizmin verdiği zarara karşı olarak doğa ile dost olmak amacı ile insanın doğayla birleştiği bir alternatif turizm türü olarak turizm literatüründe yer almaktadır (Aydın, 2012). Bu çalışmada da katılımcıların kırsal turizmi “doğa” ile ilişkilendirdiği ortaya çıkmıştır. Analiz sonuçlarında kırsal turizm ile alakalı bir kavram yanılığının olmadığı buğulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda kırsal turizm kavramına verilen cevap kelimeler göz önüne alındığında kavramın geniş bir alan olduğu buğulanmıştır.

Katılımcılardan cevap kelime almak için verilen bir diğer anahtar kelime ise tarım turizmidir. Tarım turizmi uluslararası alanyazında “agro-tourism” olarak kabul görülmekte fakat ulusal alan yazında bir fikir birliği söz konusu değildir. Agriturizm ya da agroturizm olarak isimlendirilen tarım turizmi (Akkaşoğlu, vd., 2019), çevre ile olan ilişkisi (Giurea vd., 2017), ekonomik yönden (Chandrashekhara, 2018), tarımın turizm içerisinde gelişimi (Nimase, 2020) gibi konularla literatürde ele alınmıştır. Bu çalışmada tarım turizmi kavramına en fazla verilen cevap kelime “TaTuTa” dır. Bunun sebebinin tarım turizmi kavramının ekolojik tarımla ön plana çıktığı Tatuta Projesi olduğu söylenebilir (Artuğer, Özkoç ve Kendir, 2013). YÖK Tez merkezi incelendiğinde agro-turizm kavramının çevre bilimi ile ilgili çiftlik olarak kabul görülen TaTuTa projesinin (Selvi ve Demirer, 2012) içerisinde yer aldığı 6 adet tez bulunmaktadır. Bu tezlerden Ahmodava (2015) çiftliklerde

yapılan tarım faaliyetlerinin başta yerel toplum olmak üzere topluma faydalı olabileceğini belirterek, tarım ve çiftliğin iç içe olduğunu belirtmiştir. Türkiye de agro-turizm uygulamaları olarak agro-turizm “tatuta” çiftlikleri vardır. İzmir ve Mersin illerinde ise agro-turizm kooperatifi bulunmaktadır (Serinikli, 2018: 48). TaTuTa projesi çiftliklerde ve bu alanlarda tarımsal faaliyetler de gerçekleştirilmektedir. İlgili alanyazın, incelendiğinde turizm çeşitlerinin farklı isimlerle bilindiği birçok çalışma mevcuttur. Fakat bu çalışmaların hiç birinde yapılan turizm faaliyetinin konaklama türüne ve yapılan etkinliğe göre ayırım yapılamadığından dolayı tarım turizmi ve agro- turizm kavramı ile ilgili bir görüş birliği olmadığı söylenebilir. Kaymaz ve Birinci (2018) yaptığı çalışmada agro ve çiftlik turizminin, bilim insanları tarafından farklı görüşleri ile ele alındığı ve agro-turizm türüne olan ihtiyacın arttığını belirtmektedir. Uluslararası yazında “agro-tourism” , “tarım turizm” olarak kabul görülmektedir. Talekar ve Potdar (2012) çalışmalarında agro-turizm; bireylerin, çiftlikleri veya yerel yiyecekleri yetiştiren, hasat edildiği veya işlendiği sırada bu yerlere düzenlenen tur olarak ifade edilmektedir. Yerel yiyecekler bölgeden bölgeye değişeceği için agro-turizm faaliyetleri de bölgeden bölgeye değiştiğini ve kavram karışıklığının buradan kaynaklandığı söylenebilir. Agro-turizm, turizm faaliyetlerine katılan bireylere çiftlik evlerinde kalma, tarımsal alandaki faaliyetleri yakından bilgi edinmek ve deneyimleme imkânı sunduğu ifade etmiştir (Talekar ve Potdar, 2012). Ulusal alanyazında agro-turizmin literatür de yeni olduğu ve alanında yeteri kadar çalışma yapılmadığı söylenebilir. Agro-turizm ile ilgili yazılan tezler için YÖK Tez merkezinin arama motoruna “agro-turizm” anahtar kelimesi yazıldığında Topçu (2007), Shafeei (2012), Civelek (2013) ve Karakaya (2017)’nin yüksek lisans tezleri ile karşılaşılmaktadır. Yazılan tezlerin yıl aralığı dikkate alındığında agro-turizm kavramı ile ilgili yapılan akademik çalışmanın yetersiz olduğu dikkat çekmektedir. Bu durumun nedenini ise bu çalışmanın analizlerine dayanarak katılımcıların çoğunluğunun “Tarım Turizmi” ve “Agro-Turizm” için verilen cevabın “*aynı olduğunu düşünüyorum*” bakış açısı ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Faganel (2011) çalışmasında agro-turizmi kırsal alanda planlı ve projeli bir şekilde yürütüldüğü de kırsal alanın kalkınması için bir araç olarak görmektedir. Günümüzde turizme katılım gösteren insanların içinde buldukları dönemin değişen şartlarına uygun olarak turistik ürün algılamaları ve istekleri farklılık göstermektedir (Civelek vd., 2013: 2). Çevre dostu turizm algısının gelişmesine bağlı olarak çevreye karşı duyarlı turist profili artmaktadır (Çakıcı,2019: 17). Agro-turizmin gelişmesinde uluslararası turist hareketliliği ve turist beklentilerinin farklılığı doğal çevre, tarım alanlarındaki turizm faaliyetleri sayesinde

insanların birbiri ile olan etkileşimi sayesinde kalması etkili olmuştur (Özşahin ve Kaymaz,2014: 242).

Belirli bir konuma ait ve o konuma özgü olan yöresel ürünler buldukları yöreye göre farklılık göstermektedir (Şengül ve Türkay, 2016). Bu farklılıklar göz önüne alındığında bir ürünün kırsal ve tarım turizmi ile ilgili yazılan akademik yazınlarda kavramlar ile ilgili farklı bakış açılarının olması olası bir durum olarak değerlendirilebilir. “Çiftlik” kelimesinin her iki kavram içinde yer olmasının sebebi de iç içe olan kavramlar olmasıdır (Soykan, 1999). Tarım turizmi, çiftlik turizmi kırsal turizm ile paydaş niteliklere sahip olduğu için özellikle tarım alanlarının, tarım amaçlı kullanımından geriye kalan alanlarının turizm amacıyla kullanılması hedeflenmektedir (Demircioğlu, 1993). Bu sebepten katılımcıların “*Çiftlik, tarım, tarla ve sürdürülebilirlik*” kelimelerini her iki turizm türü içinde kullanmaları tarla ve çiftliklerde yapılan tarım faaliyetinin sürdürülebilirlik kavramı ile bağdaştırdıklarını ifade etmek mümkündür. Katılımcıların bakış açısı doğrultusunda çiftliğin, tarlanın, tarımı kesin çizgilerle birbirinden ayrılmasının oldukça güç olduğunu söylemek mümkündür. “*çiftlik, tarım, tarla ve sürdürülebilirlik*” kelimelerini agro-turizm ile de bağdaştıran katılımcıların bakış açıları için agro-turizm kavramının da temel yapısında “toprak” ve buna bağlı olanak ta bu kelimeler ile zihinlerde bağdaştığı söylenebilmektedir. Literatür incelendiğinde toprak kelimesi yunan dilinde “daagro” kelimesinden geldiği ve “ tarım bilimi” olarak da isimlendirilmekte ve tarım ile ilgili kaynakların “sürdürülebilirlik” kavramı ile birleştirilerek turizm amacıyla kullanılması Agro-turizmi ifade ettiği söylenebilmektedir (Karakaya, 2017). Agro-turizm için zihinlerde çağrışım yapan kelimeler içerisinde “doğa” kelimesi yer almaktadır.

Agro-turizmin İngiltere ve Avrupa’da yaşayan insanların doğada vakit geçirip, dinlenmek, keşfetmek isteği ile ortaya çıktığı bilinmektedir (Suat ve Karabulut, 2017). Zihinde çağrışım yapan bir diğer kelime ise “köy” “kelimesidir. Köy kelimesi, insan zihninde kırsala ait yaşam yeri ve orada yaşayan köy halkını betimlemektedir. Agro-turizm faaliyeti de şehir hayatından uzaklaşarak köy hayatını yorgunluk gidermek ve bu alanlar da yapılan işlere katılarak yapılan bir faaliyettir (Kılıç Ve Başkaya, 2018). Türkiye de kırsal turizm alanları olarak ormanlık, dağlık ve yaylalar oluşturmakta ve özellikle Muğla ilinde yaşayan yerli halkın küçükbaş ve büyükbaş hayvanlarını çıkardığı yaylardaki yaşamın otantikliğini ve kültürel değerleri görmeye gelen turistlerin yayların agro-turizm için potansiyel oluşturduğunu göstermektedir (Karakaya, 2017). Literatürde kırsal turizmin “*yayla, av,*

mağara, eko-turizm” kavramları ile aynı bilinmesinin sebebi Türkiye de kırsalın anlamı “*kırsal alanları*” içermesinden kaynaklanmaktadır (Haberal, 2015: 96). Kırsal turizm kavramının geniş bir kavram olduğu ve agro-turizm kavramını kapsadığı söylenebilir. Agro-turizm Türkiye de kırsal bölgedeki yaşanan kırsaldan kente olan yoğunlaşmayı azaltarak yöre halkının bulunduğu yeri kalkınmasında sağlayacak turizm çeşididir (Kılıç Ve Başkaya, 2018: 235). Turizm literatürün de agro-turizm ile ilgili makaleler ekonomi ve kalkınma yönünden (Çıkmın, Çeken ve Uçar, 2009, Civelek vd., 2013, Civelek, Dalgın ve Çeken, 2014, İlban, Liceli ve Cemal, 2018) çalışmalarda ön plana çıkmaktadır. Tarımsal bir üretim olan bağcılığı (Türkben, Gül ve Uzar, 2012) ve diğer bir tarımsal ürün olan narı (Korkmaz, Türker, Türker ve Işık,2016) agro-turizm kapsamında değerlendirilmiştir. İlgili alanyazında yapılan bilimsel çalışmalar Gümüşhane ilinin (Akyürek ve Karabulut, 2017), Bilecik ilinin (Kılıç ve Başkaya, 2018) ve Silifke İlçesinin (Turhan, Köprülü, Helvacı ve Son, 2017, Eryılmaz ve Çömelekli 2020) tarımsal potansiyeli araştırılmıştır. Ulaşılabilen bu çalışmaların başlıklarında Agro-turizm, Agri-turizm, tarım (agro) turizm kavramları yer almakta ve standart belirli bir tanımının olmadığını ifade etmekte ve temelinde tarım arazilerinde yapılan tarımsal aktiviteler olduğu ifade edilebilmektedir. Gerek tarım turizmi gerek ise agro-turizm başlığı altında yazılan bilimsel çalışmaların bu turizm türüne katılmanın ortak amaçlarının üretici ve tüketici bakış açısından değişim gösterdiği söylenebilir. Tüketici konumundaki turistin amacı yorucu şehir hayatından doğa ile iç içe olmak, köy hayatının ve bu alandaki doğal yaşam ve organik üretime dâhil olmak istemekte ve sürdürülebilirliği sağlamak olduğunu ifade etmek mümkündür. Üreticilerin ise tarım ve hayvancılıkla birlikte turizm kavramı ile iş birliği yapmak ve ek bir gelir getirme isteğidir. Tarım ve agro-turizm ile isimlendirilen turizm türünde yapılan yerlerin ise kırsal alanlardaki küçük ölçekli işletmeler, çiftlikler, köyler ve tarımsal arazilerdir. Tarım ve agro-turizm kapsamında ortak yapılan aktiviteler tarımsal üretime katılma, (bağ, bahçe ve tarlada hasat, çapa), yiyecek hazırlama, süt sağma ve düzenlenen festivallere katılma şeklindedir. İnsanların tatil odaklı ve boş vakitlerini dinlenmek amacıyla değerlendirmek isteğinden doğan turizm kavramının içinde yaşanan zaman kavramına göre değişiklik gösterdiği ve bu değişimin bilimsel amaçlı yapılan çalışmalarda turizm kavramının da farklı bakış açıları ile algılandığını söylemek mümkündür (Çallı, 2015). Bu araştırmada tarım ve agro-turizmde farklı bakış açıları ile dikkate alınarak yapılmış ve agro-turizmin, Tarım turizmi ile aynı olduğunu düşünen bakış açısı çoğunluktadır. agro-turizm ve tarım turizmine verilen cevap kelimeler olan “*Köy, yayla, çiftlik, çiftçi, yerel halk, toprak, tarım, tarımsal alan, sürdürülebilirlik*” kavramlarını gerek uluslararası gerekse ulusal alanda yapılan

çalışmalarda birbirinde ayırmanın oldukça güç olduğunu bu çalışmanın bulgularına dayanarak söylemek mümkündür. Kozak, Kozak ve Kozak (2008) kırsal turizm çalışmalarının ön planında tarım olduğunu ifade etmektedir. Bu çalışmada yapılan araştırmalar sonucu agro-turizmin gerçekleştirilmesinin temel yapısında tarıma dayalı bir turizm çeşidi olduğu için kırsal turizmin, agro-turizmi kapsadığını söylemek mümkündür. Kavram Yanılgısına gelindiğinde ise Gökalp ve Yazgan (2013) yaptığı çalışmada agro ve agri kelimelerini birbirinden ayırmış ve Agroturizm (Kırsal turizm), Agriturizm (Tarım Turizmi) şeklinde bir kavram yanılgısında bulunmuştur. Bu durumun birçok sebebi olabilmektedir. Çalışmanın yapıldığı yıl aralığında agro-turizm kavramı ile ilgili yapılan akademik çalışmalarda gözle görülür oranda bir boşluk olduğu söylenebilir. Bilimsel olarak yapılan araştırma sürecinde alan yazın birbiri ile tutarlı ve geçerli olması kavramsal çerçeve ve araştırma sonucu açısından önem taşımaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Turizm kavramı, sosyal bilimler içerisinde yer almakta ve sosyal bilimler insan kaynaklı olduğu için çok disiplinli bir yapıya sahip olması sebebiyle içerisinde belirsizliklerin olabileceğini söylemek mümkündür (Çallı, 2015).

Girdi-çıkıtı analizinde iki sektör arasındaki mal ve hizmet alışverişinin incelendiği bilinmektedir (Çakıcı, 2019: 74). Tarım ve turizm sektörünün de karşılıklı bir girdi-çıkıtı ilişkisi olduğu için sunulan mal ve hizmet tarım ve turizmi sektörünü bütün hale getirmektedir (İlban vd. 2018: 449). Günümüzde ülkeler ve şehirlerde turizm merkezinin karşılıklı rekabet etmekten ziyade ortaklaşa bir iş birliği içinde olduğunu söylemek mümkündür (Ataberk, 2017: 161).

Uluslararası yayınlarda “agro-tourism” kavramının ulusal yayında “tarım turizmi” kavramını karşıladığı bilinmekte ve uluslararası yayınlarda bir kavram karmaşasından söz edilmemektedir. Ulusal yayınlarda “agro-turizm”, “agri-turizm” ve “tarım(agro) turizm” kavramlarını konu alan çalışmalar da kavram karmaşası olması ve bu çalışmaların da kavramsal olarak değerlendirmemekle birlikte sınırlı sayıda olması ile bu çalışmaya ihtiyaç duyulmuş “agro-turizm” kavramını akademisyenleri görüşü ile kavramsal sentez yapılmak istenmiştir. Literatür de yapılan araştırmalar sonucu ve bu çalışmanın bulgularına dayanarak yapılacak olan akademik araştırmalarda “agro-turizm” kavramının “tarım-turizmi” kavramı ile aynı olduğu belirlenmiş ve çalışmalarda “tarım ve agro” kavramlarının aynı kavram olduğunun ifade edilmesinin olası kavram karmaşasını önleyeceği öngörülmüştür.

Agro-turizm kavramının değerlendirilmesi amacıyla yapılan bu çalışmanın sonuçlarına göre şu önerilerde bulunulabilir:

- Üniversitelerde agro-turizm faaliyetlerine yer verilmesi, öğrencilerin teşvik edilmesi ve bunların alanyazına yansımaları sağlanabilir. Mustafa Kemal Üniversitesi Açıcılık Programı'nın agro-turizm faaliyetlerine yönelik oluşturduğu TEOFARM çiftliği örnek gösterilebilir.
- Öğrencilerin, yerel halkın ve akademik yazının agro-turizmin çeşitli çalışmalarla net bir şekilde ortaya konulması ve özellikle turizm eğitimi verilirken kullanılan materyallerde daha fazla yer verilerek potansiyel alanların tanıtımı sağlanabilir.
- Türkiye'de turizm sektörü kıyı şeridine bağlı ve mevsimsel olarak daha çok faaliyet göstermektedir. Bu yönünden de turizm ürünlerini çeşitlendirilmeli ve her mevsime yayılması yararlı olacaktır. Agro-turizmde yerel halk özne konumunda olduğu ve buna bağlı olarak yerel halkın bilinçlendirilmesi, gerekli eğitim (seminer) verilmesi ve agro-turizm yerel halka ekonomik ve diğer yararları hakkında bilgi verilmelidir.
- Agro-turizm konusunda yapılan çalışmalar ulusal alan yazında yeterli seviyede değildir. Çalışma sayısının artırılması gerekmektedir.
- Türkiye'nin agro-turizm konusunda akademik veya akademik yayınların Kültür ve Turizm bakanlığı tarafından envanterlerinin çıkarılması gerekmektedir.
- Turizm öğrencilerine ve agro-turizm potansiyeli olan yerel halka kelime ilişkilendirme testi ile yapılacak benzer çalışmalar ile kavramın ve içeriğinin bilişsel altyapısının daha net ortaya koyulacağını söylemek mümkündür.
- Seyahat acenteleri ve tur operatörleri hazırladıkları turlarda gidilen destinasyonun agro-turizm potansiyeli hakkında bilgi vermeli ve turistlerin bu deneyimi tatmalarını sağlanmalıdır.
- Turizm bakanlığının web sitelerinde ülkedeki agro-turizmi tanıtan daha detaylı bilgiler verilmeli, ülkede ki agro-turizm rotaları oluşturulmalı ve nitelikli resimlerle görsel olarak desteklenmelidir.

KAYNAKLAR

- Abdullah, A. & Scaife, J. (1997). Using Interviews to Assess Children's Understanding of Science Concepts. *School Science Review*, 78(285), 79-84.
- Ahipaşaoğlu, S. ve Çeltek E. (2006). *Sürdürülebilir Kırsal Turizm*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Ahmadova, S. ve Akova, O. (2016). Türkiye’de organik Ekoturizm Çiftlikleri Üzerine Bir Araştırma. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 14-29.
- Aikaterini, G., Ioannis, S., & Thanasis, K. (2001). Is Agrotourism ‘Agro’ or ‘Tourism’? Evidence From Agrotourist Holdings in Lesvos, Greece. *Anatolia*, 12(1), 6-22.
- Akış Roney, S. (2018). *Turizm Bir Sistemin Analizi*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Akkaşoğlu, S., Akyol, C., Ulama, Ş., ve Zengin, B. (2019). Tarım Turizmine Yönelik Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(2), 1193-1218
- Akkuş, G. (2018). Use of Geographic Indications in Farm Tourism: The Case of Southern Marmara, Selected Studies on Rural Tourism and Development, Edited by Cetin Akkus and Gülizar Akkuş, 65-75.
- Akova, İ. (1995). “Akarsu Turizmi”, *Türk Coğrafya Dergisi*, 30, 393- 408.
- Alaeddinoğlu, F., ve Aliagaoglu, A. (2005). Turizmde Plânlama ve Türkiye’de Turizm Plânlaması: Turizm Plânlarının Etkinliği ve Başarılarına İlişkin Bir Değerlendirme. *Erdem*, 15(43), 87-118.
- Albayrak, A. (2013). *Alternatif Turizm*. Detay Yayıncılık, Ankara
- Albayrak, A., Tuzunkan, D. (2020). Kırsal Turizm ve Türlerine Yönelik Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Turkish Studies - Social*, 15(1),
- Altınay Özdemir, M. (2018). Turizm Öğrencilerinin Boş Zaman ve Rekreasyon Kavramlarına Yönelik Bilişsel Yaklaşımı: Kelime İlişkilendirme Testi. *International Journal of Cultural and Social Studies*, 4(1), 219-236.

- Arıkan, İ., ve Ünsever, İ. (2015) Turizmde Yeni Kavramlar: İyi Turizm/Doğru Turizm/Organik Turizm. *Conference Proceedings of the 1th International Rural Tourism Congress, Uludag University, Bursa, 4-6 of May 2017.*
- Arpacı, Ö., Zengin, B., ve Batman, O. (2012). Karamanın Mağara Turizmi Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2012(2), 59-64.*
- Artuğer, S., Özkoç, A. G., ve Kendir, H. (2013). Ta-Tu-Ta (Tarım-Turizm-Takas) Çiftliklerinin Pazarlanması ve Tanıtılması İçin Öneriler. *International Journal of Social and Economic*
- Avan, Ş. K., ve Kalenderoğlu, İ. (2018) Yabancı Öğrencilerin Kelime İlişkilendirme Testi İle Türk Kültürü Konusundaki Bilişsel Yapılarının Belirlenmesi. *21. Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 7(19), 51-64.*
- Avcı, N. (2007). Turizmde Taşıma Kapasitesinin Önemi. *Ege Akademik Bakış / Ege Academic Review 7(2), 485-501*
- Ayazlar, R. A. (2017). Kırsal Turizmde Yerel Halkın Tutumu. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 16(1), 53-69.*
- Aydemir, B., Kafa, N., Uzun, D., ve Özdemir, K. (2013). Kırsal Kalkınma İçin Kırsal Turizm Girişimciliği Potansiyelinin Değerlendirilmesi: Dünya ve Türkiye Uygulamaları.
- Aydın, O. (2012). AB'de Kırsal Turizmde İlk 5 Ülke ve Türkiye'de Kırsal Turizm. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2012(2), 39-46.*
- Aytuğ, K. (2016). Türkiye'de Tarımsal Turizmin Gelişme Potansiyeli: Yeşilköy Örneği AB İle Karşılaştırmalı Bir Analiz. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 7(1), 118-147.*
- Bahar, M. (2003). Misconceptions in Biology Education and Conceptual Change Strategies, *Educational Sciences: Theory & Practice, 3(1) 55-64.*
- Bahar, M., Johnstone, A. H., & Sutcliffe, R. G. (2010). Investigation of students' Cognitive Structure in Elementary Genetics Through Word Association Tests. *Journal of Biological Education, 33(3), 134-141.*

- Bahar, M. ve Özatlı, N.S. (2003). Kelime ilişkilendirme Test Yöntemi ile Lise 1. Sınıf Öğrencilerinin Canlıların Temel Bileşenleri Konusundaki Bilişsel Yapılarının Araştırılması. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5 (1), 75-85.
- Bahar, M., Johnstone, A.H. & Sutcliffe, R.G. (1999). Investigation of Students' Cognitive Structure in Elementary Genetics Through Word Association Tests. *Journal of Biological Education*, 33, 134-141.
- Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş, S. ve Bıçak, B. (2010). Geleneksel- Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri: Öğretmen el kitabı. Ankara: Pegem Akademi.
- Belias, D., Velissariou, E., Kyriakou, D., Varsanis, K., Vasiliadis, L., Mantas, C., ... & Koustelios, A. (2018). Tourism Consumer Behavior and Alternative Tourism: the Case of Agrotourism in Greece. In *Innovative Approaches to Tourism and Leisure* (pp. 465-478). Springer, Cham.
- Bhandare, D. J., & Potdar, M. B. (2014). Agro-Tourism: An Alternative For Development Of Agricultural Farmers In Kolhapur District (Ms). *Agricultural Transformation In India Since Independence*, 69.
- Bucak, T., ve Yiğit, S. (2020). Otel Mutfak Çalışanlarının Mutfak Teknolojilerine Yaklaşımlarının Kelime İlişkilendirme Testi ile Değerlendirilmesi:İzmir Örneği (Evaluation of the Approaches of. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(1), 489-500.
- Budak, S. (2003). *Psikoloji Sözlüğü. (5.Baskı)*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Busby, G., & Rendle, S., (2000). The Transition From Tourism on Farms to Farm Tourism, *Tourism Management* 21, 635-642.
- Büyükkasap, E., Düzgün, B., Ertuğrul, M., ve Samancı, O. (1998). Bilgisayar Destekli Fen Öğretiminin Kavram Yanılgıları Üzerine Etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 6(2), 59-66.
- Camping Park <https://www.camping-park-am-see.at/gypsy-w%C3%A4gen/> [Erişim Tarihi: 19/04/2021]
- Cengiz, G., ve Akkuş, Ç. (2012). Kırsal Turizm Kapsamında Yöre Halkının Kalkındırılması: Erzurum Örneği. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(1), 61-74.
- Cetin, I., & Al-Alawi, A. N. (2018). Economic Diversity and Contribution of Tourism to Oman Economy. *Uluslararası Turizm, Ekonomi Ve İşletme Bilimleri Dergisi (Ijtebs) E-Issn: 2602-4411*, 2(2), 444-449.

- Chandrashekhara, Y. (2018). Agro-Tourism and Employment Opportunities in Karnataka: An Economic Analysis. *Epitome: International Journal of multidisciplinary research*, 4(3).
- Civelek C, Dalgın T, Çeken H. (2014). Agro-Turizm ve Kırsal Kalkınma İlişkisi: Muğla Yöresindeki Agro-Turizm Alanlarında Bir Araştırma, *Turizm Akademik Derg.*, 1(1), 15-28.
- Civelek, M. (2013). Sürdürülebilirlik Kapsamında Agro-Turizm ve Kırsal Kalkınma İlişkisi: Muğla Yöresindeki Tatuta Çiftliklerinin Agro-Turizm Potansiyeli Yönünden Değerlendirilmesi *Yüksek Lisans Tezi*, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla
- Coşkun R., Altunışık R., ve Yıldırım E. (2017). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Spss Uygulamalı*. Sakarya yayıncılık (9.baskı) Sakarya
- Çakıcı, C. (2019). *Genel Turizm*. Detay Yayıncılık. Ankara.
- Çakıcı, C. (2019). *Kavramlar ve Örneklerle Genel Turizm*. Detay Yayıncılık, Ankara.
- Çakır, S. Ö. ve Yürük, N. (1999, Ekim). Oksijenli ve Oksijensiz Solunum Konusunda Kavram Yanılgıları Teşhis Testinin Geliştirilmesi ve Uygulanması. *III. Ulusal Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu''nda sunulmuş bildiri*, KTÜ, Trabzon.
- Çallı, D. S. (2015). Turizm Yazınında Teorik Çerçeve de Yaşanan Tartışmalar ve Turizmoloji Üzerine Nitel Bir Değerlendirme. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1), 135-142.
- Çavuşoğlu, Mehmet. (2012). Bozcaada Üzüm Tarımı Turizmi ve Elektronik Tatil Tasarım Site Uygulaması. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*. 2 (2): 49-54
- Çaycı, B. (2007). Kavram Değiştirme Metinlerinin Kavram Öğrenimi Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 87-102.
- Çelik, S. (2018). Alternatif Turizm. *Journal of International Social Research*, 11(56).
- Çepni, S., Ayas, A., Johnson, D. ve Turgut, M. F. (1997). Fizik öğretimi. Bilkent- Ankara: YÖK/Dünya Bankası MEGB Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Yayınları.
- Çetin, İ. Üzümcü, T. P. Vve Orhan, İçöz. (2017). Kırsal Alanlarda Sürdürülebilir Kırsal Turizm ve Kocaeli-Kandıra Kırsal Turizm Gelişimi Modeli. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 137-156.
- Çetinkaya, G. (2014). Doğa Yürüyüşü Parkurlarının Turizm Amaçlı Değerlendirilmesi: Antalya Beydağları Örneği. *Doktora Tezi*, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya

- Çırakoğlu, T. (2020). Cebirsel Akıl Yürütme Uygulamalarının Toplama ve Çıkarma İşlemindeki Kavram Yanılgılarına ve Hatalarına Etkisi. *Yüksek Lisans Tezi*, Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Dalgın, T., Oruç, M. C., Karadağ, L., ve Ekiztepe, B. A. (2015). Agro-Turizm, Tarım ve Yenilenebilir Enerji Kapsamında Bir Girişimcilik Önerisi. *2. Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu*
- Demircioğlu, G. (1993). Kırsal Turizm Nedir?. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(5), 8-10.
- Deveci, B., Türkmen, S., ve Avcıkurt, C. (2013). Kırsal Turizm ile Gastronomi Turizmi İlişkisi: Bigadiç Örneği. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 3(2), 29-34.
- Dinçer, Mithat Z., İstanbullu Dinçer, Füsün., Avunduk, Zehra B. (2011). Türkiye'de Kırsal Turizmin Sosyo-kültürel, Teknolojik, Ekonomik, Eğitimsel, Politik, Yasal, Ekolojik ve Demografik Açılardan Değerlendirilmesi (Steeped Analizi). Düzce: *12. Ulusal Turizm Kongresi*. s.177-194.
- Doğan, S., Güngör, M. Y., ve Güngör, O. (2018). Turizm Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyal Medyaya Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla İncelenmesi. *Turizm Akademik Dergisi*, 5(1), 166-176.
- Doğan, S., ve Özaslan, Y. (2017). Kırsal Alan Gelişimi Açısından Kırsal Turizm ve Kırsal Turizmin Dünyadaki Durumu. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Özel*, (4), 61-78.
- Dorobantu, M. R., & Maricica, D. I. (2012). The Relationship Between Agro Tourism and Rural Tourism Among With the Sustainable Development Concept. *Quality-Access To Success*, 13.
- Dorobantu, Maria, Roxana & Fieldsend, Andrew (2011). "Rural Environment – A Promoter Of Sustainable Tourism Within Local Communities in Romania", *18th International Economic Conference – IECS 2011 "Crises After The Crisis. Inquiries From A National, European and Global Perspective"*, Sibiu. *Revista Economica*, S. 4 (57). 47-59
- Duran, C. (2012). Türkiye'de Dağlık Alanların Kırsal Turizm Açısından Önemi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(1), 45-52.
- Dünya Turizm Örgütü <https://www.unwto.org/rural-tourism> [Erişim Tarihi: 20/03/2021]

E Ödev <https://eodev.com/gorev/15009736> [Erişim Tarihi: 20/01/2021]

- Ekici, G., ve Kurt, H. (2014). Öğretmen Adaylarının “Aıds” Kavramı Konusundaki Bilişsel Yapıları: Bağımsız Kelime İlişkilendirme Testi Örneği. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 183(183), 267-306.
- Epuran, G., Tescaşiu, B., Tecău, A. S., Ivasciuc, I. S., & Candrea, A. N. (2021). Permaculture and Downshifting-Sources of Sustainable Tourism Development in Rural Areas. *Sustainability*, 13(1), 230.
- Ercan, F., Taşdere, A., ve Ercan, N. (2010). Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Bilişsel Yapının ve Kavramsal Değişimin Gözlenmesi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(2), 136-154.
- Eryılmaz, A. ve Sürmeli, E. (2002). Üç Aşamalı Sorularla Öğrencilerin Isı Ve Sıcaklık Konularındaki Kavram Yanılgılarının Ölçülmesi. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitim Kongresinde sunulan bildiri*, (16-18 Eylül, Ankara, ss. 481- 486).
- Eryılmaz, G. ve Çömelekli, T. (2020). Silifke İlçesinin Agro-turizm Potansiyelinin Swot Analizi Kapsamında Değerlendirilmesi. *Uluslararası Kırsal Turizm ve Kalkınma Dergisi / International Rural Tourism and Development Journal* 4(1), 2602-4462.
- Faganel, A. (2011). Developing Sustainable Agrotourism in Central and East European Countries. *Academica Turistica, Year*, 4(1), 26-33.
- Fisher, K. (1985). A Misconception in Biology: Amino Acids and Translation. *Journal of Biology Education*, 22(1), 53-62.
- George, H. ve Rilla, E. (2005). Agritourism Enterprises on Your Farm or Ranch: Where to Start. University of California, *Division of Agriculture and Natural Resources*. 14. 11. 2014 tarihinde <http://anrcatalog.ucdavis.edu/pdf/8334.pdf> adresinden erişildi.
- Gilbert, J.K., Watts, D.M., & Osborne, R.J. (1985). Eliciting Student Views Using an Interviewabout-Instances Technique. In L.H.T. West & A.L. Pines (Eds.), *Cognitive Structure and Conceptual Change* (pp. 11-27). Orlando, FL: Academic Press.
- Giurea, R., Ragazzi, M., Achim, M. I., & Zerbes, M. V. (2017). Is Agro-tourism Eco-friendly?. In *MATEC Web of Conferences* (Vol. 121, p. 10003). EDP Sciences.
- Gousiou Aikaterini, Spilanis Ioannis & Kizos Thanasis (2001) Is Agrotourism ‘Agro’ Or ‘Tourism’? Evidence From Agrotourist Holdings in Lesvos, Greece, *Anatolia*, 12:1, 6-22

- Güler, A., Halıcioğlu, M. B., ve Taşgın, A. (2015). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma: Teorik Çerçeve-Pratik Öneriler-7 Farklı Nitel Araştırma Yaklaşımı-Kalite Ve Etik Hususlar*. Seçkin Yayıncılık.
- Güngör, M. Y., Doğan, S., ve Güngör, O. (2017). Aşçılık Programı Öğrencilerinin Sosyal Medyaya Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla İncelenmesi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(2), 206-218.
- Gürak, H. (2004). *Araştırmacılara Öneriler*. Sakarya Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları.
- Haberal, H. (2015). *Turizmde Alternatif Ekolojik Turizm, Doğa Turizmi, Kırsal Turizm, Yayla Turizmi*. Detay Yayıncılık, Ankara.
- Hayrol Azril Mohamed Shaffril, Azim Hamzah, Sulaiman Md. Yassin, Bahaman Abu Samah, Jeffrey Lawrence D'Silva, Neda Tiraieyari & Mahazan Muhammad (2015) The Coastal Community Perception on the Socio-Economic Impacts of Agro-Tourism Activities in Coastal Villages in Malaysia, *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 20,3, 295-313
- Hewson, P. W. & Hewson, M. G. (1984). The Role of Conceptual Conflict in Conceptual Change and the Design of Science Instruction. *Instructional Science*, 13(1), 1-13
- Iakovidou, O., Emmanouilidou, M., Stavrakas, T., Simeonidou, P., & Chrisostomidis, C. D. (2001). Trends Of Tourism Market For Agro-Tourism. *Anatolia*, 12(2), 165-179.
- İçelliöğlü, C. Ş. (2014). Kent Turizmi ve Marka Kentler: Turizm Potansiyeli Açısından İstanbul'un Swot Analizi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, (1), 37-55.
- İki Kara Bi Dünya <https://ikikafabidunya.com/yurtdisi/alplerin-eteginde-avusturya-koyleri> [Erişim Tarihi: 23/01/2021]
- Kamışlı, M., ve Faruk, Akın . (2009) Yükselen ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Turizm Sektörünün Ekonomik Kalkınmaya Etkileri: Türk Turizmi Üzerine Bir Değerlendirme. *Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi*, (16), 16-29.
- Kaptan, F. (1998). Fen Öğretiminde Kavram Haritası Yönteminin Kullanılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(14).
- Karaca, A. (2018). Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Çeşitli Meslek Grupları Hakkındaki Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi (Kit) Aracılığıyla İncelenmesi ve Öğrencilerin Gelecekte

Meslek Seçiminde Rol Oynayan Faktörlerin Belirlenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde

- Karafaklı, F. Ç., ve Yazgan, M. E. (2012). Kırsal Turizme Kavramsal Yaklaşım, Kırsal Turizmin Önemi ve Etkileri. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 2(2), 55-58.
- Karakaya, A. G. (2017). Dalaman ve Fethiye Yöresindeki Hayvancılık İşletmelerinin Agro-Turizm Potansiyeli *Yüksek Lisans Tezi*, Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Aydın.
- Karakurt, Ö. G. E. (2006). Kentsel Mekanı Düzenleme Önerileri: Modern Kent Planlama Anlayışı ve Postmodern Kent Planlama Anlayışı. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (26), 1-25.
- Karataş, F. Ö., Köse, S. ve Coştu, B. (2003). Öğrenci Yanılgılarını ve Anlama Düzeylerini Belirlemede Kullanılan İki Aşamalı Testler. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 54-69.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kaya, M., ve Erol, N. (2021). El Sanatları Ürünlerinin Kırsal Turizm Kapsamında Değerlendirilmesi: Espiye-Akkaya Köyü Örneği. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 11(1), 226-240.
- Kaypak, Ş. (2012). Ekolojik Turizm ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(1), 11-29.
- Keçeli, V. (2007). Karmaşık Sayılarda Kavram Yanılgısı ve Hata ile Tutum Arasındaki İlişki *Yüksek Lisans Tezi*, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kesici, M. (2012). Kırsal Turizme Olan Talepte Yöresel Yiyecek ve İçecek Kültürünün Rolü. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(2), 33-37.
- Keskin, E., Örgün, E., ve Akbulut, B. A. (2017). Gastronomi Kavramının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(3), 255-267.
- Keskin, E., ve Örgün, E. (2015). Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Sürdürülebilir Turizm Olgusunun Kavramsal Analizi: Ürgüp Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 3(1), 30-40.

- Koç, E., Abdioğlu, H., Kılıç, R., & Alkan, M.(2014). Book of Proceedings.
- Kozak, M. A., Evren, S., ve Çakır, O. (2013). Tarihsel Süreç İçinde Turizm Paradigması. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 24(1), 7-22.
- Kozak, N., ve Kozak, M., Kozak, M. (2015). *Genel Turizm İlkeler ve Kavramlar*. Detay Yayıncılık. Ankara.
- Kozak, Nazmi; Meryem A. Kozak ve Metin Kozak (2008), *Genel Turizm: İlkeler Kavramlar*, Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Kuru, İ. ve Güneş, B. (2005). Lise 2. Sınıf Öğrencilerinin Kuvvet Konusundaki Kavram Yanılgıları. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 1-17.
- Kuter, N., ve Ünal, H. E. (2009). Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 9(2), 146-156.
- Küçükaltan, D. (2002). Tarım turizmi ve Türkiye’de Tarım Turizmi İşletmeciliği. II. *Turizm Şurası Bildirisi*, 1, 143-159.
- Lobo, R. E., Goldman, G. E., Jolly, D. A., Wallace, B. D., Schrader, W., & Parker, S. A. (1999). Agritourism Benefits Agriculture in San Diego County.
- Makaleler <https://www.makaleler.com/ekolojik-yasam-nedir> [Erişim Tarihi: 20/03/2021]
- Mastronardi, L., Giaccio, V., Giannelli, A., Scardera, A. (2015). Is Agritourism Ecofriendly? A Comparison Between Agritourisms and Other Farms In Italy Using Farm Accountancy Data Network Dataset. *SpringerPlus Open Journal*, 4 (590), 1-13.
- Mikaeılı, M., ve Memlük, Y. (2013). Kırsal Turizm ve Kültürel Turizmin Bütünleşmesi ve Kırsal Sürdürülebilir Kalkınma Integration of Rural Tourism and Cultural Tourism and Rural Sustainable Development. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 3(2), 87-91.
- Nachtigall, D. K. (1990). What is Wrong With Physics Teachers Education?. *European Journal of Physics*, 11(1), 1-14.
- Nilsson, P. A. (2002). Staying on Farms: An İdeological Background. *Annals of Tourism Research*, 29, 7-24.

- Nimase, A. G. (2020). Development of Agro-Tourism in Rural Maharashtra: Challenges and Disturbances. *Aayushi International Interdisciplinary Research Journal*, 1-6.
- Novick, S. & Nussbaum, J. (1978). Junior High School Pupils' Understanding of the Particulate Nature of the Matter: An Interview Study. *Science Education*. 62(3), 273- 281.
- Oppermann, M. (1996). Rural tourism in southern Germany. *Annals of tourism research*, 23(1), 86-102.
- Oruç, E., ve Kaplan, E. (2020). Ziraat Fakültesi Öğrencilerinin Bakış Açısından Bir Girişimcilik Alanı Olarak Kırsal Turizm. *İçindekiler/Contents*, 46.
- Oxfordlearnersdictionarie, <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> [Erişim Tarihi: 23/01/2021]
- Ölmez, Z. D., ve Girgin, G. K. (2015). Kırsal Turizmin Yöre Kalkınmasındaki Rolü: Sandıklı Yöresi Kırsal Turizm Potansiyeli. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 5(1), 77-84.
- Önal, H. ve Aydın, O. (2018). İlkokul Matematik Dersinde Kavram Yanılgıları ve Hata Örnekleri. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1-9.
- Özcan, K. Z., ve Aydın, V. (2015). *Sağlık Turizmi (Teori ve Politika)*. Umuttepe Yayınları, Kocaeli
- Özdemir, L., ve Polat, O. (2019). Türkiye’de Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma İçin Köyden Kente Göçün Önlenmesinde Etkili Unsurların Saptanması ve Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 10(25), 450-465.
- Öztürk, Y., ve Yazıcıoğlu, İ. (2002). Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(10), 183-195.
- Palabıyık, E. (2016). İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Ondalık Sayılar Konusunda Hata ve Kavram Yanılgılarının Tespiti Ve Analizi. *Doktora Tezi*. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Papanis, E., & Kitrinou, E. (2011). The Role of Alternative Types of Tourism and ICT-Strategy for the Tourism Industry of Lesbos. *Tourismos*, 6(2).
- Pashı, M. M., ve S, Zere (2020). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin ‘Kış Turizmi’ Kavramına Yönelik Bilişsel Yapılarının İncelenmesi Giresun İli Örneği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(1), 75-88.

- Pesen, C. (2007). Öğrencilerin Kesirlerle İlgili Kavram Yanılgıları. *Eğitim ve Bilim*, 32(143), 79-88.
- Petroman .I, Varga M.,Constantin E. C., Petroman C., Momir B., Turc B. & Merce I., (2015), Agritourism: An Educational ToolfortheStudentswithAgro-Food Profile, *ProcediaEconomicsand Finance* 3(9), 83 – 87.
- Phillip, S., Hunter, C., & Blackstock, K. (2010). A Typology for Defining Agritourism. *Tourism Management*, 31(6), 754-758.
- Polat, G. (2013). Determination of the Cognitive Structures of Year Secondary School Students Through Word Association Test Techniques. *Necatibey Faculty of Education Electronic Journal of Science and Mathematics Education*, 7(1), 97-120.
- Posner, G. J., Strike, K. A., Hewson, P. W., William A. & Gertzog, W. A. (1992). Accomodation of a Scientific Conception: Toward a Theory of Conceptual Change. *Science Education*, 66 (2), 211-227.
- Puşka, A., Pamucar, D., Stojanović, I., Cavallaro, F., Kaklauskas, A., & Mardani, A. (2021). Examination of the Sustainable Rural Tourism Potential of the Brčko District of Bosnia and Herzegovina Using a Fuzzy Approach Based on Group Decision Making. *Sustainability*, 13(2), 583.
- Riche, R. D. (2000). Strategies For Assisting Students Overcome Their Misconceptions in High School Physics. *Memorial University of Newfoundland Education*, 6390.
- Roberts, L., & Hall, D. (2004). Consuming the Countryside: Marketing for ‘Rural Tourism’. *Journal of Vacation Marketing*, 10(3), 253-263.
- Sabancılar, H. (2006). Lise 2. Sınıf Öğrencilerinin Dairesel Hareket Konusundaki Kavram Yanılgıları. *Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Schilling B. J., Marxen L. J. & Heinrich H. H. (2006). The Opportunity for Agritourism Development in New Jersey, *The Report for the New Jersey Department of Agriculture*.
- Selvi, M., ve Demirer, D. (2012). Ekolojik Tatil Çiftliklerinin TaTuTa Projesi Deneyimine İlişkin Örnek Olay İncelemesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 23(2), 187-202.
- Senemoğlu, N. (2011). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim (Kuramdan Uygulamaya)*. Gazi Kitapevi, Ankara

- Shafeei, N. (2012). İzmir İnciraltı'nda Doğa Temelli Bir Agro-turizm Yaklaşımı Kentsel Tasarım Projesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Sharply, R. ve Vass, A. (2006). Tourism, Farming and Diversification: an Attitudinal Study, *Tourism Management*, 27 (5), 1040-1052.
- Sirel, B. (1995). Berdan Nehri (Tarsus Çayı) Yukarı Havzası'nın Yayla Turizm Açısından Kullanımı Üzerinde Bir Araştırma. *Doktora Tez*. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Soykan, F. (1999). Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 67-75.
- Soykan, F. (2003). Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi. *Ege Coğrafya Dergisi*, 12(1).
- Sznajder, M., & Przezbórska, L. (2004). Identification of Rural and Agri-Tourism Products and Services. *Journal of Agribusiness and Rural Development*, 3(359).
- Şavran, G. T. (2012). *Sosyolojide Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2641.
- Şekerli, S. (2018). Tarım turizmi (TaTuTa) Projesi Kapsamında Faaliyet Gösteren Ekolojik Çiftliklerde Bir Araştırma: İzmir İli Örneği, *Yüksek Lisans Tezi*, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Şengül, S., ve Türkay, O. (2016). Yöresel Mutfak Unsurlarının Turizm Destinasyonu Seçimindeki Rolü Mudurnu Örneği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 12(29), 63-87.
- Tabone, C. (2017). Analysing Gozo's Potential as an Agro-Tourism Destination (*Bachelor's thesis, University of Malta*).
- Talekar, P. R., & Potdar, M. B. (2012). Potential for Development of Agro-Tourism in Kolhapur District of Maharashtra. *Erişim Adresi: <http://www.researchgate.net/publication/230646826> Potential for Development of Agro-Tourism in Kolhapur District of Maharashtra, Young Researcher*, 1 (1), 23-30.
- Timothy, D. J., & Boyd, S. W. (2006). Heritage Tourism in the 21st Century: Valued Traditions and New Perspectives. *Journal of heritage tourism*, 1(1), 1-16.

- Tolunay, A., ve Akyol, A. (2006). Kalkınma ve Kırsal Kalkınma: Temel Kavramlar ve Tanımlar. *Türkiye Ormancılık Dergisi*, 7(2), 116-127.
- Tew, C., & Barbieri, C. (2012). The Perceived Benefits of Agritourism: The Provider's Perspective. *Tourism Management*, 33(1), 215-224.
- Tew, C., & Barbieri, C. (2012). A Visitation-Based Profile of Agritourism Farms in Missouri. In *In: Fisher, Cherie LeBlanc; Watts, Clifton E., Jr., eds. Proceedings of the 2010 Northeastern Recreation Research Symposium. Gen. Tech. Rep. NRS-P-94. Newtown Square, PA: US Department of Agriculture, Forest Service, Northern Research Station: 120-125.* (pp. 120-125).
- Topçu, E. D. (2007). Agri-tourism: As a New Element of Country Planning. *Yüksek Lisans Tezi*, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Türk Dil Kurumu <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi [21.04.2021]
- Türkben, C., Gül, F., ve Uzar, Y. (2012). Türkiye'de Bağcılığın Tarım Turizmi (Agro-Turizm) İçinde Yeri Ve Önemi. *KMÜ Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23), 47-50
- Türkeli, A.(2018).Beden Eğitimi ve Spor Alanında Karşılaşılan Kavram Yanılgıları. *Doktora Tezi*, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Türkiye Permakültür Araştırma Enstitüsü: <http://permacultureturkey.org/> [Erişim Tarihi: 23/01/2021]
- Uğurlu K (2010). Çiftlik Turizminin Sosyoekonomik Kalkınmaya Etkileri: Trakya Bölgesi İçin Oluşturulabilecek Stratejiler. *Uluslararası II. Trakya Bölgesi Kalkınma -Girişimcilik Sempozyumu, Bildiri Kitabı I*, 295-315 Kırklareli.
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2018). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS İle Veri Analizi*, (5.Baskı). Detay Yayıncılık, Ankara.
- Ün, E., Tutar, F., Tutar, E., ve Erkan, Ç. (2012). Ekonomik Kalkınmada Kırsal Turizmin Rolü: Türkiye Örneği. In *International Conference On Eurasian Economies* (Pp. 345-350).
- Watson, J. R. (2001). Progression in High School Students' (aged 16-18) Conceptualizations About Reactions in Solution. *Science Education*, 85(5), 568- 585.

- Williams, P., Paridaen, M., Dossa, K. & Dumais, M., (2001). Agritourism Market And Product Development Status Report, Centre For Tourism Policy And Research Simon Fraser University Burnaby, BC, Canada- April 30*
- Wöhler, K. (2011). Touristifizierung Von Räumen: Kulturwissenschaftliche und Soziologische Studien Zur Konstruktion Von Räumen. Springer-Verlag.*
- Yayla, Ö., ve Ergün, G. S. (2020). Otel Yöneticilerinin Rekreatyon Kavramına İlişkin Bilişsel Yapılarının Kelime. Journal of Tourism and Gastronomy Studies, 8(4), 3052-3066.*
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık. Ankara.*
- Yıldırım, G. (2018). Kırsal Turizm Kapsamında Türkiye’de Çiftlik Turizminin Değerlendirilmesi: Tatuta Çiftlikleri Örneği. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.*
- Yıldız, Z. (2011). Turizmin Sektörünün Gelişimi ve İstihdam Üzerindeki Etkisi. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 3(5), 54-71.*

EKLER

EK 1

Sayın Katılımcı,

Bu form; İskenderun Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm Fakültesi Seyahat İşletmeciliği Anabilim Dalında yürütülmekte olan **KAVRAMSAL BİR DEĞERLENDİRME: AGRO-TURİZM** isimli yüksek lisans tezine veri toplamak amacıyla oluşturulmuştur. Araştırmanın amacı, Agro-turizm kavramın tam olarak neyi karşıladığını tespit etmek, hangi kavramlarla ilişkili olduğunu belirlemek agro-turizm faaliyetlerini ortaya koymaktır. Verilen yanıtlar, bilimsel amaçlar doğrultusunda, gizlilik ilkelerine bağlı kalınarak değerlendirilecektir. Aşağıdaki tabloda agro-turizm anahtar kelimesi ve karşılığında doldurulması için boş bırakılan alanlar yer almaktadır. Lütfen 30 sn içinde “Agro-Turizm” kelimesiyle ilişkili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri (her bir satıra bir kelime gelecek şekilde) doldurulması için boş bırakılan alana yazınız. Araştırmanın başarıya ulaşması, sizlerin sorulara tam ve doğru olarak cevap vermenizle mümkün olacaktır.

İlginiz için şimdiden **teşekkür ederiz.**

Dr. Öğr. Üyesi Gamze ERYILMAZ
İskenderun Teknik Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğba ÇÖMELEKL

Aşağıda “**Kırsal Turizm**”, “**Tarım Turizmi**”, “**Agro-Turizm**” anahtar kelimesi ile ilişkili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri-kavramları 30sn içinde yazınız.

Uyarıcı Kelime/Kavram “ KIRSAL TURİZM ”	Uyarıcı Kelime/Kavram “ TARIM TURİZMİ ”	Uyarıcı Kelime/Kavram “ AGRO-TURİZM ”
Kırsal Turizm-1:	Tarım Turizmi-1:	Agro-Turizm-1:
Kırsal Turizm-2:	Tarım Turizmi-2:	Agro-Turizm-2:
Kırsal Turizm-3:	Tarım Turizmi-3:	Agro-Turizm-3:
Kırsal Turizm-4:	Tarım Turizmi-4:	Agro-Turizm-4:

Kırsal Turizm-5:	Tarım Turizmi-5:.....	Agro-Turizm-5:.....
Lütfen aşağıda verilen Uyarıcı Kelime/Kavram ile ilgili zihninizde çağrışım yapan tanımlayıcı bir cümle kurunuz...		
Kırsal Turizm:		
Tarım Turizmi:		
Agro-Turizm:		

Lütfen Arka Sayfayı Da Doldurunuz

1- Katılımcıların Demografik Özellikleri

Yaş:	
Cinsiyet:	Kadın () Erkek ()
Görev Yaptığınız Bölüm:	Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü ()
	Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü ()
	Rekreasyon Yönetimi Bölümü ()
	Turizm İşletmeciliği Bölümü ()
	Konaklama İşletmeciliği Bölümü ()
	Turizm Rehberliği Bölümü ()
	Seyahat İşletmeciliği Bölümü ()
	Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü ()
	Seyahat-Turizm ve Eğlence Hizmetleri Bölümü ()
Görev Yaptığınız Bölümdeki Unvanınız:	Prof. Doktor ()
	Doc. Doktor ()
	Doktor Öğretim Üyesi ()
	Öğretim Görevlisi Doktor ()
	Araştırma Görevlisi Doktor ()
	Öğretim Görevlisi ()
Araştırma Görevlisi ()	

DİZİN

A

agro-turizm · 87
 Agro-turizm · VIII, X, x, 27, 34, 43, 44,
 57, 60, 63, 73, 79
 alternatif turizm · 11, 35, 42, 46, 51, 61
 analiz · 38, 40, 41, 48, 60
 Ata binmek · 19
 avcılık · 20

B

bilim · 14, 45, 62

Ç

çevre · 13, 20, 23, 24, 30, 38, 53, 58, 61,
 64
 çevre bilinci · 23
 çiftlik turizmi · 11, 23, 25, 26, 28, 30, 33,
 42, 46, 62, 64

D

Doğa · 20, 50, 58, 71, 79
 Doğal · 20, 21, 24, 51, 55, 58

E

Ekoloji · 30
 ekonomi · 65
 ekoturizm, · 11, 33, 42, 46

Endüstri Devrimi · 16

F

Folklor · 20
 Frekans · X, 50, 52, 53, 56, 57, 60

G

gelenek-görenek · 24

H

hayvan bakımı · 21

K

kamp · 19, 22, 32, 41
 Kavram · VIII, IX, x, 11, 12, 13, 14, 15,
 42, 52, 53, 56, 57, 59, 60, 66, 70, 71,
 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83
 kavram yanılgısı · 13, 14, 47, 52, 56, 60
 kelime ilişkilendirme · 87
 kırsal alan · 18
 kırsal kalkınma · 18, 19, 28, 35, 37, 38,
 51, 61
 Kırsal Turizm · VIII, IX, X, x, 17, 19, 23,
 43, 44, 50, 52, 53, 68, 69, 70, 71, 72,
 73, 75, 76, 77, 79, 81, 82, 83
 konaklama · 16, 19, 21, 23, 25, 28, 30,
 33, 60, 62, 63

köy · 11, 21, 23, 42, 46, 51, 57, 59, 60,
63, 65

kültür turizmi · XI, 37

L

Literatür · 11, 27, 30, 64

M

macera turizmi · XI, 23, 28

N

nesne · 12

O

organik · 24, 31, 55, 56, 65, 68

Otantik · 23, 50

R

rekreasyon · 20, 24, 25, 26, 38, 40, 41

S

seyahat · 11, 17, 19, 22, 23, 24, 40, 87

Ş

şarap · 22, 29

T

tarım · 87

Tarım · V, VIII, IX, X, x, 11, 19, 20, 21,
23, 27, 29, 31, 32, 33, 35, 43, 44, 50,
53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63,
65, 66, 68, 69, 71, 72, 74, 76, 79, 80,
82, 83

Tarım turizmi · x, 23, 31, 32, 44, 58, 61,
64, 66, 76, 79

turist · 16, 24, 27, 31, 63

turizm · 87

Turizm · 16, 17

Türkiye · 20, 22, 34, 35, 39, 62, 65, 67,
68, 69, 72, 73, 76, 77, 79, 80, 81

U

Ulusal · VIII, 22, 34, 39, 62, 71, 72, 73

Y

yabani · 28

yerel · 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29,
30, 35, 36, 37, 38, 51, 56, 62, 64, 66,
67

Yerel halk · 53, 55

Yeşil köyler · 19

yöresel · 18, 20, 29, 51, 55, 56, 64

Z

zihin · 13

Ziyaret · 17

TEKNOVERSITE

teknoversite **AYRICALIĞINDASINIZ**

İSTE

